Poštnina plačana v gotovini

Leto IX, št. 62

Ljubljana, torek 13. marca 1928

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2452

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 12. marca.

Narodna skupščina je danes po dvodnevnem odmoru nadaljevala svojo debato ter je, kakor vsak dan, tudi danes nastopila KDK z aktualnim nujnim predlogom. Tokrat je veljal predlog nečuveni aferi Srbske zemljoradniške banke, zavoda, ki je zaradi svoje propagande med srbskimi izseljenci v Ameriki, predstavljajoč se tam skoro kot poldržavna institucija, **oškodoval srbske izseljence za 40 milijonov dinarjev vlog. V upravnem odboru banke so sedeli sami radikalni prvaki s sedanjim min. predsednikom Vukičevićem.** Ogromna propaganda tega zavoda je zlorabljala tudi kraljevo ime in banko predstavljala kot nekako hrbtenico osvobojene domovine. Vabila je izseljence, naj nalagajo denar in tako pomagajo svojim bratom v Srbiji, da obnove svoje gospodarstvo.

Medtem pa se je banka, ki je po vojni pričela svoje delovanje z gotovino ne celih 5 tisoč dinarjev, spuščala v neverjetne špekulacije. Ko je l. 1924. zašla v velike težkoče in že ni mogla več izplačevati naloženih vlog, so **naši konzuli v Ameriki dobili nalog, naj banko predstavljajo kot dober zavod in jo vlagateljem priporočajo. L. 1925. je banka prišla v konkurz, a še l. 1927. je pred očmi našega washingtonskega poslanika in naših konzulov v Ameriki vedno širila letake in reklamo, v kateri se je predstavljala kot eden najtrdnejših jugoslovenskih zavodov.**

Ko je bil proglašen konkurz, je bil rok za prijavo razpisan tako kratko, da ameriški vlagatelji niso mogli svojih terjatev pravočasno prijaviti. V samem konkurznem postopanju se je banka sporazumela s posameznimi prijatelji ter jim pod roko izplačala cele iznose njihovih vlog odnosno dajala polne protivrednosti, dočim je okoli 40 milijonov prihrankov naših Amerikancev popolnoma propadlo.

Ta način postopanja z ameriškimi vlagatelji je seveda upropastil zaupanje ameriških izseljencev v naše državne zavode in izseljenci danes raje nosijo svoj denar v italijanske banke nego v jugoslovenske.

S tem je tudi naše narodno gospodarstvo ogromno oškodovano. Ugled Jugoslavije je pred lastnim izseljeniškim svetom globoko padel. Dr. Grisogono in dr. Krajač sta se kot ministra trgovine trudila, da rešita dobro ime države ter sta izdelala načrt, da bi država vsaj ameriške vloge krila, s čemer bi naše narodno gospodarstvo obvarovala ogromne škode. Toda radikali so odbili vsak tak poskus.

Govorniki KDK so na današnji seji iznesli vso to težko zadevo, povdarjajoč, kako v resnici zadene tudi državo velika odgovornost za posledice poloma zemljoradniške banke, in so zahtevali, da se stvar potom posebne anketne komisije energično razčisti in najde način, kako bi se vsaj ameriški vlagatelji odškodovati. Minister trgovine je s splošnimi frazami odbil ta stvarno utemeljeni predlog in njegovo stališče so odobrili klero-radikali in demokrati.

Klerikalci so na koncu poskušali dvigniti mučno razpoloženje svojih radikalnih gospodarjev s tem, da so s par medklici očitali polom Slavenske banke slovenskim demokratom. Njihovo vmešavanje pa je izzvalo pri opoziciji, kakor tudi pri vladni večini samo pomilovalen nasmeh. **Če bi klerikalci resno mislili, da je pri Slavenski banki za katerokoli nekorektnost odgovoren eden ali drug izmed javnih funkcijonarjev SDS, jim je bilo treba staviti le dodaten predlog, naj se anketa ne omeji le na zemljoradniško banko, temveč naj se preiščejo tudi vzroki polomov drugih denarnih zavodov. Ni dvoma, da bi bil ta predlog sprejet, in klerikalci bi bili tako v položaju, da se tudi zadeva Slavenske banke parlamentarno preišče.** Klerikalci bi pri tem imeli najlepšo priliko, da iznesejo vse pritožbe glede Slavenske banke, kolikor so jih dosedaj natisnili na svojem strankarskem papirju.

Toda klerikalci tega niso storili. S tem so več kakor jasno pokazali, koliko je dati na njihove obtožbe in koliko sami verujejo v svoje agitacijske fraze. Oni so glasovali krepko, da ostanejo umazane mahinacije srbske zemljoradniške banke nepreiskane. Glasovali so proti temu, da naj država priskoči v pomoč vlagateljem, ne le v zadevi zemljoradniške banke, temveč tudi v drugih podobnih težkih gospodarskih polomih, pri čemer so indirektno s svojim glasovanjem najenergičneje demantirali in postavili na laž vso svojo dosedanjo kampanjo proti SDS zaradi Slavenske banke. Zopet so se enkrat dobro razkrinkali sami.

Povratek kraljice

Beograd, 12. marca. p. Danes opoldne so se vrnili iz Bukarešte z dvornim vlakom v Beograd naša kraljica Marija, prestolonaslednik Peter, kraljevič Tomislav, knez Pavle in kneginja Jelisaveta. Tako je sedaj zopet vsa kraljeva rodbina zbrana v Beogradu.

Zadeva, ki nam ne dela časti

Kako so naši izseljenci po sokrivdi vlade izgubili svoje prihranke

Živahna razprava v Narodni skupščini. — Banka, v katere vodstvu so bili radikalski voditelji, je podpirala beograjsko porodico na račun naših izseljencev. — Vladna večina noče z zakonom zaščititi vlagateljev

Beograd, 12. marca. p. Po dvodnevni pavzi je Narodna skupščina danes popoldne ob 4. nadaljevala svoje delo. Zadnji ostri ukrepi predsednika Narodne skupščine, ki je pretežno večino poslancev vladne večine kaznoval z odtegnitvijo poslanskih dnevnic, so očividno precej zalegli in je bila danes vladna večina zastopana skoraj polnoštevilno. Po rešitvi nekaterih manjših zadev je prišel v razpravo nujni predlog KDK glede zaščite vlagateljev pri bankah. Povod za ta predlog je dal žalostni slučaj Prve srbske zemljoradniške banke, ki je s pomočjo vlade pridobila večino vlog naših ameriških izseljencev, pozneje pa zaradi slabega gospodarstva prišla v konkurz, tako, da so izseljenci izgubili svoje težko prislužene prihranke. Da zaščiti te nesrečne žrtve in prepreči v bodoče ponovitev takih slučajev, je KDK stavila sledeči nujni predlog:

»Narodna skupščina naj izvoli odbor 21 članov, ki naj tekom enega meseca preišče in stavi Narodni skupščini potrebne predloge za popolno osiguranje izplačila vlog naših izseljencev pri Prvi srbski zemljoradniški banki. Vlada se obenem poziva, da tekom enega meseca predloži Narodni skupščini zakon o zaščiti vlagateljev, kontroli bank in o odgovornosti njih upravnih organov«.

V debati je prvi dobil besedo poslanec dr. Sava Kosanović (SDS) ki je v obširnem govoru orisal žalostne razmere, v katerih žive naši izseljenci, ter naglašal potrebo, da posveča vlada izseljeniškemu problemu večjo pažnjo. Saj gre pri izseljencih za ljudi, ki gredo v svet z namenom, da si tam nekaj prihranijo in se nato vrnejo v domovino, da tako povečajo svoje in blagostanje države.

Govornik se je nato podrobno bavil s slučajem Prve srbske zemljoradniške banke, ki se je povsod predstavljala kot ena naših najsolidnejših zavodov. Posebno propagando je delal ta zavod med našimi izseljenci v Ameriki. Toda izseljenci so bili previdni in zavodu niso slepo zaupali, marveč so se obrnili po informacije na našo vlado, ki pa jim je zavod toplo priporočila. Šele nato so vložili vse svoje prihranke v zavod.

Stjepan Radić: »Iz tega sledi, da je vlada odgovorna izseljencem za njihov denar. To ni samo polom banke, marveč polom sistema in polom vlade. Današnja vlada nima smisla za nobeno pošteno stvar«.

Kosanović nadaljuje: »Ljudje so instiktivno čutili, da ne gre za solidno stvar, toda ko je vlada banko priporočila, so se udali«.

Stjepan Radić: »V upravnem odboru banke so bili aktivni ministri, med njimi tudi Vukičević«.

Ta konstatacija g. Stjepana Radića je vzbudila v Narodni skupščini velik vihar. Vladna večina je začela razbijati in kričati da bi oglušila nadaljna izvajanja govornika. Minister g. Pera Marković se je začel prerekati z g. Pribičevićem, češ da je to bilo takrat, ko je bil g. Pribičević minister.

Pribičević: »Odgovarjajte vi za svoje ministrske kolege, ki so upravni svetniki banke«.

Kosanović: »G. Pribičević ni bil upravni svetnik nobene banke, kakor ste to vi še sedaj. V ostalem pa gre sedaj za banko, ne pa za to, ali je bil g. Pribičević minister ali ne«.

Stjepan Radić: »G. Vukičević je sedel v upravnem odboru. Zato je banka tudi propadla, kakor bo propadel Vukičevićev režim«.

Kosanović: Da, v upravnem odboru so bili sami radikalski prvaki, kakor Velja Vukičević, Čeda Kostić, Mihailo Popović Ljuba Živković in drugi. Zato so tudi oni odgovorni za polom banke in za denar, ki je bil tako rekoč ukraden najsiromašnejšemu življu. Zato je danes temeljni dolžnost vlade, da na primeren način zasigura izseljencem in ostalim siromašnim vlagateljem izplačilo njihovih prihrankov«.

Stjepan Radić: »Ta vlada čisto gotovo to ne bo storila. Saj gre za Američane, ki ne glasujejo za radikalno stranko«.

Kosanović je v svojih nadaljnjih izvajanjih naglašal, da so si že razni prečanski ministri prizadevali, da rešijo ta problem toda vselej so naleteli na najodločnejši odpor pri radikalih. **Polom banke je zakrivila njena uprava, v kateri so bile zastopane kar cele beograjske porodice, ki so imele od tega koristi.** Govornik iznaša točne številke koliko so **posamezniki zaslužili pri banki,** in na podlagi točnih podatkov, dokazuje, kako se je razsipaval denar na škodo vlagateljev. Spričo takega gospodarstva se ni čuditi, če je zavod zašel v plačilne težkoče. Vlada, ki je s svojim priporočilom spravila vlagatelje v zmoto, je sedaj dolžna, da jim pripomore do njihovega denarja.

Nato je govoril g. Pavle Radić, ki je naglašal, da je tudi zaradi ugleda države v inozemstvu rešitev tega vprašanja nujno potrebna. Potrebno pa je končno tudi napraviti konec sistemu, ki cilja na izmozgavanje siromašnega naroda. Toda od sedanje vlade, ki je pokazala za narodne potrebe tako malo smisla, niti ne pričakuje, da bi to vprašanje rešila tako, kakor bi odgovarjalo interesom malega kmečkega človeka.

V zelo temperamentnem govoru je posl. dr. Krizman (SDS) odločno nastopil proti vmešavanju državne uprave v gospodarsko življenje, ki predstavlja najfinejši mehanizem in ki ga vsaka najmanjša neredost spravi iz normalnega tira. Rešitev vprašanja zaščite vlagateljev **narekuje že sama humanost, ker pač nikdo ne more odobravati, da bi baš najbolj siromašni sloji izgubili svoj krvavo prisluženi denar. Prenehati mora končno tudi sistem, ki ga je opažati zlasti pri Narodni banki, katera favorizira samo beograjske veletrgovce.** (Vladna večina hrupno protestira). Sigurnost vlagateljev je treba zaščititi s posebnim zakonom in obenem tudi zakonitim potom določiti odgovornost bank. Predlog KDK ima le namen, da pospeši ureditev in konsolidacijo naših razmer; pridnost, delavnost in štedljivost morajo končno zopet priti do prave veljave.

Predlog je podprl s toplimi besedami tudi zemljoradnik g. Voja Lazić, minister trgovine dr. Spaho pa je odklonil nujnost, češ da se ne more vmešavati v zadevo, ki je že pred sodiščem. Glede zakona o bankah pa je izjavil, da je načrt tega zakona že izdelan. Vladna večina se je pridružila njegovemu stališču in predlog odklonila.

Seja demokratskega kluba

Beograd, 12. marca p. Nocoj se je vršila daljša seja demokratskega poslanskega kluba. Poleg drugega je bilo na seji prečitano pismo g. Ljube Davidovića, ki se zahvaljuje članom kluba za iskreno sočutje, ki so ga izrazili povodom smrti njegovega vnuka. Poslanec Miloje Jovanović je sprožil vprašanje izpopolnitve državnega sveta in glavne kontrole in zahteval od predsedstva kluba, naj se to vprašanje postavi čimprej na dnevni red Narodne skupščine. Prihodnja seja kluba je določena za jutri ob 5. popoldne, na kateri bo določen kandidat za podpredsednika Narodne skupščine namesto poslanca Pere Markovića, ki je postal minister. Nocoj sta se imenovala kot edina kandidata poslanca Radoslav Agatonović in Slavko Dukanac. Končnoveljavno kandidaturo bo določil Ljuba Davidović, ki bo o tem obvestil poslanski klub.

Bolgarski zunanji minister v Beogradu

Beograd, 12. marca. p. Danes popoldne sta dospela v Beograd na potu iz Ženeve v Sofijo bolgarski zunanji minister Atanasij Burov in finančni minister Molov. Novinarjem sta na vprašanje, ali se je sestal v Ženevi z zunanjim ministrom dr. Marinkovićem, izjavila: »To morete posebno povdariti, da sem imel z zunanjim ministrom dr. Marinkovićem daljši sestanek. Razpravljala sva o vprašanjih, ki se tičejo interesov obeh naših držav.«

Na vprašanje, kako stoji zadeva z bolgarskim zunanjim posojilom, je finančni minister Molov izjavil, da je Svet Društva narodov sedaj sprejel bolgarsko stališče v vprašanju posojila ter posojilo odobril. Finančni minister Molov je izjavil svoje prepričanje, da se bodo s pomočjo tega posojila razmere v Bolgarski znatno zboljšale in da bodo tudi odnošaji med Jugoslavijo in Bolgarsko postali boljši in prisrčnejši, zlasti, ako bodo prizadevanja obeh vlad podpirali v javnosti tudi novinarji.

Odhod dr. Uhlirža

Beograd, 12. marca p. Danes opoldne je odpotoval iz Beograda v Prago češkoslovaški predsednik interparlamentarne delegacije dr. Uhliř. Češkoslovaška delegacija pride v Beograd 21. maja. Povodom svojega poseta v Beogradu je dr. Uhliř stopil tudi v stik z našimi znanstvenimi krogi in jih povabil k odkritju spomenika velikemu francoskemu zgodovinarju Ernestu Denisu, zagovorniku slovanskih narodov med svetovno vojno, ki se bo vršilo v Pragi 26., 27. in 28 oktobra t. l. ob priliki velikega manifestacijskega kongresa slovanskih politikov in znanstvenikov.

Ljubljanska opera v Beogradu, beograjska v Ljubljani

Beograd, 12. marca p. Z ozirom na dovoljenje, izdano od prosvetnega ministrstva, bo ljubljanska opera koncem ali v početku prihodnjega meseca gostovala v Beogradu, Osijeku in Subotici. V zameno bo beograjska opera koncem maja gostovala v Ljubljani. Glede teh gostovanj je že dosežen sporazum med upravnikoma beograjske in ljubljanske opere.

Pošiljanje denarja v inozemstvo

Beograd, 12. marca. i. Finančni minister je izdal odlok, glasom katerega se lahko v bodoče nakaže potom Poštne hranilnice v inozemstvo do 3000 Din v naši ali tuji valuti. Doslej je bila inozemska denarna pošiljka omejena na 1000 Din.

Samomor svaka dr. Ninčića

Beograd, 12. marca. p. V Beogradu je izvršil samomor dr. Jean Chamorel, ki je živel že dalje časa v Beogradu kot dopisnik pariškega »Tempsa» Bil je svak bivšega zunanjega ministra dr. Ninčića ter zelo znana osebnost v Beogradu, kjer je imel veliko število prijateljev.

Sinoči je vladna večina sprejela kar štiri proračune

Vladne stranke so postale mehaničen glasovalni aparat in njihovi poslanci se sploh ne oglašajo k debati

Beograd, 12. marca. p. Po odklonitvi predloga KDK glede zaščite vlagateljev in kontrole bank, je vladna večina takoj prešla na proračunsko razpravo. KDK je tudi danes pred pričetkom razprave zapustila sejo, ker noče sodelovati pri tako krivičnem proračunu, zlasti še, ker je vladna večina popolnoma nedostopna za vsak pameten predlog. Prvi je bil danes na dnevnem redu

proračun ministrstva za trgovino.

Uvodoma je podal minister **dr. Spaho** kratek ekspoze, v katerem je med drugim omenil, da je bila v zadnjem času sklenjena trgovinska pogodba z Grčijo, ki je važna zlasti za južne pokrajine naše države in ki bo v kratkem predložena Narodni skupščini. V teku so pogajanja za revizijo trgovinske pogodbe z Avstrijo, ki zahteva povečanje carin na uvoz naših poljedelskih produktov.

Obširno se je bavil minister s poslovanjem Državne hipotekarne banke, ki je visoko aktivna. Tekom minulega leta sta bili osnovani podružnici v Zagrebu in Ljubljani. **Dočim je Zagreb podružnico s zadovoljstvom sprejel, osnovanje podružnice v Ljubljani ni naletelo na pričakovan odmev. Upa pa, da bodo tudi Slovenci kmalu uvideli, da Hipotekarna banka nima namena ustvarjati konkurence in izmozgavati gospodarskih slojev, marveč da hoče predvsem sodelovati pri reševanju gospodarske krize.**

V debati je govoril samo zemljoradnik g. **Novica Šaulić**, ki je zelo ostro kritiziral zgrešeno trgovinsko politiko, ki ne upošteva v dovoljni meri interesov kmečkega prebivalstva. Izmed vladne večine se ni sploh nihče javil k besedi in je bil takoj nato **proračun sprejet,** nakar je prišel na razpravo

proračun ministrstva za socijalno politiko

Tudi ekspoze ministra socijalne politike gosp. **Čede Radovića** je bil le kratek. Ministrstvo ima v svojem področju skupno 444 uradnikov. **Izdatki za zaščito dece so mizerno majhni ter znašajo 750.000 Din (!)** Minister se pritožuje, da je privatna skrb za sirote zelo otežkočena zaradi gospodarske krize. **Za podporo invalidom je določenih 2 milijona 750.000 Din.** Nato je minister prešel na poročilo o zaščiti delavcev ter je nadaljeval, da je bilo pri osrednji borzi dela in njenih podružnicah v drugi polovici leta izplačanih 1.500.000 Din za brezposelne. Tekom preteklega leta je bilo v vsej državi 78 stavk, katerih se je udeležilo 7588 delavcev. V državi je zaposlenih še 12.000 inozemskih delavcev, ki so kot kvalificirani potrebni za mnoga podjetja. Za izseljeniško službo ima minister socijalne politike na razpolago le 49 uradnikov. Lansko leto je doseglo število izseljencev maksimum in je bilo 21.976 izseljencev. Polovica ljudi se izseljuje v anglosaksonske dežele, polovica pa v latinske.

Za ministrom je prvi govoril socijalist gosp. **Petejan**, ki se je obširno bavil s socijalnim položajem širokih mas in ostro kritiziral politiko vlade. V svojem govoru je naglašal, da vlada, ki bi bila prva poklicana, da spoštuje obstoječe zakone, najbolj krši obstoječe predpise in daje s svojim postopanjem celemu narodu slab vzgled. Obširno se je bavil z izvajanjem zakona o zaščiti in o zavarovanju delavstva in kritiziral uredbo o borzah dela, s katero problem brezposelnosti ni niti za korak bližje rešitvi. Uredba, ki jo je izdal dr. Gosar, na široko odpira vrata partizanstvu, mesto da bi zasigurala onim revežem, ki pri najboljši volji ne morejo dobiti kruha in zaslužka, vsaj toliko podpore, da bi ne umirali od lakote. Obširno se je bavil govornik z vprašanjem stanovanjske zaščite, ki naj se podaljša. Govornik zahteva, naj se končno enotno in v skladu z obstoječimi predpisi reši vprašanje odpiranja in zapiranja trgovin, uredi vprašanje nedeljskega počitka in raztegne pokojninsko zavarovanje, ki je doslej uveljavljeno samo v Sloveniji in Dalmaciji, na vso državo.

K besedi sta se oglasila še zemljoradnika gg. **Šaulić in Lazić**, nakar je vladna večina sprejela proračun ministrstva socijalne politike.

Zatem je bil brez razprave odobren

proračun rezervnih kreditov

ob 11. zvečer pa po kratkem govoru posl. Voje Lazića

proračun dohodkov

Tako je na današnji seji vladna večina v kratkem času izglasovala kar štiri proračune. Seja je bila nato zaključena. Prihodnja bo jutri ob 10. dopoldne.

Dohodnina se s 1. aprilom ukine?

Energična zahteva radikalskih poslancev iz Vojvodine. — Borba za § 44. finančnega zakona. - Odločitve v teh važnih vprašanjih še ni

Beograd, 12. marca p. Nocoj je ministrski svet nadaljeval razpravo o amandmanih. Na vrsti so bili amandmani ministrstev prosvete, pravde in narodnega zdravja. Prosvetni minister Milan Grol je izjavil vašemu dopisniku, **da še ni bil sprejet nikak definitiven sklep glede amandmana o redukciji univerz.** Osebno je mnenja, da ta amandman ni potreben, ker bo vprašanje števila fakultet rešeno z zakonom o univerzah. Istotako se je razpravljalo o amandmanu, ki se tiče redukcij števila gimnazij. Tozadevni člen v finančnem zakonu bo po izjavi ministra Grola izpremenjen tako, da bo **precizno določal, katere gimnazije se imajo ukiniti.** Pri tem se bodo predvsem upoštevali pogoji, ki zahtevajo obstoj posameznih gimnazij, kakor tudi število dijakov in ostali pogoji, **ki se zahtevajo za šole.**

Razen tega se je na seji ministrskega sveta razpravljalo o zahtevi, naj se dohodnina ukine s 1. aprilom. To zahtevajo od vlade tudi vojvodinski vladni poslanci, ki izjavljajo, da se ne bodo smeli več pojaviti pred volilci, ako se dohodnina ne ukine s 1. aprilom, in da jim ne bo mogoče glasovati za proračun, če se to ne zgodi. Glede deficita, ki bi zaradi tega nastal v proračunu, priporočajo vladi, naj ga pokrije z iztirjevanjem zaostale dohodnine iz prejšnjih let. Vlada ni v tem oziru še ničesar sklenila, ni pa izključeno, da bo **dohodnina res ukinjena** s 1. aprilom. Razen tega bo s posebnim amandmajem trošarina na žganje izenačena za vso državo.

Važne določbe novega zakona o osnovnih šolah

Osemletni pouk. — Pogoji za ustanavljanje šol. — Nameščenje učiteljstva. — Učiteljice se ne bodo smele več možiti

Beograd, 12. marca, i. Danes je komisija za končno redakcijo zakona o osnovnih šolah nadaljevala svoje delo. Doslej je končala že glavna poglavja, tako da bo dovršila svoje delo bržkone še ta teden.

Novi šolski zakon določa **osemletno šolsko obveznost,** ki prične najkasneje z dovršenim 7. letom. Osnovne šole se dele v nižje, ki obsegajo prva štiri leta, in višje, ki obsegajo zadnje štiri razrede. V višjih oddelkih osnovne šole je praviloma pouk reden, predvideva pa z ozirom na gospodarske in klimatične razmere razne olajšave. V Sloveniji ostanejo dosedanje osemrazrednice.

Osnovne šole se otvorijo v vseh krajih, kjer je v okolišu 4 km najmanj 30 šoloobveznih otrok. Za ustanovitev nove šole je politična občina dolžna preskrbeti stavbni prostor, igrišče, šolski vrt, učiteljska stanovanja in učni vrt. Da se občinam ta nova bremena kolikor mogoče olajšajo, se ustanovi pri Hipotekarni banki poseben šolski fond, kojega prva dotacija bo znašala 100 milijonov Din. Iz tega fonda bodo dobivale občine posojila po najnižji obrestni meri.

Pouk se bo vršil po načelu koncentracije in delovne šole. Pri zadostnem številu otrok tvori vsako šolsko leto svoj razred. Pri manjšem številu otrok pa se lahko organizirajo kombinirani razredi. Šolski pouk bo trajal od 1. septembra do konca junija, z ozirom na gospodarske in klimatične razmere pa se **morejo velike počitnice preložiti tudi v drugo dobo.**

Neopravičena šolska zamuda se bo kaznovala za vsak neopravičen dan z globo po 5 Din. Siromašnim staršem lahko krajevni šolski svet spremeni to globo v občinski **kuluk.**

Učitelji dobe stalnost v službi takoj po položenem praktičnem izpitu. Na enorazrednico se morajo nastavljati v prvi vrsti moške učiteljske moči. Učitelji na enorazrednicah in na šolah v »težjih« krajih bodo dobivali posebne nagrade. O tem, kateri kraji spadajo v to kategorijo, bo odločal glavni prosvetni svet. Stalna služba se podeli na podlagi razpisa, ki je trojen: 1. za kraje z visokimi šolami, 2. za kraje s srednjimi in strokovnimi šolami in 3. za vse ostale kraje. Razpis bo obravnavala najprej komisija pri prosvetnem oddelku, ki predlaga po dva kompetenta centralni komisiji pri prosvetnem ministrstvu. Tvorijo jo načelnik prosvetnega ministrstva za osnovno-šolski pouk, po 1 referent, upravnik učiteljišča v Beogradu in po eden od učiteljstva izvoljen učiteljij in učiteljica.

Nova je določba, da mora **učiteljica, ki se poroči z neučiteljem, zapustiti državno službo, dobi pa odpravnino po službenih letih.** Disciplinsko postopanje ostane neizpremenjeno po sedaj veljavnem uradniškem zakonu.

Naši podmornici na potu

Beograd, 12. marca. p. Iz Londona poročao, da sta jugoslovenski podmornici »Hrabri» in »Nebojša» včeraj odpluli v spremstvu naše vojne ladje «Hvar» iz Portsmoutha proti Gibraltarju.

Možnost važnih sprememb na Češkoslovaškem

Ministrski predsednik Švehla se namerava zaradi bolezni za dalj časa umakniti. — Skrb za njegovega naslednika. — Možnost nove vlade

Praga, 12. marca h. V političnih krogih gledajo s precejšnjo skrbjo na razvoj notranjepolitične situacije. Ministrski predsednik g. Švehla, ki je opora današnje koalicije, je resno obolel in bo moral oditi na daljši dopust, čim si bo toliko opomogel, da bo lahko odpotoval. Ker bo moral na zahtevo zdravnikov ostati v inozemstvu dalj časa, postaja aktualno vprašanje njegovega namestništva. Za malo verjetno se smatra, da bi ga zopet nadomeščal minister socijalne politike in dosedanji zastopnik ministrskega predsednika msgr. Šramek. Skoraj gotovo bo prevzel zastopstvo g. Švehle kak član agrarne stranke. Širijo pa se tudi verzije, da namerava g. Švehla sploh odstopiti in da bo nato sestavljena nova vlada pod novim predsednikom. V tem slučaju pa je treba računati z dalekosežnimi notranjepolitičnimi spremembami.

Sijajna zmaga Pilsudskega pri volitvah v senat

Socijalisti na tretjem mestu. — Desničarske stranke so si priborile samo 16 mandatov

Varšava, 12. marca g. Po definitivnem izidu volitev v senat so mandati razdeljeni takole: vladni blok 48, manjšine 21, poljski socijalisti 10, nacijonalni demokratje 9, radikalna ljudska stranka (Wyzvoljenje) 7, krščanski demokratje in ljudska stranka (Piastovci) 6, kmečka stranka 3, nacijonalna delavska stranka 2, ukrajinska organizacija (Selrob) 1, ukrajinski socijalisti 1, Korfanty 1, nacijonalni delavski bolk 1 in židovska nacijonalna stranka 1 mandat.

Blok Pilsudskega je dosegel poseben uspeh v Volhiniji, kjer so bili pri zanjih volitvah v senat izvoljeni izključno pristaši manjšin, dočim je sedaj dobil Pilsudski 4 mandate, ukrajinska organizacija pa samo 1. Socijalisti so se pri teh volitvah odrezali slabše in so šele na 3. mestu. Desničarske stranke so zopet doživele popoln poraz in bodo imele v celem samo 16 mandatov.

Katovice, 12. marca g. Korfanty, ki je bil izvoljen v dveh šlezkih volilnih okrajih in je pred kratkim odložil mandat, ki ga je izvojeval v Katovicah, je sedaj odložil svoj drugi mandat iz Kraljeve Hute. Razen tega je bil Korfanty izvoljen še v 40. volilnem okraju; tega mandata dosedaj še ni odložil.

„Mussolinijevi sužnji na Južnem Tirolskem"

Angleško časopisje se je pričelo zanimati za tiranske metode fašističnega režima z narodnimi manjšinami

London, 12. marca. d. «Sunday Express» objavlja na vidnem mestu poročilo svojega posebnega poročevalca iz Bolcana, ki se mu je z velikimi težavami posrečilo, da se je vtihotapil v mesto in tamkaj proučil razmere. Poročevalec uvaja svoja zanimiva izvajanja z naslovom «Mussolinijevi sužnji na Južnem Tirolskem — tiranstvo njegovega vohunskega gospodstva» in pripoveduje uvodoma:

«To poročilo pošiljam iz ujetniške dežele Južne Tirolske brzojavno v London, ker tukaj ni svobode, da bi smel pisati ali govoriti resnico. Prelepo Južno Tirolsko je spremenil fašistični režim v jetnišnico.» Dopisnik izjavlja dalje, da se je moral, ako je hotel dobiti kake podatke, skriti za krinko tajnega agenta. Prebivalstvo je zaradi težkih kazni, ki mu groze, tako preplašeno, da si ne upa dajati nikakih informacij. Znano je, da je za informacije, ki bi škodovale dobremu imenu Italije, določena kazen s 15 leti ječe ali prognanstvom na strašne Liparske otoke.

Dopisnik med drugim piše, da je pri prihodu v Bolcan vprašal nekega šoferja, ali ga v desetih letih italijanskega režima niso mogli italijanizirati. Šofer se je najprej ozrl na vse strani ter nato priznal, da je Tirolec in bo ostal, pa naj «Bernhard Meier» (nemško ime za Mussolinija, ki si ga nihče ne upa izreči!) stori, kar hoče. Neka osebnost, ki jo je dopisnik hotel obiskati, mu je dostavila odgovor, v katerem ga prosi, naj ne skuša priti v njeno bližino. Odlični Nemec je še pristavil, da ga noč in dan opazujejo in da bi ga takoj pregnali na Liparske otoke, ako bi ga zasledili v družbi kakega novinarja.

London. 12. marca. g. «Daily Express» prinaša daljši članek o Južni Tirolski in neko iz Merana naslovljeno brzojavko o veliki senzaciji, ki jo je povzročilo dejstvo, da sta oba še nezatrta nemška lista prinesla o znanem Mussolinijevem govoru odklonilne komentarje. Z velikimi težavami so končno rešili to zagonetko. Bolcanska kvestura je izdala namreč nalog, da naj bi v listih o Mussolinijevem govoru izšli ugodni in neugodni komentarji. Neugodni komentarji naj bi pred svetom vzbujali vtis, da imajo listi pod fašistično kontrolo popolno svobodo. Med prebivalstvom prevladuje mnenje, da je hotel Mussolini na ta način nastaviti nemškim listom past. Dopisnik lista je mnenja, da tudi v tem primeru ne bi bilo velike škode, ker ti listi že davno niso več tirolski.

Tudi sicer je nemško ime povsod zatirano. V cerkvah in šolah je nemški jezik prepovedan. Učiteljico, ki je učila otroke nemško abecedo, je oddelek vojakov poiskal v stanovanju, jo z nasajenimi bajoneti odvedel, vrgel v avtomobil in jo prepeljal v zapore.

Sličen primer krutega tiranstva se je dogodil v neki cerkvi, kjer je bil nabit listič, na katerem je bilo napisano: Odrešitev bo prišla; bodite složni! Ker fašisti niso mogli najti storilca, so končno aretirali duhovnika, ga vrgli v svinjski hlev, kjer je bil zaprt do drugega dneva. Na drogovih z vodi visoke napetosti so potrgali svarilne napise v nemškem jeziku ter jih nadomestili z italijanskimi. V bodoče ne sme biti nobenega krstnega ali rodbinskega imena, ki bi bilo nemškega izvora. S tem, pravi dopisnik, bo ubogo kmečko prebivalstvo oropano imen, na katera je bilo ponosno stoletja in stoletja.

Francoski odpor proti vatikanskemu vmešavanju v notranjo politiko

Rim, 12. marca. b. Vatikanski državni tajnik kardinal Gasparri je pred kratkim poslal francoskim škofom pismo, v katerem je dal francoskim katoličanom navodila za bližnjo volilno kampanjo, naglašajoč, da je treba dati pri volitvah verskim interesom prednost pred političnimi. Kakor poročajo sedaj iz Francije, je to pismo dvignilo mnogo prahu in izzvalo ne samo v monarhističnih, marveč tudi v republikanskih krogih oster odpor. Po pisanju oficioznega «Tempsa» je treba sklepati, da smatrajo francoski politiki Gasparrijeva navodila za nedopustno vmešavanje v notranje zadeve francoske države. V Vatikanu takega odpora niso pričakovali in izjavljajo, da korak kardinala Gasparrija ne predstavlja nič novega, ker je sv. stolica že večkrat dala katoličanom takšna navodila povodom volitev v posameznih državah. Vatikan bo baje v kratkem dal pojasnila, ki naj bi pomirila Francoze.

Razpadanje komunistične stranke v Franciji

Pariz, 12. marca. g. V senatu je izjavil notranji minister Saraux, da so bili od leta 1924. v Franciji komunisti obsojeni na 2743 mesecev zapora in nad milijon frankov globe. Od leta 1920. se je vršilo proti komunistom 422 kazenskih razprav. V tej dobi je bilo nad 13.000 tujcev, večinoma komunistov izgnanih. Oblasti tudi nadalje ostro zasledujejo komunistično gibanje. Komunistična stranka polagoma razpada. V februarju 1926. je štela samo 25.000 članov napram 72.000 v prejšnjem letu. Prepovedane so bile vse komunistične organizacije tujcev. Sedaj je še javno prijavljenih 315 komunističnih središč in nad 7000 državnih nameščencev, ki so člani komunistične organizacije. Organizacijski statuti uradništva bodo mnogo pripomogli, da bo vprašanje s te strani ugodno rešeno. Minister si je stavil za devizo: niti revolucije, niti reakcije!

Sovjetski vohuni v Franciji

Pariz, 12. marca. g. Danes se je pričela pred porotnim sodiščem vohunska razprava proti 11 osebam, ki so obtožene, da so vohunile v letalski centrali v Versaillesu v prid sovjetske Rusije. Razprava je tajna.

Zaupnica Titulescu

Bukarešta, 12. marca. g. Na današnji seji parlamenta je predlagal poslanec Moldovan sklep, ki naj ugotovi, da je svet Društva narodov razveljavil svoječasni sklep iz septembra lanskega leta. Zunanjemu ministru Titulescu naj se izreče zahvala za njegovo stališče, ki ga je zavzel pri Društvu narodov. Parlament je Titulescovo stališče odobril. V imenu narodne kmečke stranke je izjavil poslanec Mavearu, da tudi njegova stranka odobrava politiko zunanjega ministra, vendar pa izreka nezaupnico vladi, ki ni dovolj pazila na to, da je Društvo narodov spremenilo stališče od septembra 1927., vsled česar je prišla Rumunija v težaven položaj. Ministrski predsednik Bratianu se je zahvalil govornikom za stališče v optantskem vprašanju, ki dokazuje, da so vse stranke složne za zavarovanje državnih interesov. Nato je bil sklep vlade sprejet.

Preprečena komunistična zarota v čilski republiki

Santiago de Chile, 12. marca. (lo.) Komunisti so skušali z dobro pripravljeno zaroto vreči vlado. Vlada je komplot še pravočasno razkrila in aretirala 40 oseb, med katerimi je sin bivšega predsednika Alessandra. Kakor se izve, je zapleten v zaroto tudi minister za javno zdravje dr. Santosalles, ki je na potovanju po Evropi.

Naše diplomatsko zastopstvo na Dunaju

Dunaj, 12. marca. g. Novi jugoslovenski poslanik Jeftić je danes prevzel poslaniške posle. V četrtek 15. t. m. prispe na Dunaj novoimenovani generalni konzul Smirenković, ki je bil imenovan namesto obolelega Marinkovića.

Sprememba v fašističnem notranjem ministrstvu

Rim, 12. marca. g. Poslanec Suardo, ki je iz zdravstvenih ozirov potreben daljšega odmora, je odložil svoje mesto kot državni podtajnik v notranjem ministrstvu. Ministrski predsednik Mussolini je imenoval sedanjega podtajnika v ministrstvu za javna dela poslanca Bianchia za državnega podtajnika v notranjem ministrstvu.

Novi papeški nuncij v Varšavi

Rim, 12. marca. o. Msgr. Marmaggi je nocoj odpotoval v Varšavo.

Ibn Saud

Zopet so postala vredna pozornosti iz Arabije. Čete kralja Ibn Sauda napadajo ozemlja sosednih pokrajin, zdaj Transjordanije, zdaj Iraka ali El Koveita ali še koga drugega. Še več, Ibn Saud je baje proglasil celo sveto vojno zoper svoje sovražnike.

Toda teh vesti ne smemo vzeti preveč tragično. Tudi sveta vojska že davno ni več kaj posebno hudega, posebno pa ne, ako jo napovedo Vahabiti, ki jim je vladar in gospodar znameniti Ibn Saud.

Marsikdo tega moža niti po imenu ne pozna. Pa je vendarle vreden, da se napravi tudi v civilizirani Evropi notica o njem. Zakaj njegova karijera odkriva še kos pravega srednjega veka v 20. stoletju. Načeluje rodu Vahabitov, ki domuje v centralni Arabiji še vedno približno tako kot pred stoletji. Neodvisen popolnoma, ni ta rod niti v turški dobi poznal pokorščine turškemu sultanu, ki je imel nadoblast nad obrobnimi, v bližini morja se nahajajočimi in rodovitnejšimi predeli Arabije. Deloma živijo Vahabiti še danes kot nomadi v bornih stepah notranje Arabije, deloma v večjih mestih, ležečih v oazah. Tu je doma še vedno stara razdelitev na plemena, ki jim načeljujejo šejki; njihova oblast je velika, često ni mnogo manjša od moči skupnega poglavarja. Ti šejki so imeli že od nekdaj glavno karijero v roparskih pohodih na razne strani, osobito pa so jim bili na srcu muslimanski romarji, ki so bili na potu — sveta mesta Meko in Medino. Da jih niso oropali, so jih morali vzeti za zaščitnike, to je plačati jim za zasiguran prehod primerno vsoto, kar je seveda sumljivo podobno izsiljevanju, še bolj pa ropu. Zato Vahabiti v islamskem svetu nikakor niso bili na dobrem glasu, in njihova proklamacija svete vojne bo napravila vtis samo dotod, dokoder sega faktična moč Ibn Sauda, dlje ne.

Ibn Saud, gospodar vahabitske države Nedža, je stopil v ospredje političnega interesa brž po zlomu turške oblasti v Arabiji, osobito od l. 1919. dalje. Nastopil je kot neizprosen nasprotnik dinastije poglavitnega angleškega pristaša in varovanca v Arabiji šejka Husejina, ki so ga Angleži za nagrado napravili za kralja v Hedžasu, kjer stoje islamska sveta mesta. Njegovemu prvemu sinu so dali kraljevsko dostojanstvo v Iraku, novoustanovljeni vazalni državi Mezopotamije, drugemu sinu Abdulahu pa so podelili pod naslovom emir gospostvo v novi državici Transjordaniji.

Ibn Saud je ostal zaklet sovražnik Husejinovega rodu; napadal je s svojimi Vahabiti zdaj Transjordanijo, zdaj Irak, zdaj Hedžas, včasi pa tudi kako drugo zemljo, stoječo pod angleškim protektoratom. Pred tremi leti je koncentriral svoje napade na Hedžas, zavzel Medino in Meko, nakar se je kralj Husejin, ki je zaman čakal na angleško pomoč, odpovedal prestolu na korist svojemu najmlajšemu sinu Aliju. Ali tudi tega je pregnal Ibn Saud, zavzel še preostali del Hedžasa in se proglasil za kralja v njem. Angleži, zvesti svoji preizkušeni taktiki, so se zgodaj sporazumeli z njim, saj jim je precej vseeno, kateri od malih arabskih «kraljev» gospoduje v teh predelih; glavno jim je, da imajo v sektorjih, ki jih v prvi vrsti zanimajo, mir.

In mir so imeli precej časa. Ibn Saud je pričel izvajati, skoro se more reči: moderne reforme v svoji državi, in se je delal, kakor da mu je strašno pri srcu Jemen v južni Arabiji, kjer poskuša Italija razširiti svoj vpliv. Toda pretnje proti tej deželi so ostale le pretnje, Ibn Saud pa se je nenadoma zopet okrenil na sever zoper svoje stare sovražnike, Husejinova sinova v Transjordaniji in Iraku. Vahabitske čete, ki bi jih prav za prav bolje označili kot tolpe, so napadle ponovno iraško obmejno ozemlje in tam plenile. Potem so se obrnile tudi na ozemlje angleškega protektoratskega ozemlja El Koveit in tudi tam plenile. Iz tega se je razvil večji konflikt, pa še vedno ni morda akcija kake večje vrste, kar se razvidi najboljše iz tega, da Angleži proti Vahabitom pošiljajo samo aeroplanske bojne sile.

Nemirna notranja Arabija, ki jo predstavlja Ibn Saud s svojimi bojevitimi Vahabiti, mora pač vznemirjati obmejna ozemlja, toda večje akcije, ki bi mogla postati resna opasnost za angleške obrobne dežele, odtod ni pričakovati.

Fašistična denarna sredstva

Rim, 12. marca. b. Minister za narodno gospodarstvo je pozval vodstva vseh denarnih zavodov, naj pri letnih zaključnih bilancah nakažejo fašistični mladinski organizaciji «Balilli» del fondov, ki so določeni v dobrodelne svrhe.

Častni člani grške dijaške komunistične organizacije

Atene, 12. marca. g. Na zborovanju komunističnega dijaštva so bili imenovani za častne člane te organizacije Henry Barbusse, Einstein in Panaid Istrati.

Amerika proti odpravi podmornic

— **Newyork, 8. marca.** Zunanji odbor reprezentančne zbornice je s 6 proti 5 glasovom odklonil predlog, v katerem se naproša kongres, naj se zavzame za odpravo podmornic. Nasprotniki tega predloga so izjavili, da je ta predlog praktično brez pomena in da bi pri gotovih evropskih državah vzbudil nevoljo.

Beograjski radikali proti sedanji vladi

Nadaljevanje razprave o referatu g. Maksimovića. — Ostri napadi na klerikalce. — Vsi govorniki proti g. Vukičeviću

Beograd, 12. marca. I. Mestni odbor radikalne stranke je nocoj nadaljeval razpravo o notranje-političnem položaju, ki jo je sprožil s svojim znanim govorom bivši notranji minister g. Boža Maksimović. Tudi na današnji seji so vsi člani glavnega mestnega odbora radikalne stranke odobravali njegova izvajanja, ki jih je g. Maksimović danes podčrtal z novim govorom, v katerem je zelo ostro zavrnil kritiko svojih prejšnjih izvajanj s strani vladnih radikalov in demokratov. V svojem govoru je g. Maksimović povdarjal, da mestnemu odboru radikalne stranke nikdo ne more odrekati pravice, da razpravlja o politiki stranke in o splošnem političnem položaju v državi.

V debati je prvi govoril beograjski trgovec g. **Leovac,** ki je poudarjal, da je sedanja vladna kombinacija škodljiva za stranko in državo in da odobravajo stališče mestnega odbora vsi beograjski radikali. Odločno je zavrnil očitke režimovcev, češ, da je mestni odbor pod vplivom Maksimovića. Odvetnik Miletić je ostro napadel klerikalce zaradi njihove dvolične politike. Citiral je pisavo klerikalne »Mladine«, ki objavlja članek, v katerem napada Srbe in trdi, da žive v Južni Srbiji Bolgari. Ostro je obsojal tudi one radikale, ki samo zaradi oblasti podpirajo Vukičevićev režim, ter je pozval vse prave radikale, naj se združijo v borbi proti sedanemu nevzdržnemu sistemu in se čim tesneje oklenejo glavnega odbora radikalne stranke kot strankinega najvišjega foruma. Tudi vsi ostali govorniki so se nenavadno ostro izražali proti vladi. Seja je trajala pozno v noč.

Evans in dr. Korošec

Epilog k «Slovenčevi» blamaži

»Slovenec« ne more preboleti zadrege v katero je zašel s svojo kampanjo proti nam zaradi razgovora, ki ga je imel njegov dopisnik z g. Evansom in ki ga je priobčil »Slovenec« dne 28. februarja. V tej objavi je zapisal »Slovenec«, da je našel g. Evans v Parizu **»za časa mirovne konference«** tudi g. dr. Korošca.

Mi smo na to zmoto opozorili in konstatirali, da se dr. Korošec z Evanson **za časa mirovne konference** ni mogel sestati, ker ga tedaj sploh ni bilo v Parizu. Mesto, da bi »Slovenec« naše skromno opozorilo porabil za takojšnjo korekturo časovne zmote v svojem razgovoru z Evansom, je po nas prav gorjančarsko lopnil.

Mi smo na to zopet mirno odgovorili in znova ugotovili, da se dr. Korošec **za časa mirovne konference** ni mogel razgovarjati z g. Evansom. Pozivali smo se pri tem tudi na prof. Ehrlicha, ki je v »Slovencu« priobčil pojasnilo, iz katerega je bilo razvidno da dr. Korošec **za časa mirovne konference** res ni bil v Parizu.

»Slovenec« nato še ni miroval ter je priobčil danes teden še dr. Koroščevo izjavo, iz katere pa je tudi razvidno, da dr. Korošec **za časa mirovne konference** ni bil v Parizu. Dr. Korošec namreč previdno zamolči, kdaj je bil v Parizu, »Slovenec« pa v svojem dostavku pravi, da je dr. Korošca »v Pariz spremljal tedanji njegov tajnik dr. Gregor Žerjav«. Za to pot, ki je bila napravljena meseca **novembra 1918.** »Slovenca« nismo vprašali, niti nismo potrebovali njegovih pojasnil, pač pa smo pričakovali, da nam bo povedal to, kar je v svojem razgovoru z g. Evansom trdil, namreč to, kdaj se je dr. Korošec sestal z g Evansom **za časa mirovne konference,** ki se je začela v drugi polovici januarja 1919.

Na dr. Koroščevo izjavo smo vendarle molčali, ker smo smatrali »Slovenčevo« blamažo že dovolj dokazano. Ni pa tega storil »Slovenec«, ki še vedno skuša v nedeljski številki z dne 11. t. m. z zavijanjem in zvijanjem zakriti svojo blamažo. Sedaj priobčuje razgovor z g. Gregorinom, ki pa indirektno tudi potrjuje, da dr. Korošec ni bil v Parizu **za časa mirovne konference.** Da bi »Slovenec« zabrisal svojo pogreško, vprašuje namreč dr. Gregorina, če mu je znano, da je dr. Korošec **za časa premirja** bil z g. dr. Žerjavom, tedanjim njegovim tajnikom, v Parizu. Tega ni bilo treba vpraševati dr. Gregorina, ker to bi »Slovencu« tudi mi potrdili ker vemo, da je premirje z Nemčijo nastopilo že 11. nov. 1918.

Dolga debata o tej stvari res ni bila potrebna, vendar pa je rodila vsaj to dobroto, da je sedaj že povsem jasno, da g. Evans, katerega vsi označujejo za silno eksaktnega znanstvenika, ki ne pozna nobene površnosti, ni zagrešil trditve, da se je **za časa mirovne konference** razgovarjal z dr. Koroščem. Iz tega fakta pa nujno sledi, da je to trditev Evansu podtaknil »Slovenec«.

Za to »Slovenčevo« blamažo mi ne bomo več tratili niti časa niti papirja in zato o tej stvari ne bomo več pisali. Naj sedaj g. Evans in »Slovenec« med seboj obračunata, kakor vesta in znata. Za nas in vso javnost je stvar jasna.

Vremenske katastrofe

London, 12. marca. s. Po angleških vesteh iz Tokija, je divjal včeraj na japonski obali silen vihar, ki je potopil tudi pet manjših japonskih parnikov. Boje se, da je utonil tudi večji del posadke, ki je štela 164 mož. Ameriški 14tisočtonski parnik «President Lincoln» je že v soboto brezžično napovedal svoj prihod v Tokio. Sedaj ga že 16 ur čakajo zaman.

Rio de Janeiro, 12. marca. g. Mestu Santos, ki je včeraj doživelo strahovito katastrofo, preti nova nevarnost. Bati se je, da se bo odtrgal nov plaz in zasul še druge mestne dele. Več mestnih delov je zastraženih.

Berlin, 12. marca. (be.) V Severnem morju divjajo silni viharji. Vsa plovba je bila ustavljena.

Katastrofa grške torpedovke

Atene, 12. marca. (lo.) Torpedovka Panormos je zadela v bližini otoka Aegine na skalovje in se potopila. Posadka je bila rešena. Poveljnik torpedovke se je skušal ustreliti z revolverjem.

Potres v Teheranu

Pariz, 12. marca. s. Kakor poroča «Chicago Tribune», so čutili v soboto v poznih večernih urah v Sistanu močan potres, ki je razdejal večji del mesta Nebandan. Človeške žrtve baje niso velike.

Ali ste se že naročili na „Ponedeljek"?

Veteranenverein v Ptuju obnovljen

Ptuj, 12. marca

Včeraj se je vršil pri Belem križu ustanovni občni zbor društva starih vojakov. Priprave za ustanovitev tega društva so vodili člani bivšega «Veteranenvereina» in še med temi najbolj izbrani. Kot duševni vodja je fungiral gosp. Spruschina, manjkati pa seveda nista smela tudi gg. Georg Pichler in Westeneck. Zborovanje je otvoril bivši predsednik veteranskega društva gosp. Vedernjak, čigar sinovi so l. 1908. najhuje pretepali naše narodno občinstvo. Predsednik je uvodoma pojasnil, da jim **oblast ni dovolila obnove starega veteranskega društva, da so pa našli drugo formo, pod katero se da stvar izpeljati.** Nova pravila so že odobrena.

Izvajanjem predsednika **se je pridružil** tudi gosp. Krušič, bivši odbornik «feterajnerferajna», ki je bil ves ginjen ob spominu na leto 1918., češ da ni mogel zadržati solz, ko so razpustili staro veteransko društvo, da pa je bil že takrat prepričan, da mora na vsak način priti do ustanovitve novega društva in mu ta zavest vse do danes ni dala miru, zaradi česar toplo priporoča, naj vsi bivši vojaki pristopijo k temu društvu. Potrebo društva je povdarjal tudi bivši ritmojster g. Westeneck ter prečital nova pravila, ki so bila nato sprejeta.

Za volitve odbora je pripravljalni odbor sestavil listo, na kateri pa seveda ni bilo nobenega Slovenca. Ko pa je gosp. Spruschina videl, da je na občnem zboru precej močna slovenska opozicija, **je zahteval,** da smejo voliti samo oni, ki so **že** pristopili in tudi **že** poravnali članarino, dasiravno članarina ni bila še niti določena... Ker pa imamo v Ptuju vendarle Slovenca **za župana,** so v zadnjem hipu vzeli na svojo listo dva člana iz vrst opozicije, nakar je bila sprejeta seveda lista, kakor jo je predlagal pripravljalni odbor. V njem so znani Spruschina, Pichler, ritmojster Westeneck, Krušič, Dasch in kot zastopnik Slovencev gosp. Berlič. O zmedenosti, ki je vladala na občnem zboru, govori dovolj jasno dejstvo, da občni zbor niti ni določil višine članarine.

Pri slučajnostih se je govorilo tudi o obleki novih veterancev. Priporočali so **za** društvenega krojača bivšega veteranskega mojstra in «regimentsšnajderja» gosp. Kosija, ki si je svoje dni dovolil nesramno šalo in ovil kozla v slovensko zastavo ter ga gonil po našem mestu. Veseli nas, da se je ustanovilo to res prepotrebno društvo, ker bi brez njega gotovo ne mogli dostojno obhajati desetletnice narodnega osvobojenja...

Aretacija velikega zločinca

Brno, 12. marca. g. Danes je tukaj na nenavaden način prišel policiji v roke pomagač pred nekaj meseci usmrčenega zločinca Leciana. Okoli poldneva je bilo slišati iz neke trgovine z dragulji klice na pomoč. Neki 24 letni mož je porabil priliko, ko je prišel neki starejši človek v trgovino, da menja tisočkronski bankovec, in udaril lastnika z revolverjem po glavi. Storilec je takoj stekel na ulico; za njim so takoj stekli uslužbenci, katerim se je kmalu pridružila tudi policija. Ko so ga ujeli, so spoznali v njem dolgo iskanega večkratnega zločinca, člana Lecianove tolpe, Vencla Wendlerja. Pri zaslišanju je izjavil, da obžaluje, da mu je revolver, s katerim je udaril draguljarja po glavi, pozneje odpovedal. V ječi je skušal Wendler popoldne izvršiti samomor.

Požar na koprski sodniji

Trst, 12. marca. o. V sodnem poslopju v Kopru je včeraj popoldne izbruhnil požar, ki je močno poškodoval del poslopja. Koprskim ognjegascem so prihiteli na pomoč tudi tržaški. Povzročena škoda znaša kakih 100.000 lir. Požar je uničil mnogo sodnih aktov.

Železniška nesreča v Italiji

Pistoia, 12. marca. o. Tukaj je trčila lokomotiva v brzovlak, ki je stal na postaji. 11 potnikov je bilo ranjenih.

Družinsko življenje moskovske inteligence

Te dni je predaval v Moskvi prof. A. B. Gorbunov o rezultatih proučavanja družinskega življenja 794 kvalificiranih predstavnikov moskovske inteligence — znanstvenikov in umetnikov.

Neporočenih je 66 odstotkov moških in 34 odstotkov ženskih. Vzroki, ki zadržujejo inteligenco pred sklepanjem zakonov, so zelo različni. Neki 25letni mladenič je odgovoril, da je za ženitev še premlad, eno leto starejši pa je odgovoril, da je za zakon treba mnogo denarja, ki ga rajši uporabi za znanstvene svrhe. Ostali so odgovorili, da se nočejo ženiti iz komoditete.

Ženske so odgovorile, da si ne morejo zamisliti znanstvenega dela v zakonu in da še niso srečale moškega, ki bi bil vreden te žrtve.

Sicer pa imajo ruski znanstveniki in umetniki zelo malo potomcev. 67 odstotkov je ali brez otrok, ali pa ima samo po eno ali dvoje

Naši kraji in ljudje

Bratje in sestre, pomagajmo!

Ko sem se dne 4. t. m. udeležil glavne skupščine bratske mostarske sokolske župe »Aleksa Šantić« v Ercegnovem, sem po skupščini obiskal bratska društva v Gjenoviću, Kotoru, Mostaru in Nevesinju. Spremljal me je župni starosta brat Čedo Milić v družbi z nekaterimi drugimi brati župnimi in društvenimi funkcijonarji. Da se prepričamo o stanju našega naroda in članstva v teh krajih in da na lastne oči doženemo, kaj je res in kaj ni res na vesteh o bedi in gladovanju, ki rušita in izpodjedata življenjske sile naroda, smo obiskali seljaške sokolske čete iz Udrežnja, Miljevca, Krekova in Bijenja, ki so čakale našega prihoda postrojene na odrejenih mestih.

Starešine teh seljaških sokolskih čet so nas pozdravili iskreno in bratski. Bratje Sokoli seljaki, hercegovskih gora ponosni sinovi, so se čutili osrečene, da so še na svetu sokolska srca, ki čutijo z njimi in jim hočejo pomagati. Zakaj vse, kar govore in pišejo o bedi naroda na področju mostarske župe, je strahotna resnica — večja v svoji goloti, nego jo more opisati beseda; le bratsko srce jo prav umeva, ko ji gleda iz oči v oči.

Silno blagodejno je vplival name dar, ki sem ga s seboj prinesel iz Ljubljane. Brat Miljutin Žerajić, starosta sokolske čete v Miljevcu, visoko inteligenten seljak in navdušen pristaš sokolske ideje, mi je dejal, da pozdravljajo potomci nevesinjski vstašev po meni brate na severu naše zemlje, pozdravljajo Istro, Gorico, Trst, vedno pripravljeni, da proti vsakemu in za vsakega store svojo bratsko sokolsko dolžnost.

Bratske seljaške sokolske čete so se končno zgrnile v Kifinem selu, kjer smo dalje časa zborovali in čuli vse bolesti naroda, ki more vzdržati samo še do Jurjevega dne, dokler ne porabi zadnje trave in zadnjega zrna, od ust pritrganega za seme. Koga naj hrani seljak: ali sebe ali svojo deco ali kravico ali konjiča, ki sta mu sedaj edina pomoč v obupni borbi za obstanek?

Miloščine nočejo od nikogar, pričakujejo in prosijo le bratske pomoči. Hočejo dela in z delom zaslužka. Kdor od bratov jim kaj da, sprejmejo kot dar bratske roke, a ko jim bo možno, hočejo tako ali tako vrniti vse do zadnjega zrna v sokolske namene, tako da si v dneh največjega zla postavljajo tako rekoč temelje svojih sokolskih domov, ki naj bodo žarišča in izvori novega svetlega življenja in spomin na zmagovito moč sokolskega bratstva! Pomoči ne prosijo samo zase; seljaki, ki še niso v naših sokolskih četah — tudi ti so naši bratje! Kdor je bednejši, temu pomagajmo najprej in najbolj, čeprav bi bilo naše članstvo pri tem prikrajšano. Bratje smo vsi! Ljudje smo! Sokol kaži v dejanjih veliko svojo dušo, ki se preliva skozi njo vsa bol in radost našega naroda! Če hočemo pravice, bodimo sami pravični. Samo miloščine ne — to je poniževalno, kazen za greh, ki ga narod ni zakrivil!

Na tej osnovi smo se točno domenili, kako bo brat starosta Čedo Milić delil podpore. Ta sivi Sokol idealist danes že leta od sela do sela, presoja položaj vsakega posebnega in izdaja bone za prejem najnujnejše pomoči, ki jo lahko vsak dvigne ali v Mostaru ali v Nevesinju, do koder mu je bližja pot. Oni, ki jih glad stiska za grlo in ki s strahom gledajo bedno svojo deco, dogašajo s takim načinom delitve pomoči, ki je najpravičnejša in ki smo o njej preverjeni, da niti zrno ne bo podeljeno nikomur drugače, nego na temelju bratstva in pravičnosti.

Koliko plemenitosti je v tem viteškem narodu, ki je sprejel v svojo dušo sokolsko idejo kot novo vero bratstva in pravice! In koliko vzvišene domovinske ljubezni je v njem, ker se čuti v nerazdružno celoto zvezanega in zlitega s svojo ljubljeno krševito zemljo! Komur se razkrije ta zlata duša, ta lahko ume, da je l. 1875. baš tu počila prva puška nevesinjske vstaje!

Bratje in sestre! — Odgrinjam vam to pretresljivo sliko pravega položaja našega naroda v hercegovskih poljanah in gorah in apeliram na vsa bratska srca! Ne odmikajte roke pomočnice, ne premišljajte, ne oklevajte! Dajte! Darujte! Pritrgaj si hrano enega dne, da nasitiš svojega brata in njegovo deco za teden dni! Dokler ni utešena hercegovska sirotinja, toliko časa nihče od nas ne more imeti ni veselja ni užitka!

Sveti Jurij jaše s smrtno koso! Preprečimo katastrofo! Na pomoč! Denarne prispevke pošljite takoj pod geslom »Bratska pomoč« na naslov: Brat Čedo Milić, starosta sokolske župe, Mostar.

Zdravo!

V Ljubljani, dne 12. marca 1928.

E. Gangl, starosta JSS.

Višji sodni svetnik Josip Potrato †

Včeraj ob 17. uri je umrl v Ljubljani po daljši in mučni bolezni v 77. letu starosti višji sodni svetnik v pokoju g. Josip Potrato. Pokojnik je bil splošno znana osebnost, vsak, kdor je imel opravka na sodniji, ga je poznal. G. Potrato je služboval skoro 30 let na ljubljanskih sodiščih in je slovel po svoji izredni duhovitosti kot strog sodnik, a v resnici blaga duša. Bil je kremenit značaj, ki je v času najhujše gonje proti slovenskemu življu, ko je marsikdo malodušno stal ob strani, odločno in uspešno nastopil za pravice slovenskega jezika pri sodiščih.

G. Potrato je bil rojen l. 1851. kot sin okrajnega sodnika v Ljubljani. Po dovršenih gimnazijskih študijah se je posvetil pravnim študijam v Gradcu. Svojo sodnijsko službo je nastopil kot praktikant v Ljubljani, odkoder je bil premeščen kot sodnik v Metliko in odtod v Kamnik. Bil pa je že po dveh letih premeščen nazaj Ljubljano, kjer je ostal do svoje upokojitve. Pokojniku bodi ohranjen blag spomin, težko prizadetim naše iskreno sožalje!

Strahovit zločin Arnavtov

V neposredni bližini Uroševca v Srbiji se je zgodil strahoten zločin, ki je zaradi zavratnosti in brutalnosti morilcev povzročil med prebivalstvom najhujše ogorčenje. Obrad Slepčević, mladenič dvajsetih let, naseljenec v okolici Uroševca, ki je vzdrževal mater, štiri mlajše brate in sestro, je trgoval z lesom skupno z Arnavtom Alimom Memetovićem iz Uroševca. Zadnji čas sta se kompanjona neprestano prepirala in Alim je javno grozil Obradu, da ga bo ubil. Obrad se njegovih pretenj ni strašil. Nedavnega večera se je Obrad sestal z Alimom pred hotelom »Svobodo« v Uroševcu in tu mu je Alim pred nekaterimi pričami zopet zapretil s smrtjo. Naslednjega jutra je Obrad pojezdil v svoj gozd v Jezercu. Tu ga je pričakoval Alim z delavci. Pot, ki vodi od Jezerca, je strma. Ker torej zaradi velike strmine Obrad ni mogel jezditi, je skočil s konja in ga privezal na bližnje drevo. Samo 50 m dalje bi ga moral čakati kompanjon Alim z delavci. Stopal je tjakaj in se ni več vrnil...

Okrog poldne je prišel v hišo Slepčevićevih Alim Memetrović in vprašal, kje je Obrad. Ko mu je Obradova mati rekla, da je zjutraj odjezdil v Jezerce, je Alim zatrjeval, da je sam bil v Jezercu, Obrada pa od nikoder.

Dobro uro pozneje je občinski urad iz Nerodimlja obvestil Obradovo mater, da je v vas pridirjal konj njenega sina. Prestrašena mati se je v spremstvu svojega svaka Todorja takoj napotila v Jezerce. Ob drevesu, za katerega je bil privezan konj, je visela prerezana in okrvavljena uzda, a kakih 50 m dalje je ležalo v krvi na razprostrti zimski suknji Obradovo truplo brez glave. Dober meter od trupla dalje se je bila zakotalila odrezana glava Obradova. Ob tem strašnem prizoru se je mati zgrudila nezavestna na zemljo.

Policija, ki je bila še istega dne obveščena o zločinu, je vlovila Alima Memetovića, ker je pač dovolj upravičena sumnja, da je on s svojimi delavci usmrtil Obrada Slepčevića. Razen tega so orožniki v Gotovuši vlovili tri Arnavte, na katere pada sum, da so po Alimovem nalogu izvršili strašni zločin. Na njihovih oblekah so našli sledove krvi. Izpovedbe aretirancev čuva policija v strogi tajnosti. Prebivalstvo je bilo zaradi zločina tako vznemirjeno, da je hotelo linčati aretirance in so jih komaj spravili na sodišče in v zapor.

Korporal Hilscher

Snoči je preteklo 100 let, odkar so v starem ljubljanskem tejatru nastopili vojaki 17. regimenta s premijero »Friedrich der Schöne« in s predigro »Die Schlacht bei Mühldorf«. Uspeh je bil naravnost velikanski, saj so ljubljanski reveži dobili 223 fl. in 13 krajcarjev čistega dobička, torej vsoto, ki je pred 100 leti pomenila že malo premoženje. Seveda ni igra sama privlekla Ljubljančanov v gledališče, pač pa igralci in pisatelj.

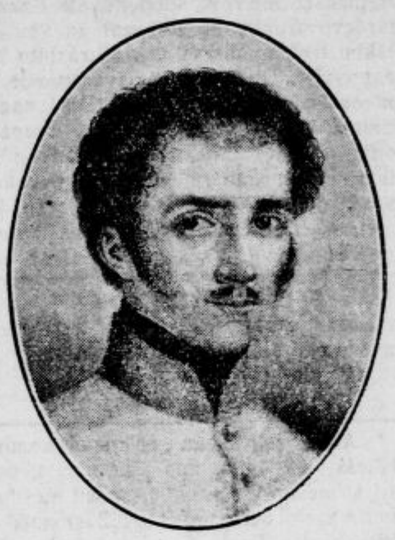

Takrat je tudi kasarna 17. regimenta imela svoje gledališče v dvorani v pritličju. Vstopnina k predstavam je znašala za oficirje, meščane in ženske po grošu za osebo. Tu so vojaki igrali Schillerjeve »Razbojnike«, Grillparcerjevo »Prababico« in še več drugih danes pozabljenih komadov tako dobro, da jim je višji direktor stanovskega gledališča grof Stubenberg dovolil nastopiti tudi na deželnem odru. Glavni igralec, režiser, inscenator, slikar, avtor prologov in celo pisatelj iger obenem je bil pa mladi korporal Josip Emanuel Hilscher, sin nekdanjega polkovnega profosa. Ljubljana je bila tedaj še zelo majhna in ni čuda, če je zalega, 22letnega »kaprola«, ki je imel take redke talente, vse poznalo. Rojen je bil l. 1806. sicer v Litomeřicah na Češkem, kjer je bil tedaj naš regiment z imenom princa Reusz-Plauen v garniziji. Kot vojaški sin je bil vzgojen v vojaškem vzgojevališču in se je z njim kot 6letni deček tudi preselil v Kosmanos pri Mladi Boleslavi, kjer je že z 10 letom poučeval svoje součence. Že tedaj je začel delati pesmi, na pamet pa se je naučil vsega, kar mu je bilo všeč. Z regimentom in vzgojevališčem je l. 1818. prišel v Ljubljano, ko so Janeze iz Češke zopet prestavili domov. Tu se je sprijateljil z nekim tajinstvenim Dahlom, učiteljem na zavodu, ki je bil baje bivši pruski oficir in v zvezi z umorom plodovitega pisatelja Kotzebueja. Ta skromni vojaški učitelj je govoril tudi angleški, francoski in italijanski jezik in je začel v vsem tem poučevati tudi svojega učenca in prijatelja, ker je ta hotel čitati Byronove pesmi v originalu.

Pozneje je mnogo teh pesmi Hilscher prevedel na nemški jezik tako dobro, kakor za njim še nikdo. Prve prevode je priobčil l. 1829. v »Ill. Blat«. V Ljubljani se je tudi zaljubil v hčerko bogatega trgovca C..., seveda nesrečno. Njej, »Angeliki«, je napisal sonetni venec, ki je bil obelodanjen šele l. 1868. v »Laibacher Zeitung«. Vojaška suknja ga je tiščala, potri ga je Dahlov samomor, bolela ga je zavrnjena ljubezen in žaloval je za svojci, ki je vse pokopal v Ljubljani. Zbolel je na jetiki in se zato ni branil l. 1835. iti iz Ljubljane v Italijo, kjer ga je že l. 1837. v Milanu dohitela smrt.

Tri leta po njegovi smrti je izšel zvezek njegovih pesmi in prevodov. Izvod, ki ga hrani licejska knjižnica, je bil last Andreja Smoleta, najboljšega prijatelja Prešerna, pesnika sonetnega venca, satirika in prevajatelja Byrona. Morebiti sta se poznala... Tudi Hilscherja je naslikal Langus in po njegovi sliki so mu l. 1863. postavili v Litomeřicah na rojstni hiši majhen spomenik — Prešeren pa je še dolgo moral čakati na svoj monument. Takrat je izšla tudi 2. izdaja Hilscherjevih del, kar se jih je ohranilo, ker so se namreč njegove igre že v Ljubljani pogubile. Najbrže so tudi tedaj po njem imenovali ulico med Gradiščem in Emonsko cesto, ki so z njo podaljšali novo Gregorčičevo ulico precej nerodno. Ime Hilšerjeva ulica pa še živi, zato smo se tudi spomnili ob 100-letnici največjega uspeha nesrečnega mladega pesnika, igralca in dramatika, ki je deloval v našem mestu kot pravi umetnik v Prešernovih časih.

Velik ptič na ptujskem polju

Ptuj, 12. marca.

V soboto dopoldne je povzročil v mestu in okolici veliko senzacijo nenavaden ptič, ki je prifrčal z avstrijske strani prav nizko nad mestom. Bilo je namreč avstrijsko potniško letalo, ki vzdržuje potniški promet na progi Dunaj-Benetke. Radi goste megle je letalo zgrešilo smer in se ni moglo orijentirati. Tavalo je že dolgo časa nad našim ozemljem in je končno letelo popolnoma nizko zasledujč tok Drave.

V Stojncih pri Ptuju je moralo letalo končno pristati na odprtem polju, ker je bil motor zaradi neprestanega leta že popolnoma vroč. Pri pristanku se je letalo tako poškodovalo, da se ni moglo več dvigniti in so morali zato potniki, dva gospoda in 4 dame nadaljevati potovanje z vlakom. Pilot in njegov spremljevalec sta se s prvim prihodnjim vlakom odpeljala na Dunaj po nadomestne dele, da lahko letalo vsaj toliko popravita, da bo moglo nadaljevati polet. Letalo stoji na odprtem polju in ga stražijo vojaki. Polomljeni ima obe kolesi in tudi desno krilo je precej poškodovano.

Kako je Beograjčanka v boksu potolkla svojega nasprotnika

V nedeljo se je v Beogradu v dvorani »Luksorja« vršila boksarska borba, ki je bila izredno zanimiva zaradi dveh parov nenavadnih borcev. Prvič v naši državi so se v ringu pojavile tudi dame z ogromnimi boksarskimi rokavicami, srdite in pripravljene, da z udarci svoje težke pesti knokautirajo svoje nasprotnike.

Najprej sta se borili gdč. Marjanovičeva in gdč. Armandijeva. Borba je bila resna in huda, ker sta nasprotnici bili dobro trenirani in obe pripravljeni na zmago. V drugi rundi je nastopil najkritičnejši trenutek. Marjanovičeva je brez vsake ženske nežnosti zabušila svoji nasprotnici v obraz hud udarec. Publika je začela mrmrati, obenem pa je z očmi kar požirala obe junakinji. Pričakoval se je odločilen korak: da boksarici odvržeta rokavici in si skočita v lase, ali pa da ena izmed njiju, ona z modrimi podplutbami na obrazu, zakrije lice z rokama in bruhne v krčevit jok.

Vendar se to ni zgodilo. Armandijeva se je po hudem udarcu hitro zopet osvestila in naskočila nasprotnico, ki so se ji začele pod očmi hitro pojavljati modre podplutbe, kakor par trenutkov prej napadalki. Nastal je strahovit trušč, nasprotnici sta se neusmiljeno obdelavali in obupna borba se je končno končala z zmago gdč. Marjanovičeve.

Po matchu treh moških parov je stopil v rink najzanimivejši par. Boksar Peter Savić, ki tehta bornih 58 kg, se je postavil za tarčo gdč. Koki Cvetanovićevi, težki 75 kg. Njuno nasprotje je že staro. Ko sta se lani v poletju kopala na Savi, je Cvetanovićeva neprestano izzivala svojega prijatelja Savića in ga zagotavljala, da ga bo podrla, čim bo absolvirala boksarski tečaj. Na jesen se je res vpisala v kurz kneza Maksutova, ki ima že iz Rusije dober sloves kot učitelj telesne kulture. Naučila se je boksa in japonske borbe dži—djitsu ter kmalu postala najborbenejša gojenka kneza Maksutova. V dobrem mesecu je knez Maksutov spremenil Cvetanovićevo v opasnega boksarja.

To je bilo v nedeljo pri njenem odločilnem nastopu takoj očitno, čim je sodnik dal znak za pričetek borbe. Po licu, ramenih in prsih nasprotnika Savića so začeli padati udarci kakor poletna toča. Savić se je stiskal ob žico in se skušal braniti, kar pa mu je slabo uspevalo. Razdražena publika je najprej polglasno, nato pa vedno močneje začela bodriti moškega favorita.

— Hajd, naprej! Menda ne boš pustil, da te nabije ženska! so vzklikali simpatizerji moške stranke, čim se je Savić nekoliko ojunačil.

Ali takoj nato se je nasprotnica še huje razsrdila in vedno silneje napadala šibkega nasprotnika.

— Tako, tako! Samo junaško, on je baba, ne pa ti! Udari!... Razpali!...

In Cvetnovićeva je hrabro tolkla trikrat po dve minuti. Ko se je zaključila tretja runda, je morala prenehati. Njen nasprotnik se je še držal na nogah, toda popolnoma bled in nesiguren. Sodnik je tedaj gospodično Cvetanovićevo proglasil za zmagovalko, ker je zadala več udarcev. V dvorani je zagrmel gromovit aplavz, spremljan z vzkliki, lamentiranjem in žvižganjem.

— Vražja ženska! so se navduševali nekateri.

— Naj ima milijone za doto, ne bi je maral s takimi pestmi! so mrmrali drugi.

Obup zasledovanega bančnika Špartalja

V hotel »Central« v Zemunu je v nedeljo okrog poldne prišel znani subotiški bančnik Aleksander Špartalj in najel sobo. Portir, ki je dobro poznal starega gosta, mu je sobo brez predočenja legitimacije oddal. Špartalj se je zaklenil in ni pustil nikogar k sebi. Kmalu po njegovem prihodu sta se v hotelu zglasila dva detektiva. Zemunska in beograjska policija je namreč bila obveščena, da subotiške oblasti zasledujejo Špartalja, ki je neznanokam izginil iz Subotice. Detektiva sta potrkala na vrata in zahtevala, da Špartalj takoj odpre.

— Samo trenutek gospod, takoj bom gotov! je znotraj odgovoril Špartalj.

Ta trenutek pa je trajal celih 10 minut. V tem kratkem času je Špartalj, kakor se je pozneje ugotovilo, dokončal svoje poslovilno pismo, v katerem prosi svojo družino, naj mu oprosti njegov obupni korak, ker da je tako moralo biti. Ko je pismo zalepil, je potegnil samokres in se ustrelil v desno sence.

Strel je odjeknil po vsem hotelu. V trenutku so se na hodniku zbrale gruče gostov. Detektiva sta takoj vlomila vrata in v sobi se jima je nudil strašen prizor. Špartalj, oblečen v svileno pižamo, je ležal na tleh v mlaki krvi, v desnici pa je krčevito stiskal samokres in skušal v smrtni borbi izpaliti še drugi strel. Detektiva sta mu samokres iztrgala iz rok in čez par minut je bil na mestu rešilni voz, ki je ranjenca jadrno prepeljal v zemunsko državno bolnico. Stanje ranjenca je kritično. O vzrokih njegovega obupa se zatrjuje, da je mož bolehal že dalje časa na sladkorni bolezni, a zadnje čase je doživel tudi hude finančne polome. Upropastila so ga nekatera subotiška podjetja. Kakor je navedel že včerajšnji »Ponedeljek«, gre za celih 5 milijonov Din primanjkljaja. Špartalj je že pred tremi tedni izginil iz Subotice in ga izprva niso pogrešali, ker je mnogo potoval. Ko pa so pred par dnevi razni vlagatelji v Špartaljevi banki zahtevali izplačilo, je afera prišla na dan. Med vlagatelji je nastala panika, banko so zapečatili in Špartalja je začela na vse strani zasledovati policija. Ko mu je v zemunskem hotelu potrkala na vrata, je mož segel po samokresu. Njegov obupni čin je le še povečal senzacijo v Subotici, pa tudi v Beogradu, kjer je Špartalj doma ter splošno znan v vseh poslovnih krogih.

Sledeče srečke

kupljene v Zadružni hranilnici r. z. z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19 oziroma v oglasnem oddelku Jutra v Prešernovi ulici in v Ekspozituri »Jutra v Šiški so bile dne 9. t. m. izžrebane:

Po Din 1000: št. 20.013, 20.082 in 78.771. Po Din 400: št. 14.138, 100.728, 5772, 5787, 5795, 53.473, 53.494, 91.758, 115.682, 7635, 20.063, 20.091, 22.517, 22.582, 46.053, 46.066, 46.095, 46.111, 46.117, 46.172, 70.216, 70.366, 72.104, 72.123, 82.865, 95.492, 99.790, 99.796, 99.889, 109.886, 76.749, 78.736, 78.800, 103.161, 10.891, 34.634, 34.672, 84.552, 97.377, 97.417, 97.423, 97.428, 108.165, 108.228, 123.998.

Pravico do event. neobnovljenih srečk za četrti razred imajo oni, ki so jim bile srečke izžrebane. One, ki želijo igranje nadaljevati, naj izžrebane srečke do 1. marca polože v

Zadružni hranilnici r. z. z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

da jim more ta event. neobnovljene srečke rezervirati.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Začetek ob 8. zvečer.

Torek, 13.: Zaprto.
Sreda, 14.: «Cyrano de Bergerac». B.

Ljubljanska opera.

Začetek ob pol 8. zvečer.

Torek. 13.: «Marta». D.
Sreda, 14.: Zaprto.

Mariborsko gledališče

Torek, 13.: «Dva bregova». Abonma B. Premijera.

V torek zvečer je zadnja abonentska uprizoritev izredno melodijozne Flotowe opere Marta v običajni zasedbi glavnih vlog: Davidova, Medvedova, Betetto, Banovec. Dirigira kapelnik Neffat. Predstava je za red D.

Gostovanje gospe Zlate Gjungjenac. V soboto, dne 17. marca gostuje v ljubljanski operi operna pevka gospa Zlata Gjungjenac, članica beograjske opere, prej članica zagrebške opere. Gospa ima izredno lep sopran ter z velikimi uspehi nastopa danes v beograjski operi. Predstava se vrši za abonente reda C.

Pasijon v ljubljanski drami. Ljubljanska drama pripravlja pasijonsko igro pod naslovom I. N. R. I. (Življenje našega Zveličarja.) Jeruzalemske dogodke, kakor so se vršili v velikonočnih dneh l. 33. po Kr. g., sta napisala za prireditev na odru p. dr. R. Tominec iz reda očetov frančiškanov in pa član ljubljanske drame g. Edvard Gregorin. Režija te pasijonske igre je v rokah prof. Šesta. Prva uprizoritev bo v nedeljo, dne 25. t. m. ob treh popoldne.

H koncertu sopranistke ge. Ivanke Negro-Hrastove. Kakor smo že poročali, je priredila ga. Hrastova v letošnji koncertni sezoni celo vrsto koncertov po raznih večjih madžarskih mestih. To pa zato, ker je njeno sedanje bivališče Budimpešta. Tamošnji dnevnik «Pester Lloyd» poroča 26. novembra lanskega leta o njenem koncertu to-le: Snoči je pela v reduti sopranistinja ga. Ivanka Negro - Hrastova. Izredno fin nastavek in delikatni glavni toni se morajo med lastnostmi te muzikalne umetnice omeniti posebno pohvalno in laskavo. Kot izreden spremljevalec ji je stal ob strani dunajski dirigent dr. Ludovik Kaiser, ki se je odlikoval tudi kot komponist nekaterih nežno občutenih liričnih pesmi, katere je izvajala ga. umetnica ob splošnem navdušenju publike. Koncert ge. Negro - Hrastove bo v Ljubljani v petek, dne 16. t. m. v Filharmonični dvorani. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Pred premijero Leskovčevih «Dveh bregov» v Mariboru. V torek zvečer se bo vršila v mariborskem Narodnem gledališču premijera drame «Dva bregova» Anton Leskovca, ki je imela v Ljubljani zelo lep uspeh. Delo je tako interesantno in duhovito, da se zanimanjo zanj berlinski teatri. Mariborsko gledališče ga pripravlja v originalni zamisli režiserja R. Pregarca, ki se bo pokazal to pot tudi kot scenograf. Pa ne samo vnanja, moderna režija, ampak tudi in predvsem notranja bo za naše gledališče pravi umetniški dogodek. V III. dejanju sodeluje več ko 50 oseb, ki predstavljajo ples beračev. Kretanje množic spada med najtežje režiserske naloge. Da bo uspeh tega našega izbornega dela brez dvoma velik, za to govori tudi umetniški sloves mariborskega glavnega režiserja. Prve uloge so v rokah odličnih igralcev in igralk gg. Kovačičeve, Zakrajškove, Groma, Daneša, Pavla Koviča, Rasbergerja, Skrbinška itd., ki so vložili mnogo truda, da bi to originalno in močno delo dostojno uspelo. Pri premijeri bo navzoč avtor.

Gostovanje Burgtheatra v Mariboru. V notici, ki je izšla v nedeljski številki «Jutra», je bilo pomotoma v naslovu izpuščeno v «Mariboru«, kar se sicer vidi iz same vsebine. Opozarjamo, da bo dunajski Burgtheater nastopil v Mariboru dne 20. t. m. Uprizori se Schönherrjeva «Vražja ženska». Interesenti naj si čim prej rezervirajo sedeže.

Uprizoritev Rostondovega «Cyrano de Bergeraca» v Ljubljani. V nedeljo zvečer se je uprizorila v skoraj napolnjenem dramskem gledališču Rostandova herojična komedija «Cyrano de Bergerac». Predstava je potekla zelo gladko in odlično in je zapustila v slehernem gledalcu tako močan vtisk, da takega ni mogel nuditi noben drugi odrski komad poslednjega časa, znak, da naša publika čisla pravo umetnost. Po daljšem času je bil to zopet umetniški večer v naši drami in občinstvo je obnovljenega «Cyrano de Bergeraca» sprejelo z vsem navdušenjem. O uprizoritvi bomo še priobčili obširnejše poročilo.

Koncert «Sloge»

Narodno železničarsko glasbeno društvo »Sloga« nam je v dobro zasedeni Unionski dvorani podalo lepo izbiro mešanih in moških zborov, deloma s spremljevanjem orkestra, deloma a capella. »Sloga« je v tej formi še mlado društvo ter se je mogoče prenaglilo z nastopom ter tudi s sporedom samim. A capella-zbore Axmana (Božič sirot), Adamiča (Dve kiti) in Šantla (Pri zibeli) so podali še najbolje. Axmanov in Adamičev zbor sta zelo učinkovita, Šantlova uspavanka je šibka in preveč konvencionelna. Slabši je bil zbor pri izvajanju Foersterjevih »Štirih junakov« ter je bila osobito dinamika in interpretacija teksta pomanjkljiva. Tudi orkester je bil mestoma nesiguren, dinamično pa površen. Za Novákove »Tri pesmi« za moški zbor in orkester pa zbor številčno ni zadostil. Gotovo so to Novákove priložnostne skladbe, preračunane na maso ter bi morale biti tudi od primerne mase izvajane. Da se tega ni upoštevalo, ni krivda pevcev, — preje dirigenta, ki je izbral skladbe za koncert. Pevovodja Heri Svetel je bil s svojim nastopom deležen splošnih simpatij in ravnotako zbor sam. Prepričan sem, da sami vedo, kje in kaj še manjka (predvsem tenorjev z zdravim materijalom) ter da bodo svoje vrste tekom časa izpopolnili in izvežbali. Za tokrat so si nadeli pretežko nalogo ter je niso zmogli. Vedno pa doseže dotični, ki si stavi višje cilje, več, negp komodnež. Upamo, da je prireditev v gmotnem oziru uspela, kar prireditelјem iz srca privoščimo.

SOS.

najboljše, najtrajnejše zato najcenejše!

Domače vesti

• **Odlikovanje.** Bivši profesor in zaslužni državni poslanec v dunajskem parlamentu g. Vekoslav Spinčić iz Kastva je odlikovan z redom sv. Save tretje vrste.

• **Izpremembe v državni službi.** Ciril Jeglič, profesor nižje kmetijske šole na Grmu, je po službeni potrebi premeščen na srednjo kmetijsko šolo v Mariboru, Ferdinand Vončina, profesor srednje kmetijske šole v Mariboru, pa na nižjo kmetijsko šolo na Grmu pri Novem mestu.

• **Mednarodni inženjerski kongres.** V Pragi je bil preteklo soboto otvorjen mednarodni inženjerski kongres, ki se bo v prvi vrsti bavil z vprašanjem ureditve službenih pogojev civilnih tehnikov. Kongresa so se udeležili delegati inženjerskih zbornic Jugoslavije, Poljske, Avstrije, Rumunije in Grške.

• **Usposobljenostni izpiti** za osnovne in njim sorodne šole se pričnó pred komisijo na državnem moškem učiteljišču v Mariboru v pomladnem roku 1928., v sredo 11. aprila. Prošnje mora dobiti predsednik po uradni poti najkasneje do 1. t. m. O pripustu ne bodo dobili prosilci (ilke) posebnih obvestil, razen če bi bil pripust v kakem primeru odklonjen. Pripuščeni kandidati-(inje) naj se javijo v torek 10. aprila ob 10. uri dopoldne v pisarni ravnatelja državnega moškega učiteljišča v Mariboru.

• **Lep uspeh kongresa akademske omladine SDS.** V nedeljo zvečer je bil v Beogradu zaključen kongres centralne organizacije samostojno-demokratskih akademskih klubov iz Beograda, Zagreba in Ljubljane. Slovenski del kot organizirana edinica je bil prvič zastopan na kongresu akademske omladine SDS. Nedelja je bila posvečena zasedanju plenuma. Kongres je nadaljeval z referati. Visokošolec Božo Blagojević iz Zagreba je referiral o socialnoekonomskem stanju, Z. Vorkapić iz Beograda o zunanjepolitičnem položaju naše države, Banić iz Beograda o razmerju sela do SDS, Janko Köstl iz Ljubljane v manjšinjskem problemu. Kongres je soglasno sprejel tozadevne resolucije. Izrečena je bila z navdušenjem stranki SDS in vodji Sv. Pribičeviću zaupnica ter pozdravljena Kmečko-demokratska koalicija. V centralo je bila izvoljena nova uprava, kateri načeluje Ismet Popovac iz Beograda, Zagreb zastopajo v upravi B. Blagojević, predsednik DJPA, Veliko Gorter, ter v nadzorstvu Ž. Jarin, Ljubljano pa v upravi pravnik Boris Puc ter v nadzorstvu pravnik Slavko Juvanc. Kongres je potekel v najlepši harmoniji ter je manifestiral razmah ideje SDS v akademski omladini vse države.

• **Novosadski rezervni oficirji proti centralni upravi.** V Novem Sadu se je preteklo soboto vršilo zborovanje tamkajšnjega krajevnega odbora Udruženja rezervnih oficirjev, na katerem se je podelil absolutorij stari upravi ter izvolila nova uprava. Novi predsednik Nikola Mrvoš je z ostrimi besedami zameril centralni upravi Udruženja rezervnih oficirjev, ker se je mešala v politične zadeve povodom Pribičevićeve izjave na zboru v Zagrebu. Navzoči predsednik centralne uprave Radosavljević je skušal opravičiti izjavo centralne uprave, vendar njegov govor ni mogel zadovoljiti in umiriti novosadskih rezervnih oficirjev.

• **Nov napreden občinski odbor.** V Št. Rupertu na Dolenjskem so bile v petek volitve župana in občinskih svetovalcev. Za župana je bil izvoljen obče priljubljeni, po Sloveniji in izven nje znani napredni mož, gospod Fr. Zupančič, posestnik, gostilničar in lesni trgovec v Rakovniku, njemu v pomoč pa sami napredni svetovalci. Naj bi pod njih vodstvom občina procvitala!

• **Volitev župana v Petrovaradinu.** Kakor poročajo iz Petrovaradina, so se novoizvoljeni občinski odborniki sporazumeli glede volitve mestnega župana. V smislu sporazuma bo bivši župan Ivan Jelašić ponovno izvoljen. Delovno večino v mestnem zastopu tvorijo radičevci in samostoini demokrati (14+6). Volitev Jelašića za župana je zasigurana in bo sedanji mestni komisar razrešen svoje dolžnosti.

• **Investicijsko posojilo mesta Splita.** Državna hipotekarna banka je mestni občini Split dovolila zaprošeno investicijsko posojilo v znesku 50 milijonov dinarjev. Posojilo se bo porabilo za gradbo vodovoda, šolskih poslopij in cest, za kanalizacijo in za ureditev novega pokopališča. S projektiranimi deli se bo pričelo, čim bo posojilo realizirano.

• **Smrtna kosa.** V Mostarju je umrla po kratkem in mučnem trpljenju v 76. letu starosti ga. Frančiška Deu. Pogreb bo danes ob 15. uri. — V Mariboru je umrl v nedeljo dopoldne okrožni zdravnik v Črni in zdravnik bolniške blagajne dr. Franc Smerdu. Pokojnik je bil blaga duša, ki ga bodo ohranili v trajnem spominu zlasti siromašnejši sloji. Pogreb bo danes ob 15. uri iz mrtvašnice splošne bolnice na Magdalensko pokopališče na Pobrežju. — Pokojnima blag spomin, preostalim naše iskreno sožalje!

• **V nedeljskem poročilu** o novem tiskarskem stroju »Jutra« je pomotoma izostala navedba, da je motorje, ki jih je dobavila tvrdka Siemens-Schuckert, instaliral g. Ivan Mihelčič, lastnik znanega elektrotehničnega podjetja v Ljubljani.

• **Tiskarski škrat** je hotel vsem udeležencem praškega velesejma globoko znižati vozne cene. V nedeljskem »Jutru« jo je znižal od 610 kar na 160 Din. Vožnja v Prago velja torej 610 Din, kar je vsekakor prav ugodno ter vredno, da se izkoristi.

• **Carinjenje paketov za kopališke goste in turiste.** Po razpisu ministrstva financ se poštni paketi, ki so naslovljeni na kopališke goste in turiste, da si izpopolnijo svojo garderobo in ostale potrebščine, carine oproščeni. To ugodnost pa uživajo samo tisti gostje, ki kot inozemci-potniki in turisti s potrdilom kopaliških uprav dokažejo, da so zares gostje dotičnih kopališč oziroma zdravilišč.

• **Propagandističen tečaj Jadranske straže.** Jadranska straža bo tudi v letošnjih velikih počitnicah priredila propagandistični tečaj, ki se bo letos vršil v Dubrovniku. V tečaju se bodo vršila predavanja o sodobni pomorski politiki in znanstvenih problemih v zvezi z morjem in njegovo zgodovino. Tečaj ima svrho, da pripravi nove propagatorje idej Jadranske straže. Sprejemali se bodo kandidati iz vseh krajev naše države.

• **Zagreb bi se rad izločil iz oblasti.** Veliki župan zagrebške oblasti dr. Bogdan Stopar je bil predvčerajšnjim sprejet od ministra za notranje zadeve, kateremu je pri tej priliki izročil amendement k finančnemu zakonu, s katerim bi se mesto Zagreb izločilo iz zagrebške oblasti. Minister je obljubil, da bo amandement izročil ministrskemu svetu v svrho proučevanja in predložitve Narodni skupščini.

• **Zanimanje za naše Primorje.** Za predstoječo sezijo na našem Primorju se že sedaj zanimajo številni posamezniki, šole, turistična in skavtska društva iz naše države, Češkoslovaške, Poljske, Nemčije in Avstrije a tudi iz drugih dežel. Zlasti se opaža letos zanimanje za ustanavljanje dijaških domov in ferijalnih kolonij. Naš Rdeči križ se je obrnil na razne turistične institucije, da bi mu našle kak primeren kraj v Primorju, kjer bi mogel dobiti v najem pripravno poslopje za nastanitev ferijalne kolonije. Razen ferijalnih kolonij iz naše države pokazuje zanimanje tudi poljska otroška kolonija, ki bo prišla letos na naše Primorje, za prihodnje leto pa si bo zgradila svoj Poljski dečji dom.

• **Rente železničarjem.** Osrednji urad za zavarovanje delavcev je s 1. januarjem ustavil izplačevanje rent železniškim uslužbencem. Na intervencijo ministrstva za socijalno politiko je sedaj odrejeno, da do konca t. m. še naprej izplačuje rente Osrednji urad za zavarovanje delavcev. Od 1. aprila dalje pa prevzame definitivno izplačilo rent ministrstvo.

• **Selska dostava pri pošti Metlika** se je preuredila tako, da je sedaj pet okrajev. Ob ponedeljkih, sredah in petkih se dostavlja v kraje Čurile Rosalnice, Radovići, Želebij, Božjakovo, Rakovec, Krmačina, Železniki, Drašče (I. okraj); Trnovec, Dolnja Lokvica, Gornja Lokvica, Bočka (IV. okraj); ob torkih, četrtkih in sobotah pa v kraje Čurile, Rosalnice, Radovići Želebej, Božjakovo, Drašče, Viomer (II. okraj); Svržaki, Slamna vas, Boldraž, Radovica, Krašnji vrh, Bojanja vas, Grabovec (III. okraj); Križevska vas in Metlika-kolodvor (V. okraj).

• **Izseljevanje v Južno Ameriko.** V splitsko pristanišče je v soboto prispela »Marta Washington«, prekooceanski parobrod Cosulicheve linije. Na ladjo se je vkrcalo 173 izseljencev za Južno Ameriko.

• **100.000 kilometrov v 365 dneh.** V Zagrebu se je v zadnjih dneh mudila 18 letna Dunajčanka Liesel Wurmb, ki z avtomobilom potuje po svetu, ker je stavila, da bo v 365 dneh prevozila 100.000 km z malim avtom tvrdke Steyer, tipa XII v Zagrebu so tamkajšnji krogi sprejeli mlado sportnico z veliko pozornostjo. Predvčerajšnjim je mlada Dunajčanka odpotovala dalje preko Plitvic in Sušaka v Šibenik, Split, Dubrovnik, na Cetinje, v Sarajevo, Beograd ter preko Zagreba v Ljubljano, Bled, Bohinj in Kranjsko goro. Iz Jugoslavije bo potovala v Francijo. Doslej je prevozila 56.000 km. Do 17. septembra letos mora biti zopet na Dunaju. V tem primeru bo dobila stavo 25 tisoč dolarjev.

• **Nova vrsta tobaka za pipo** Da ustreže okusu onih, ki kade pipo, je uprava državnih monopolov pripravila in dala v promet novo vrsto tobaka, izdelanega pretežno iz ameriškega tobaka, ki se imenuje »amerikanec« ter po sestavi popolnoma ustreza okusu kadilcev, ki žele kaditi v pipi boljši tobak. »Amerikanec« je vložen v pakete po 100 gramov. Prodajna cena za paket znaša 15 dinarjev.

• **Hrošč v snegu.** Gospodična Milena Bončarjeva je v nedeljo na neki njivi v Šiški našla dobro razvitega hrošča, ki je nekako otožno kobacal po mrzlem snegu. Brez dvoma se je rjavček zmotil v koledarju: namesto v maju je v mrzlem zimskem času nastopil svoje kratko življenje Vsekakor mu je prijetnejša naša topla uredniška soba, kjer živahno koraca in z zanimaniem opazuje svojo novo okolico.

• **Hiša brez lastnega zidu.** Stol sedmorice v Zagrebu je izdal razsodbo, ki bo gotovo zanimala marsikaterega hišnega posestnika. Tu in tam se nahaja med dvema sosednima hišama samo 1 zid, ne da bi imela vsaka hiša svoj lastni zid, tako da je ena hiša kakor prizidana k drugi hiši. Ako je lastnik obeh hiš ena in ista oseba, ki je potem eno hišo prodal temu kupcu, drugo hišo drugemu, se mora smatrati, da je že skupni lastnik in graditelj obeh hiš določil zid kot skupno last. Bil je to primer v neki pravdi v Celju. Sicer je to izjemen slučaj. Navadno sta graditelja dveh sosednih hiš različni osebi. V takih primerih pa itak predpisuje stavbeni red, da se morajo sosedje glede ločilnih zidov kakor sploh glede cele stavbe pri predpisanem stavbnem ogledu med seboj dogovoriti in zediniti. Ako se morda v prejšnjih časih predpisi stavbnega reda niso natančno izvrševali in je sosed molče dovolil, da se sosedna hiša brez posebnega zidu prizida, bo pa gotovo moralo ono isto načelo obveljati, kakor v zgornjem primeru. Prav posebno pa bo moralo to načelo obveljati ako traja tako stanje vsaj že 30 let tako da se je pravica do skupne uporabe ločilnega zidu od ene in druge strani že pri-posestvovala. Opozarjamo, da izide razsodba z natančnejšo argumentacijo v »Pravniku.«

• **Grozen zločin v bližini Gračca.** Nedavno je bil v bližini Gračca izvršen grozen zločin kakršni so le redki v naši kriminalistiki. Sedemdesetletni starec Mile Brnjić se je 3. marca s konjem podal po drva v Resnikplanino. Okoli 10. so tamkajšnji pastirji slišali klice na pomoč, ki pa so kmalu utihnili. Ker starca do večera ni bilo domov, so ga njegovi sinovi šli iskat, a vse iskanje je ostalo brez uspeha. Šele naslednjega dne so našli sledove krvi, ki so vodili do usodnega prepada v katerega še ni stopala človeška noga. V bližini so našli tudi starčevega konja. Bilo je jasno, da je bil nad starcem izvršen zločin in truplo vrženo v globok prepad. O zločinu je bila obveščena žandarmerije. Nikdo pa si ni upal spustiti se v globoko jamo in prinesti njegovo truplo na površje Končno se je orožnik Marinković odločil za težko ekspedicijo v globino. Osemdeset metrov globoko je zagledal starčevo truplo, ga privezal za vrv ter s težkim trudom spravil grozno razbito truplo na površje. Občinsko poglavarstvo je vrlemu orožniku priznalo 1000 Din nagrade. Sumnja, da je starca pahnil v prepad, je padla na Luko Žarka, ki ima za ženo nečakinjo nesrečnega Brnjića ter je s pokojnikom zaradi dote živel v prepiru. Žarko je bil aretiran. Na njegovi obleki so našli sledove krvi, vendar pa Žarko odločno taji zločin.

„CHINOFERRIN“
na vino z železom nalučinkovitejše sredstvo proti slabokrvnosti.
Dobiva se v vsaki lekarni.

• **Afera osiješkega mestnega komisarja.** Osiješki listi objavljajo informacijo, po kateri je mestni komisar obremenil mestno občino z novo denarno afero Zastopnik ameriške banke Trade Securited Ltd. zahteva od mestne občine osiješke izplačilo penala v znesku 25.000 dolarjev ali 2,400.000 Din v zadevi investicijskega posojila, ki ga je mestni komisar sklenil na svojo roko, a ga ni mogel realizirati. Zahteva še ni prišla pred sodišče, zatrjuje pa se, da bo banka zahtevala sodno intervencijo.

ITA — zobna pasta najboljša!

Modne pletenine Moderni kostumi in kompleti po meri iz kasha volne.
Modna trgovina in strojno pletilstvo
F. M. ROZMAN, Ljubljana, Židovska ul. 7.

• **Bolne ženske dosežejo z rabo prirodne grenčice** »Franz-Josef« neovirano lahko izpraznitev črevesa, s čimer je pogosto v zvezi izredno dobrodejen učinek za obolele organe. Stvoritelji klasičnih učbenikov za ženske bolezni pišejo, da so ugodne učinke vode »Franz-Josef« potrdila tudi njih preizkušnje. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. 6

• **Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

• **Vsak dan prihajajo modne novosti za dame in gospode. P. Magdič, Ljubljana.**

• **Advokat dr. Jakob Stefančič v Beogradu** je preselil svojo pisarno na Zeleni Venac 4. 514

• **Sovražniki družabnosti.** Zimski meseci so čas družabnosti. Marsikatero poznanstvo pri sportu, izletih, potovanjih ostane in nato slede vabila na ples in domače zabave. Danes s pomočjo radija in gramofona lahko vsakdo nudi svojim gostom tudi muzikalične užitke. Ampak tudi za užitek godbe mora biti človek razpoložen! Kako neprijeten je glavobol, če se je človek veselil zabave! Občutek teže v glavi, pritisk na čelu muči prizadetega tako, da ga nič ne zanima. Hvala Bogu, da ne živimo več v časih ko se je moralo čakati, da preide glavobol sam od sebe. Danes je lahko s primernim sredstvom kot je n. pr. piramidon, tudi odstraniti najtežjo atako, tako da glavobol kot sovražnik družabnosti več ne obstoji. Kdor se k glavobolu nagiba bo najbolje zanj, da vedno nosi seboj cevčico piramidona. 70

• **Kri v sodni dvorani.** Po enomesečnem premoru zaradi legarja v zaporih se je včeraj pred zagrebškim kazenskim senatom nadaljevala razprava proti znani vlomilski tolpi Slavka Alimovića. Državni pravdnik je zopet razširil obtožbo na nekega novega krivca in je bila razprava vnovič odgodena na nedoločen čas. Komaj je predsednik izpregovoril zadnje besede o odgoditvi razprave, je Alumović skočil pokonci in kakor bi trenil si je ravno pred tribuno senata z malo britvico trikrat prerezal žile na roki, da je kri brizgnila na vse strani. Ječarji so priskočili k samomorilcu, mu odvzeli britvico in ga tirali iz dvorane. »Ubijte me raje, dovolj mi je devet mesecev v preiskovalnem zaporu! Razbojnike izpuščate, mene pa držite v zaporu. Sam bom končal svoje trpljenje.« V dvorani, ki jo je Alumović do vrat oškropil s krvjo, je nastala panika. Vodi se stroga preiskava, kdo je Alumoviću preskrbel britvico, ker je mož že v policijskem zaporu na enak način skušal izvršiti samomor.

• **»Kolesarji« na deželi.** Tudi na deželi se udejstvujejo kolesarski tatovi. Tam tem je delo še lažje kakor v mestu V noči na 9. t. m. je neznan tat odpeljal Francetu Plohu iz Ivanjkovcev 1500 Din vredno kolo znamke »Puch«. Tatovi, ki straše po Štajerskem, se odpeljejo z ukradenimi kolesi večinoma na hrvatsko stran, kjer jih lažje spravijo v denar.

• **Aretacija vlomilca na parobrodu.** Krojaški pomočnik Mihael Filković iz Velikega Bečkereka se je nameraval podati v Rumunijo. Ker pa ni imel za potovanje potrebnih sredstev se je vtihotapil na neki parobrod Dunavske parobrodarske družbe ter je na ta način brez kakega pripetljaja prispel v Temešvar. Ker pa mu je bilo znano, da se brez denarja v tujini težko izhaja, je pred izkrcanjem vlomil v kabino komandanta ladije, kjer je vzel 540 lejev in večjo svoto madžarskega denarja. Kapitan ga je in flagranti zasačil ter s pomočjo mornarjev izročil obrežni policiji.

Iz Ljubljane

u— **Novi odbor »Jadrana«.** Na 17. rednem občnem zboru Jugoslovenskega naprednega akad. društva »Jadran« izvoljeni odbor se je konštituiral takole: predsednik: Ravnikar Stane, iur., podpredsednik I.: Katašić Ivo, med., podpredsednik II.: Rihteršič Boris, fil., tajnik I.: Bogataj Bogomir, iur., tajnik II.: Puc Igor, iur., tajnik III.: Logar Stanko, fil., blagajnik: Vazzaz Vladimir, tehn., knjižničar: I.: Levstik Jože, iur., knjižničar II.: Orel Dušan, iur., čitalničar: Omladič Fran, iur., gospodar: Cibic Boris, tehn., arhivar: Gaspari Vladimir, fil., revizorji: Andjelić Filip, tehn., Babić Mihovil, tehn., Plemelj Albert, tehn.

u— **Napredno gospodarsko društvo za dvorski okraj** bo priredilo v torek 13. t. m. ob 20. v Kazini, II. nadstr. zanimivo filmsko predavanje o seksualni vzgoji mladine. Samo za odrasle. Mladini pod 16 letom vstop zabranjen. Izobraževalni odsek.

u— **Občni zbor Naprednega političnega in izobraževalnega društva** za kolizejski okraj bo v soboto 24. t. m. ob 20. uri v Prešernovi sobi restavracije »Novi svet«. Članstvo in somišljenike vabimo, da se ga polnoštevilno udeleže. — Tajnik.

u— **Francosko predavanje namenjeno profesorjem francoščine.** V torek 13. t. m. ob 9. zvečer bo g. prof. Martel predaval v francoskoslovanskem klubu o najnovejših pedagoških knjigah za pouk francoščine. Pokazal bo razne slovnice, čitanke, tekste s komentarji, knjige o Franciji itd. Interesenti uljudno vabljeni.

u— **Opozarjamo na akademijo,** ki jo bo priredil v proslavo Župančičeve 50 letnice SJSU »Preporod« v soboto 17. t. m. ob 20. uri v Naprednem dijaškem domu (arena Narodnega doma).

u— **Pri pošti Ljubljana 3** se je uvedla ob delavnikih deljena dnevna služba, in sicer od 8. do 12. in od 14. do 18 ure Brzojavna in telefonska služba se oskrbuje tudi med 12 in 14. uro.

u— **Policijski drobiž.** Pretekla nedelja je bila izredno mirna in policija razen v nekaj primerih kaljenja nočnega miru in pretepov v pijanosti ni imela povoda intervenirati. — V Šiški se je nekdo sprl v svoji hiši s stražnikom in ga nagnal z nelepimi psovkami. — Nekateri lastniki psov še vedno ne upoštevajo že pred tedni razglašenega pasjega kontumaca. Včeraj so bile podane zopet tri tozadevne ovadbe in bodo lastniki psov morali seveda plačati globo. — V ostalem je bilo prijavljeno 1 prekoračenje policijske ure in 3 prestopki cestnega policijskega reda. Aretaciji sta bili izvršeni 2, in sicer 1 zaradi poškodbe in 1 zaradi postopanja.

u— **Od doma je pobegnil** 13 letni dijak Iv. Habič iz Ljubljane, ki je dobil slabo oceno v šoli. Deček je srednje postave in za njegovo starost prav močan. Oblečen je v sivo zimsko suknjo in kratke hlače, na glavi pa ima rjavo sportno čepico. Od doma je odšel z drugim precej večjim dečkom v torek 6. t. m. Kdor bi kaj vedel o dečkih, naj obvesti bližnjo policijsko ali orožniško postajo.

u— **Tatvina na pokopališču.** Pokopališče pri Sv. Križu je te dni bržkone ponoči obiskaval neznan podel tat, ki se je spravil nad ograje raznih grobnic, lomil bakrene palice ter jih odnašal najbrže v mesto, kjer jih je prodal. Oskrbnik pokopališča Peter Janežič je ugotovil, da je tat onečastil na ta način več grobnic, kjer je polomil do 1 metra dolge palice. Propalico zasleduje sedaj policija.

u— **Drzen vlom v stanovanje.** Ko je prišla delavka tobačne tovarne Frančiška Pirmanova v soboto zvečer domov na Dolenjsko cesto 7, in hotela odpreti vrata stanovanja, je zapazila, da tiči v ključavnici zalomljen ključ, obenem je ugotovila, da je nekdo skušal v namenu, da pride v stanovanje, prepiliti tudi visečo ključavnico. Nakleo pa se mu je posrečil, bržkone zaradi tega ker je bil prepoden. Še istega večera je Pirmanova pregledala svoje omare ter uvidela, da jo je že prej enkrat posetil neznan kradež ter ji pobral iz omar več zlatnine, toaletnih potrebščin in nekaj drugih malenkosti.

Kavarna LEON
vsak dan odprta ob 4 uri zjutraj.

u— **Kolesarski tatovi na preži povsod.** Najneustrašljivejši so pač tatovi koles, ki ne odnehajo navzlic dejstvu, da jih je nekaj policija že spravila na varno. Sučejo se po celem mestu in postajajo od dne do dne predrznejši. Predvčerajšnjim je neznan tatič odpeljal kolo posestniku Ivanu Rusu iz Praproč pri Polhovem gradcu, in sicer iz veže Pokojninskega zavoda v Gledališki ulici. Ukradeno kolo je črno pleskano ter vredno 900 Din.

Iz Maribora

a— **Akademiki-Triglavani v Mariboru.** Sobotni triglavanski elitni ples, ki se je vršil po treh letih zopet v Mariboru, je sijajno uspel. Poleg velikanskega števila starešin bivših članov »Triglava« iz vseh krajev Slovenije in njihovih rodbin, je prispelo iz Ljubljane in Zagreba okrog 100 aktivnih Triglavanov s svojim častitljivim društvenim praporom, ki je bil ob priliki 30 letnice društva pred tremi leti odlikovan z redom sv Save III. razreda. Med izbrano akademsko družbo sodnikov, odvetnikov, finančnikov, zdravnikov, profesorjev itd. je bilo opaziti na plesu najodličnejše mariborske vojaške in civilne osebnosti. Vse unionske dvorane so izredno okusno okrasili pod vodstvom gg. inž. Acceta in prof Srebreta, ki je tudi narisal originalne ilustracije. Zanje je tudi narisal originalne ilustracije k drugi olepšani in večji izdaji križevačkih statutov ki so izšli ob priliki triglavanskega plesa Avtorju teh statutov I. R. Mukolovetskemu dr medicine Ivanu Rakežu je bil med pozdravnim govorom dr. Stamola, filozofa Jurančiča in medicinca Černelča izročen krasen eksemplar druge izdaje. Pred plesom se je vršilo ob 17 skupno zborovanje aktivnih Triglavanov in starešin v Graiski kleti. Zborovanje je vodil v odsotnosti predsednika starešinske zveze g. dv. svet. dr. Jakoba Toplaka, podpredsednik zveze g. prof. Brolih, poročali pa so za starešinsko zvezo g. dr Šnuderl, za ljubljanski »Triglav« jurist Zdolšek in za Zagreb medicinec Černelč.

a— **Drobiž iz mariborske bolnice.** Iz Slivnice je pripeljala včeraj rešilna postaja 20 letnega Josipa Matjašiča, ki so na nekem nedeljskem pretepu porezali. Ranjenec ima več težkih ran na levi roki in na levem stegnu. — V nedeljo zvečer je dobil pri pretepu na glavnem trgu 32 letni uradnik Ivan K tako težak udarec po glavi, da so ga prepeljali v bolnico. — Ker se ji je omračil um, je bila oddana v mariborsko bolnico v nedeljo zvečer 14 letna Marija K., doma s Koroške ceste.

Iz Celja

e— **Redni sestanki članov krajevne organizacije SDS Celje mesto se vršijo vsako sredo zvečer ob pol 9. v klubovi sobi Celjskega doma.**

e— **Smrtna kosa.** V celjski javni bolnici je umrla Alojzija Siget, posestnica iz Hošnice pri Poljčanah. N. v m. p.!

e— **Podaljšanje proračunskega provizorija za mesto Celje.** Veliki župan mariborske oblasti je dovolil z odlokom od dne 9. marca mestni občini celjski, da pobira za marec 1928. iste občinske doklade, naklade in davščine, kakor v proračunskem letu 1927.

e— **Iz tržnega poročila za leto 1927,** posnamemo, da so v mestu Celju redni mesečni živinski sejmi zelo slabo obiskani. Čeprav se je zadnji dve leti delala za te živinske sejme velika reklama, se bodo le težko oživeli, ker na te sejme kupci le redko prihajajo. Svinjski sejmi, ki se vršijo vsako sredo in soboto, stalno napredujejo. V letu 1927. se je pripeljalo na te sejme 4935 prašičev vsake vrste in starosti.

Iz Litije

l— *Režiser Sokolskega društva v Šmartnem* g. Beno Pečnik nas v kratkem zapusti. Nedeljska predstava »Scampolo« je bila njegova poslovilna. Predstava je nadvse zadovoljivo uspela. Popolnoma je ustrezala gdč. Podlogarjeva v glavni vlogi ter gdč. Olga Grumova in Jela Hauptmanova. Istotako so rešili svoje vloge častno gospodje Jeriha, Hans Javornik in Ciril Hauptman. Obilo priznanja je žel g. Pečnik, s čigar odhodom je šmarski oder hudo prizadet.

i— *Nesreča s samoreznico.* Pavel Strojan, p. d. Humanov iz Brega pri Litiji, je čistil samoreznico. Med snaženjem je prijelo kolesje 12letnega šolarja za desno roko in mu potegnilo kožo s palca.

Iz Trbovelj

t— *Smrtna kosa.* V Hrastniku je umrla 19letna Friderika Piklova, hčerka rudniškega paznika g. Pikla. Pogreb je bil v nedeljo popoldne na trboveljsko pokopališče. — V Trbovljah je umrl v nežni starosti šestih let Dušan Omerzu, sinček učitelja g. Karla Omerze. Težko prizadetima družinama naše iskreno sožalje!

t— *Sejem.* V soboto 17. t. m. na dan Sv. Jederte bo v Trbovljah velik živinski in kramarski sejem.

t— *Vpoklic rekrutov.* S 15. t. m. odide k vojakom 41 fantov — trboveljskih občanov.

t— *Ciganski zakonski par aretiran.* V Hrastniku so aretirali orožniki cigana Avgusta Müllerja in njegovo ženo Marijo ter ju oddali sodišču. Obdolžena sta da sta ukradla v župnišču pri Sv. Jederti nad Laškim mast, v šoli pa več kokoši.

t— *Sejem na Dolu pri Hrastniku* na dan 40. mučenikov je mnoge kmetovalce razočaral, Kramarjev in živine je bilo dosti, primanjkovalo pa je kupcev.

t— *Nedelja v Hrastniku.* Dopoldne se je vršil pri steklarni ustanovni občni zbor nove podružnice Socijalistične stranke Jugoslavije. Načelnikom je bil izvoljen steklar g. Jože Jager. — Popoldne je imela ista stranka shod v Delavskem domu. Govoril je g. Eržen iz Maribora, in sicer o položaju v državi. — Ob 17. uri je gostovala v istem lokalu trboveljska «Svoboda» z Golarjevo «Vdovo Roslinko». — Ob 15. uri se je vršil pri Rošu občni zbor Gasilskega društva. Iz poročil društvenih funkcijonarjev je bilo razvidno, da je društvo v preteklem letu posvečalo vse svoje sile gradbi novega gasilskega doma in proslavi 40letnice. Kakopak ni pozabila pri tem na notranje društveno delo. Društvo je doseglo v župi, kar se tiče izvežbanosti, četrto mesto. Pri volitvah je bil izvoljen za dobo dveh let naslednji odbor: načelnik Peter Bauerheim, poveljnik Avgust Dolinšek, tajnik Davorin Čander, blagajnik Josip Hofbauer, odbornika Rudolf Schauberger in Lojze Hofbauer. V Narodnem domu so ves popoldan predvajali velezanimiv film «Svetovni pokolj». — Zvečer se je vršil v Delavskem domu koncert Podlogarjevega okteta. Pesmi, večinoma Prelovčeve in Adamičeve, so zelo lepo prednašali. Obisk je bil prav zadovoljiv, kar dokazuje, da so se začeli ljudje živo zanimati za lepo pesem. Sicer pa so bile sve prireditve, tudi kinopredstave, kljub temu, da smo imeli tkzv. «suho» nedeljo, t. j. brez plačila, številno obiskane.

Iz Metlike

m— *Smrt gasilskega veterana.* V nedeljo zjutraj je umrl ustanovnik Gasilskega društva in imejitelj zlate kolajne g. Marko Žugelj, ki je bil od ustanovitve l. 1871 do zadnjega časa aktiven član društva. Leto mu je pred kratkim dovolilo iz gasilskega sklada dosmrtno mesečno pokojnino. Žal, da je ni dolgo užival! Pokojnik je doživel, da si je društvo nabavilo novo motorno brizgalno, ni pa doživel njene blagoslovitve, česar si je tolikanj želel, ker se bo blagoslovitev vršila šele meseca maja. Zasluženemu gasilcu bo ohranilo društvo trajen spomin. Bodi mu lahka belokranjska gruda!

m— *Vzorčni vinski sejem.* Dodatno k našemu poročilu, da se bo vršil 15. t. m. vzorčni vinski sejem sporočamo, da bo sejem pri Treh farah. Obiskovalci sejma se pripeljejo z vlakom do postajice Rosalnice. Takoj po prihodu vlaka ob 11.37 bo otvoritev sejma. Ponovno opozarjamo vse gostilničarje na ta vinski sejem, kjer si bodo lahko nabavili izborno prvovrstno kapljico metličana.

m— *Prosvetni odsek Sokola* je vprizoril v soboto in nedeljo dramo trodejanko «Spavaj, moja deklica!» Vloge so bile zasedene izključno po domačem učiteljstvu ter prav dobro odigrane. Nad vse je ugajala gledalcem scenerija.

„Klerikalizem in Narodna radikalna stranka v Sloveniji“

Na našo brošuro s tem naslovom »odgovorila« sta doslej predsednik Mestnega odbora NRS v Ljubljani g. dr. Vl. Ravnihar v beograjskem »Vremenu« in tukajšnji organ SLS »Slovenec« v svojem uvodniku.

Z g. Ravniharjem bomo že v prihodnjih dneh obračunali najprej pred beograjsko javnostjo, potem pa bomo poskrbeli, da bo njegova tozadevna slava šla tudi širom Slovenije.

Medtem pa, za prvo obvestilo tukajšnje javnosti, glede izvijanj in podtikanj »Slovenca« za sedaj ugotavljamo samo sledeče:

1. Ni res, da je naša brošura »prav tipičen pamflet«, ki da baje »podtika .. neresnične stvari poljubno, kakor misli, da bi laž mogla huje učinkovati ter da se izjave v brošuri »napačno citirajo, komentirajo v izmišljenem zmislu« itd., — temveč je nasprotno resnica, da naša brošura objektivno in verno navaja samo že splošno kot resnična, ugotovljena znana fakta in dobesedno točne citate, na temelju katerih šele izvaja logične dedukcije in konstatacije.

2. Ni res, da se naši brošuri more podtikati namen »rovarenja proti Sloveniji« ter da brošura «napada vso ogromno večino slovenskega naroda«, kakor tudi ni res, da so slovenski »duhovniki v brošuri glavna tarča napadov«, — temveč je nasprotno resnica, da naša brošura objektivno in natančno diferencira objekt kritiziranja, ko **izrecno** povdarja prvič takoj v predgovoru: »Nepotrebno je, mislimo, posebej povdariti, da — kritizirajoč nesmiselno delo nekaterih tukajšnjih pseudoradikalov ter obsojajoč glavne akterje (!) destruktivne klerikalne politike — mi oddajemo polno spoštovanje poštenim idejnim pristašem obeh strank«, posebno pa še na 12. strani brošure z jasno povdarjenim odstavkom: **»Mi ne dvomimo o korektnih nacijonalnih pojmovanjih njihovih mas in tistih inteligentov** (kamor spadajo seveda tudi vsi narodni duhovniki, kakoršnih je — to radi priznamo — absolutna večina!), **kateri morajo že instinktivno čutiti, kaj je jamstvo naše še večje in lepše nacijonalne bodočnosti, toda radi skrajnega oportunizma, absolutne neodkritosrčnosti in dokazane anacijonalnosti mi nikakor ne moremo verovati v eksponente in nositelje oficijelne (!) klerikalne politike.«**

Predvsem pa ni res, da bi brošura to baje delala »v enakem tonu« kot je to storil prejšnji teden neki sarajevski list s svojim napadom na slovensko univerzo. Tej jezuitski komparaciji in nedopuščeni aluziji (na račun nas kot študentov?!) bodi edini in najboljši odgovor, da je naš klub prvi najodločneje protestiral pri ministru Kumanudiju proti kakršnikoli okrnitvi ljubljanske univerze!

3. Ni res, da je našo brošuro »točno označil dr. Vl. Ravnihar« — temveč je nasprotno resnica, da dotična njegova izjava vsebuje tudi neresnične in docela izmišljene insinuacije, kar bomo kmalu javno dokazali.

4. Ni res, da »neumno trdi brošura, da SLS ovira z zadružništvom razvoj slovenskega gospodarstva«, — temveč je nasprotno resnica, da mi v brošuri odkrito priznavamo, da stranka po svojih ekonomskih organizacijah pomaga svojim pristašem, konstatiramo pa možnost, ki je dana v stvari sami, da jih s tem drži tudi v materijelni in seveda politični odvisnosti. (Odnos zadružništva napram svobodnemu obrtniku in trgovcu pa je znan in podčrtavanje tega nikakor ne more značiti pobijanja absolutne važnosti zadružništva za narodno gospodarstvo.)

5. Ni res, da za našo brošuro stoji SDS ter da se je brošura iz njenega tajništva prenašala v Beograd, — temveč je nasprotno resnica, da je brošura samostojen programatični elaborat našega kluba, izdelan na temelju našega večletnega spoznavanja tukajšnjih političnih razmer ter kot pomnožen rokopis namenjen edinole našim istomišljencem in prijateljem, ne pa širši javnosti.

In končno ni res, da smo s to brošuro hoteli škodovati komurkoli, pač pa je nasprotno resnica, da je bil edini namen naše brošure postaviti vsakogar po zaslugi na svoje mesto — v odnosu do naše stranke, **v prvi vrsti pa končno demaskirati in v naši lastni stranki onemogočiti nekatere njene slučajne tukajšnje eksponente — profanizatorje prave narodne radikalne misli in svetle tradicije naše radikalne stranke,** o čemer pa tako g. Ravnihar kakor tukajšnji dopisnik beograjskega »Vremena« in sedaj tudi »Slovenec« sam simptomatično molčé!

Konstatiramo torej lahko, da doslej od nobene strani ni bil **stvarno** ovržen niti **en sam** naš argument!

Ljubljana, 10. marca 1928.

Za upravo Studentskega Radikalnega Kluba »Slovenski Jug« v Ljubljani:
Milan **Čulafić**, l. tajnik; Andro **Kuljiš**, II. tajnik.

Poslano

Gospodu

Miljutinu Zupanu, abs. iur.

v Ljubljani.

Na Vašo izjavo v današnjem »Slovencu«, ki je vsa zgolj neumnost in laž, ugotavljamo točko za točko sledeče:

1. Vprašanje naše brošure »Klerikalizem in Narodna radikalna stranka v Sloveniji« ni bilo obravnavano samo na eni seji uprave oziroma članstva kluba, temveč je bilo ventilirano med aktivnimi člani kluba od časa, ko je postalo aktualno fiksiranje programatičnega mišljenja našega kluba napram kolaboraciji naše NRS s SLS — ne glede na to, da se je tozadevno mišljenje naše kristaliziralo že tekom let, od samega začetka udejstvovanja našega kluba v tukajšnjem javnem življenju.

2. Kot izdajatelji brošure niso podpisani samo kolegi T. Maksimović in M. Čulafić, kakor to Vi tudi z očali slabo čitate, temveč so oni v imenu kluba podpisali predgovor, na naslovni strani pa je jasno označeno, da je brošura izdanje celokupnega našega kluba.

Kar pa se tiče Vaše pripombe: »Čudim se, da se je naš tajnik mogel podpisati kot podpredsednik, g. Čulafić pa sploh ni v odboru«, — nas veseli da smo se končno prepričali, da ste Vi v resnici prespali ves čas svojega »radikalisanja« v našem klubu! Namreč, Vi ste imeli čast biti podpredsednik našega kluba v šolskem letu 1926/27, ko je bil kolega Maksimović stvarno tajnik kluba, Čulafić pa je služil svoj vojaški rok. Kot akademiku in po vrhu še juristu pa bi Vam moralo biti znano, da se uprave vseh naših klubov obnavljajo začetkom vsakega šolskega leta, ter je tako tudi naš klub imel redno letno skupščino v sredo, dne 14. decembra 1927 in se je ob tej priliki nova klubska uprava konstituirala sledeče: predsednik Kajetan Pavletić, podpredsednik Toma Maksimović, tajnik I. Milan Čulafić in II. Andro Kuljiš, blagajnik Ivo Herceg, ekonom Boris Jarmolček, revizorji Ljubo Jurković, Ljubo Pavasović in Dušan Hinić. (Gospodu Zupanu je torej že tedaj dano priznanje za ultraaktivus njegovo delovanje v klubu s tem, da je enostavno izpadel iz uprave. Res krasen podpredsednik, ki ne smatra za vredno niti, da pogleda objavno tablo kluba na univerzi, četudi jo dnevno pasira, hodeč na predavanja; še manj pa, da bi se kot dozdevni »t. č. podpredsednik« od oktobra, evo, vse do marca vsaj pri enem članu informiral — kaj šele sam dal inicijativo —: Kaj je prav za prav z redno letno skupščino kluba!) Priznali boste, da so tu imena tudi samih ustanoviteljev kluba in ostalih članov, ki so v akademskih krogih splošno znani kot aktivni radikalski omladinci, kar bi se nasprotno za Vas težko dalo reči, kajti Vi tako klubsko kot privatno nikdar niste bili v tesnem kontaktu z nami, posebno pa ne v zadnjem času. Zaradi te Vaše pasivnosti ste tudi čast podpredsednika našega kluba nosili samo kot brat Slovenec, ne pa po zaslugi svojega aktivnega udejstvovanja niti po svoji zmožnosti! Zato Vi nikakor niste moralno upravičeni podtikati »neopravičeno predstavljanje« kluba samim njegovim ustanoviteljem in celo njegovi sedanji segalni upravi, ki so menda vsi po mišljenju g. Zupna njega na kolenih morali prositi, da jih blagovoli počastiti s svojo klubsko družbo!

Res smo spoznali več takšnih »sneženih« radikalov, ki so se vsi pošteno ušteli, mislec, da bodo kot člani našega kluba samo deležni kakšnih izrednih beneficij od strani naše stranke, aktivno in požrtvovalno delo za naše ideje pa jim je bila deveta briga. V tem razočarani so se dotični s svojo pasivnostjo, če že ne formalno, pa s časom sami izključili iz naših vrst.

3. Tudi mi radi priznamo možnost, da Vam ne gre v glavo, da smo tudi brez Vaše pomoči mogli tiskati skromno brošurico v malem obsegu poldruge pole (prvotni koncept smo ravno zato skrčili skoraj na polovico) na navadnem časopisnem papirju ter da smo tudi sami požrtvovalno krili »visoke stroške« — v znesku celih 2165 dinarjev, kar smo z dobrovoljnimi prispevki naših somišljenikov in prijateljev ne samo popolnoma krili, temveč nam je ostalo še za stroške dveh delegatov za Beograd.

Vašo neokusno aluzijo, da je ne samo klub, temveč da smo tudi mi »izdajatelji« brošure (torej kot privatne osebe!) »brez sredstev«, to Vam mi sami ekskurziramo na račun Vašega »takta« in momentane nepremišljenosti.

4. Ponovna trditev, da je g. Oton Ambrož »stari član« tukajšnjega našega kluba — je falzifikat resničnega stanja, čemer bodi najboljši dokaz, da niti sam g. Ambrož ni imel korajže reagirati na našo javno trditev, da se je on dosedaj lažno predstavljal za člana našega kluba. On je znan v našem klubu edinole po svojem enkratnem komičnem nastopu in nemogoči zahtevi ob tej priliki, da ga klub — četudi ni bil naš član — pooblasti, da ima v imenu kluba v Zagrebu oziroma Beogradu predavanje o tukajšnjih političnih razmerah, kar mu je seveda bilo a limine odklonjeno, o čemer pa bomo še drugod govorili.

Toliko kot kratek odgovor na Vašo izjavo.

V karakterizacijo Vaše politične morale pa še sledeči dve konstataciji:

Prvič: V rokah imamo Vaše lastnoročno pismo klubu **z dne 10. t. m.**, pisano torej včeraj. V zadnjem stavku nam (v prepričanju, da ste še vedno podpredsednik kluba) dobesedno pišete: .. pač pa odločno zahtevam, da se **v treh dneh** skliče seja odbora, ker sem **drugače(!)** prisiljen, informirati javnost, na kak način in s kako pravico se podpisuje uprava kluba, ki ni v to pooblaščena.« Medtem pa Vi nestvarno, netaktno in neresnično informirate javnost že v današnjem »Slovencu« z izjavo, ki je potemtakem morala biti napisana **istega dne**, ko ste nam v isti stvari diktatorski stavili tridnevni rok! Odkrito povedano, mi smo imeli namen pustiti Vas brez odgovora, da se sami postavite v komično luč, kar ste sedaj s svojo **bese'o**tomno izjavo sami tudi storili.

Drugič: Ravno tako nam je v rokah dokument — izjava tedaj v Ljubljani se nahajajočih članov kluba z dne 22. VIII. 1927 ki vsebuje znano našo resolucijo, citirano na samem početku imenovane naše brošure, (katera izjava je bila prav za prav baza cele brošure) s katero resolucijo se podpisani izjavljamo, **zoper takšno kolaboracijo naše stranke s SLS.**

To izjavo krasi tudi lastnoročni podpis g. Miljutina Zupana, (ki jo je podpisal na svojem domu v navzočnosti enega našega člana), ki je kot normalno misleč človek in po vrhu še jurist sigurno bil na jasnem kaj podpisuje?! **Gospod Miljutin Zupan se je s tem torej tedaj odločno deklariral tako proti g. Ravniharju kakor proti SLS, katerima pa se sedaj kaže »zvestega« prijatelja. Ni li to dvoličnost, nedostojna akademika?!**

Prizadetim gospodom in posebno redakciji »Slovenca« smo na razpolago, da **to našo trditev takoj dokumentarično dokažemo,** (tudi o proteženju g. Zupana — g. Ambrožu bomo tozadevno še govorili, posebno v zvezi s slučajem g. dr. Stanovnika!) pred zainteresirano javnostjo pa tudi ta slučaj podčrtavamo kot dokaz več v prid naši energični akciji, da vsaj ob zadnji uri rešimo slovenski del naše narodne radikalne stranke — takšnih ljudi, ki se celo še drznejo nam pravim radikalom podtikati delo proti interesom radikalne stranke.

Z neoporečnimi argumenti smo torej doslej demaskirali in zamašili usta tako g. Otonu Ambrožu kakor sedaj g. Miljutinu Zupanu, v naslednjih dneh pa obračunamo, kot rečeno, tudi z g. dr. Vl. Ravniharjem in kompanjoni!

Ljubljana, dne 11. marca 1928.

Za Studentski radikalni klub »Slovenski Jug« v Ljubljani:
Milan **Čulafić**, l. tajnik, Andro **Kuljiš**, II. tajnik.

•

Pripomba: Zaradi popolne jasnosti izjavljamo, da je naše »Poslano« v petkovem »Jutru«, naslovljeno na g. Otona Ambroža, tukajšnjega dopisnika beograjskega »Vremena« in »Pravde«, ter da se zadnji stavek četrtega vprašanja pravilno glasi: »To vprašanje posebno poudarjamo, ker se nam zd' važno z ozirom na tozadevne neresnične informacije v dotični izjavi dr. Ravniharja — in eventualno karakteristično za Vaš novinarski način dela!«

Gotovemu lokalnemu lističu nismo niti mislili odgovarjati, sedaj pa bi nam to bilo tudi nemogoče, ker je jadnik — mirno v Bogu zaspal!

Sport

Še nekaj nedeljskih nogometnih tekem

Beograd: Jedinstvo : Slavija 5 : 2 (5 : 0). Z nedeljskima tekmama je prvenstvo BLP končano in je končno stanje nastopno: 1. Jugoslavija (18 točk, 54 : 8), 2. BSK (18, 42 : 10), 3. Jedinstvo (10, 22 : 26), 4. Soko (9, 26 : 27), 5. BUSK (4, 11 : 38), 6. Slavija (1, 12 : 58).

Subotica: Subotiški SK : Somborski Sokol 1 : 0 (0 : 0), Sand : AK Senta 7 : 1 (2 : 1).

Lausanne: Švica : Francija 4 : 3 (3 : 0).

Amsterdam: Holandska : Belgija 1 : 1 (1 : 0). 35.000 gledalcev.

Pardubice: Slavija (Praga) : SK Pardubice 9 : 0 (4 : 0).

Izborna smuka na Pohorju. Dočim je nastopilo z novim snegom in dežjem v dolini naravnost neznosno vreme, poročajo, z vseh koč na Pohorju o izvrstnem snegu za smučanje. Zimski sportniki iz Maribora, ki so bili v nedeljo na Pohorju, pravijo, da je bilo že v nedeljo na trdi podlagi 30 cm novega snega in da je smuka uprav idealna. Zato pripravljajo mariborski smučarji večje izlete na mariborsko in ruško kočo ter n Klopni vrh in Smolnik.

II. zimska olimpijada in naavne lepote Švice v skioptičnih slikah. Zelo zanimivo bo predavanje, ki ga priredi JZSS o zgornji temi v četrtek, 22. t. m. v Ljubljani. Predavatelj, znan sportnik g. Ante Gnidovec, bo podal pregledno sliko o razvoju zimskih sportov in nastopu zimskih sportnikov na olimpijadi s primerjavo naših sportnikov in našega nastopa na tej olimpijadi. Značilne trenotke s tekem in olimpijskih svečanosti bo pokazal s slikami, katerih bo skoro 100. Obenem bo opisal par najlepših tur po Engadinu, zimskem raju Švice. Vabimo vse zimskesportnike in p'atelje zimskih sportov, da prisostvujejo temu interesantnemu predavanju.

SK Jadran. Danes zvečer ob 20. uri seja upravnega odbora v Narodni kavarni.

ASK Primorje. Seja centralnega odbora danes ob 20.30 v tajništvu. Tajnik I.

Medklubski kolesarski odbor za propagando IX. olimpijade, se je na prvi seji dne 11. t. m. konstituiral sledeče: Predsednik Gorjanc Jakob, podpredsednik Batjel Franc, tajnik Stanko Jurij, namestnik Bar Adolf, blagajnik Plankar Ivan, odborniki Ogrin, Kosmatin, Jesenovec, Smrekar, delegata v glavni odbor Batjel in Kosmatin. Odbor je soglasno sklenil razdeliti vsem kolesarskim klubom Slovenije nabiralne bloke, s katerimi bi se financijelno delovanje zelo pospešilo. Dalje se sklene, da se imajo vsi klubi Slovenije korporativno udeležiti «Olimpijskega dne» dne 6. maja. Isti dan se vrši velika kolesarska distančna dirka, katera je obvezna za vse verificirane člane Saveza. Soglasno se sklene, da se bodo odborove seje vršile le ob nedeljah, da se s tem omogoči udeležba zunanjih odbornikov.

Vreme

Dunajska vremenska napoved za torek: Oblačno, mestoma lahke padavine. Temperatura se bo polagoma dvignila.

Tržaška vremenska napoved za torek: Mirni in lahki vetrovi z raznih strani. Nebo oblačno; dež. Temperatura od 6 do 8 stopinj. Morje razburkano.

Ogljična kislina

Ali se bo zmanjšala količina ogljične kisline v zraku, osnove za rastlinsko življenje, torej za sleherno življenje? Še povečati bi se morala, utegne reči kdo, češ saj z gorenjem se sprosti toliko ogljične kisline ki je bila fosilizirana v premogu, petroleju itd. To bi se godilo, da ni velikega geokemijskega dejstva, ki ga je zasledil Th. Schlösing: Ocean vsrkava ogljično kislino! Morje je namreč pravcati ravnalec, regulator: kolikor je plina v vzduhu preveč, ga posreblje; vrača pa ga če se plin razredči. V oceanu ga je dokaj več nego v ozračju. Na drugi plati pa je ocean poln žive tvarine, ki porablja ta plin. Razen tega se v morski vodi tvorijo bikarbonati, soli: kisik torej gine iz obtoka. V celoti je vprašanje zamotano, spada i v kemijo i v biologijo. V tem pogledu te bo zanimalo delo: Vernadsky »Géochimie» (F. Alcan, Paris).

Gospodarstvo

K otvoritvi konkurza A. Kajfež, Kočevje

Namen naših poročil v zadevi tvrdke A. Kajfež v Kočevju je bil le pojasnitev cele zadeve slovenski javnosti z ozirom na naše objektivno stališče v tej in sličnih aferah. — Ako to »Slovencu« ni prav, mu mi ne moremo pomagati.

Kako naj molčimo na tako izkrivljeno trditev, kakor je ta, da tvrdka A. Kajfež ni mogla izplačevati več delavstva. — Delavstvo je po informacijah našega zaupnika samo in svojevoljno poslalo sodišču izjavo, kjer postavlja na laž »Slovenčevo« trditev. — Med podpisniki je zelo veliko odkritih »Slovenčevih« pristašev, ki so ogorčeni nad takim poročanjem. — Niti en obrat ni v plačilnih težkočah.

Glede soglasnega sklepa upnikov na otvoritev konkurza nad tvrdko A. Kajfež se glase naše informacije nekoliko drugače. — Ali ni dobila Mestna hranilnica kočevska v Kočevju novega gerenta v osebi g. Avgusta Bercerija, intimnega zaupnika nekaterih konkurznih predlagateljev samo radi tega, da bi se naknadno izkonstruirala soglasnost ravno v škodo tega zavoda? — G. Avg. Bercieri ni niti domačin v Kočevju. — V informaciji »Slovenca« sporočamo, da je tudi eden prej soglasnih upnikov umaknil svoj predlog na otvoritev konkurza tvrdke A. Kajfež. — Igra je jasna in zanjo je odgovoren tudi oni, ki dopušča izigravanje te vrste. Naš poročevalec nam poroča, da je v tem smislu že brzojavno protestiralo več kočevskih občanov.

Ker kazenska preiskava še teče, se ne moremo s komentarjem vmešavati v njen potek. Po naših informacijah pa ovadba zelo slabo drži in bridko se vara, kdor pričakuje od nje kakih senzacij. Gospodom upnikom je bilo, kolikor nam je znano, celotno poslovanje jasno. Imeli so na razpolago vse pripomočke, kontrole itd. Ničesar se ni odnašalo, to je notorično, kakor je žalostno, če nasedajo poročilu svojega neinformiranega zaupnika in škodujejo samim sebi.

Res je, da je tvrdka A. Kajfež ponujala svojim upnikom poravnavo, ki se ne glasi na 25% njihovih terjatev. Po zanesljivem poročilu moremo pa ugotoviti, da je ponudil g. A. Kajfež z realno garancijo svojih sinov 100% bilančno ceno za vse predmete, ki bi jih prevzel. Tri četrtine svojega premoženja bi jim izročil takoj v posest in prosto razpolago namesto plačila diference. — Prevzel bi le ono, kar nujno potrebuje za trgovino z vinom in lesom. Pod znosnimi pogoji pa bi po naših informacijah prevzel s primerno garancijo tudi 100% izravnavo in poravnavo. — Dogovoriti bi se bilo le o plačilnih modalitetah, pa je takoj poravnava tukaj. Kolikor mi poznamo g. A. Kajfeža bi on svoje premoženje vsekakor bolje vnovčil, kakor so to v stanu sloviti upniki, kaj šele konkurzno postopanje. Tako so se glasili po našem poročilu tudi konzorcijalni dogovori.

Namigavanje z javno kritiko sodnega postopanja je brezpredmetna grožnja, ki naj upliva kot kol na objektivne sodnike v Zagrebu. Govoriti o žrtvah, ki hočejo biti samo posili žrtve vkljub obilni možnosti spasa, ni pametno.

= **Konferenca mlinske industrije.** Koncem preteklega tedna se je vršila v dvorani Centrale industrijskih korporacij v Beogradu konferenca delegatov mlinske industrije iz vse države. Konferenco sta vodila gosp. Ignjat Bajloni, predsednik Centrale industrijskih korporacij, in gosp. dr. Teodor Bošnjak, predsednik Jugoslovenskega saveza mlinov v Zagrebu. Razpravljalo se je o težkem stanju naše mlinske industrije ter o nezadostni carinski zaščiti mlinske industrije. Kakor se zatrjuje, je verjetno, da bo carina na moko povišana na 8 zlatih dinarjev. — Glede carinske zaščite mlinske industrije smo že nedavno ugotovili, da povišanje carine na moko ne bi bilo v interesu našega gospodarstva. Povišanje carinske zaščite se da prav tako doseči z znižanjem carine na pšenico, kar ne bi povzročalo nikakega povišanja cen mlevskim izdelkom.

= **Konkurz** je razglašen o imovini zapuščine Neže Tavčarjev v Poljanah nad Škofjo Loko št. 26. (Prvi zbor upnikov 17. t. m., oglasitveni rok do 30. aprila, ugotovitveni narok 19. maja.)

= **Vinski sejem pri Treh farah pri Metliki** (žel. postaja Rosalnice) se bo vršil dne 15. t. m. ob prihodu ljubljanskega vlaka. Razstavljena bodo razna bela in črna vina letnika 1927., ki je po svoji kakovosti dosegel visoko stopnjo. Gg. gostilničarje vljudno vabimo, da pridejo na sejem, zlasti ker imajo tudi ugodno železniško zvezo. Za prigrizek je preskrbljeno.

= **Občni zbori.** Občni zbor Zadružne gospodarske banke, d. d. v Ljubljani, se bo vršil 27. t. m. v družbeni posvetovalnici v Ljubljani (bilanca 1927); redni občni zbor Elektrarne Škofja Loka in okolica, d. d. pa 31. t. m. v mestni dvorani v Škofji Loki (bilanca 1927).

= **Dobave.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave 15.000 kg portlandskega cementa, do 22. t. m. pa glede **zgradbe trinadstropne stanovanjske hiše na Rakeku.** (Predmetni pogoji so na vpogled pri gradbenem oddelku te direkcije.) Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 17. t. m. ponudbe glede dobave 1 krožne žage (Grubenholzkreissäge). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 20. t. m. pri upravi delavnice III. armijske oblasti v Skoplju glede dobave kemikalij, kemijskih aparatov in posode; 24. t. m. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave vrvic za zalivkanje; 30. t. m. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega materijala (pločevine, žični žeblji, okroglo in ploščnato železo, vijaki, ključavnice, zakovice, plošče za štedilnike, čopiče, klej itd.) ter glede dobave 500 košar za premog, 31. t. m. pa glede dobave kalcinirane sode. — Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

= **Dobave.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani, gradbeni oddelek, sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave raznega kretniškega lesa, do 20. t. m. pa glede dobave samokolnic. Direkcija državnih železnic, strojni oddelek v Ljubljani sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave borovih plohov, do 20. t. m. pa glede dobave bakrene pločevine, 12 ton kovaškega koksa in 300 kg loja. Direkcija državnih železnic, prometno-komercijelni oddelek, v Ljubljani sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 1800 kg dekstrina. Predmetni pogoji so na vpogled pri oddelkih te direkcije. Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 17. t. m. ponudbe glede dobave 1 krožne žage (Grubenholzkreissäge). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 20. t. m. pri upravi delavnice III. armijske oblasti v Skoplju glede dobave kemikalij, kemijskih aparatov in posode; 24. t. m. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave vrvic za zalivkanje; 30. t. m. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega materijala (pločevine, žični žeblji, okroglo in ploščnato železo, vijaki, ključavnice, zakovice, plošče za štedilnike, čopiče, klej itd.) ter glede dobave 500 košar za premog, 31. t. m. pa glede dobave kalcinirane sode. — Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

= **Prodaja.** Direkcija šum kraljevine SHS v Ljubljani sprejema do 2. aprila ponudbe glede oddaje lesa in drv na panju. Predmetni pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Borze

12. marca.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet precej živahen. Tečaji so ostali v glavnem nespremenjeni. Potrebo v devizi na Trst in deloma v devizi na Berlin je krila privatna ponudba, v ostalih devizah pa Narodna banka.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda dalje popustila za 3—4 točke. Promptna se je trgovala po 437 — 436, kasa po 439 do 438, ter za april po 442. Investicijsko je bilo zaključeno po 91. Tečaji bančnih vrednot so ostali v glavnem nespremenjeni. Praštediona se je po odbitku kupona (80 Din) trgovala po 800 — 805, Ljubljanska kreditna pa nespremenjeno po 135. V industrijskih vrednotah je bil promet slab. Gutmann je bil zaključen po 225, Mlinska po 18 in Pivovarna Sarajevo po 280. Vevče so notirale nespremenjeno 140—150, Trboveljska po 507.5 — 520.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.86 — 22.92 (22.89), Berlin 13.58 — 13.61 (13.595), Bruselj 7.9165 — 7.9465 (7.9315), Budimpešta 0 — 9.9495, Curih 1093.5 — 1096.5 (1095), Dunaj 8 — 8.03 (8.015), London 277.14 do 277.94 (277.54), Newyork 56.77 — 56.97 (56.87), Pariz 0 — 223.82, Praga 168.2 do 169 (168.6), Trst 299.54 — 301.54 (300.50, 300.55).

Zagreb. Barcelona 9.48 — 9.52, Dunaj 7.996 — 8.026, Berlin 13.58 — 13.61, Budimpešta 9.9345 — 9.9645, Milan 299.65—301.65, London 277.14 — 277.94, Newyork 56.77 do 56.97, Pariz 222.82 — 224.82, Praga 168.2 do 169, Stockholm 15.23 — 15.27, Curih 1093.5 do 1096.5; avstrijski šilingi 8.015 — 8.045.

Trst. Beograd 33.16 — 33.46, Dunaj 264 do 270, Praga 55.95 — 56.25, Pariz 74.35 do 74.65, London 92.265 — 92.465, Newyork 18.88 — 18.94, Curih 363.5 — 365.5; dinarji 33.15 — 33.65.

Dunaj. Beograd 12.47375 — 12.51375, Berlin 169.50 — 170, London 34.61 — 34.71, Milan 37.47 — 37.57, Newyork 708.95 — 711.45, Pariz 27.89745 — 27.9975, Praga 21.00375 do 21.08375, Curih 136.50 — 137; dinarji 12.39 do 12.45.

Curih. Beograd 9.135, Berlin 124.125, Newyork 519.35, London 25.34875, Pariz 20.435, Milan 27.44, Praga 15.39, Budimpešta 90.85 Bukarešta 3.21, Sofija 3.755, Varšava 58.20, Dunaj 73.125.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.10, v Berlinu 7.36.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 164 — 0, Ljubljanska kreditna 135 — 0, Praštediona 880—0, Kreditni zavod 155 — 0, Vevče 135 — 0, Kranjska industrijska 310 — 0, Ruše 265 — 280, Stavbna 56 — 0, Šešir 125 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 436 — 437, kasa 435 — 436, za marc 437 do 439, za april 440 — 442, za december 465 do 468, investicijsko 90.25 — 91, agrarne 57 do 58; bančne: Hipo 65 — 67, Poljo 18 do 18.5, Kreditna 90 — 94, Praštediona (brez kupona) 800 — 805, Jugo 96.25—96.5, Ljubljanska kreditna 135 — 136, Srpska 143—0; industrijske: Gutmann 220 — 227.5, Slaveks 115 — 117.5, Slavonija 13 — 14, Danica 135 do 140, Drava 520 — 0, Vevče 140 — 150, Trbovlje 507.5 — 520, Dubrovačka 425—440, Tvornica vagonov 50 — 54, Šečerana Osijek 505 — 515, Mlinska 18 — 20, Union mlin 240 — 250.

Beograd. Vojna škoda 434 — 435, za marc 437 — 438, investicijsko 91 — 91.5, agrarne 57 — 58.

Blagovna tržišča

Položaj na hmeljskem tržišču. Na zateškem hmeljskem tržišču je pretekli teden znašal promet pri mirnem razpoloženju in skoro nespremenjenih cenah 400 stotov žateškega hmelja, prodanih pa je bilo tudi nekaj partij ouženškega in tranzitnega hmelja. Kupovalo se je predvsem na inozemski račun. Dočim je bilo v februarju povpraševanje predvsem za boljše blago, so se kupci v tekočem mesecu v večji meri pričeli zanimati tudi za srednjevrstno blago. Napram zadnjemu tednu so cene za malenkost popustile. Boljši žateški hmelj notira 1900—2000 Kč za 50 kg (64.10 — 67.40 Din za kg), srednji 1750 — 1850 Kč (59 do 62.40 Din za kg), tranzitni hmelj pa notira 400 — 1000 Kč (13.50 — 33.70 Din). — Na **nürnberškem** hmeljskem tržišču je pretekli teden znašal dovoz 40 bal, prodanih pa je bilo 120 bal. Kupčije so se sklepale pri tlačenih cenah. Hallertauski zapečateni hmelj, prvovrstni, notira 240 — 280 mark za 50 kg, srednji 120 — 180 mark, württemberški pa 70—230 mark. V tranzitnem prometu je bilo povpraševanje za jugoslovenski hmelj dobre barve. V takem blagu je bilo nekaj manjših zaključkov. Cena za tranzitni hmelj se nagiba k popuščanju in znaša 50 — 150 mark za 50 kg (13.60 — 40.80 Din za kg). — V Vojvodini so cene nadalje nizke. Plačuje se 900—1200 Din za 100 kg. Kmetje so zaradi nizkih cen razočarani, mnogi se v bodoče ne nameravajo več baviti s hmeljarstvom.

Ljubljanska blagovna borza (12. t. m.) Les: Tendenca nespremenjena. Zaključeni so bili 4 vagoni desk, smreka, jelka, 24 mm, monte, fco vagon meja po 480. Deželni pridelki: Tendenca za žito nespremenjena. Zaključeni so bili 4 vagoni moke. Cene so ostale nespremenjene. Nudi se pšenica (78-79 kg, 2 %, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, promptna po 382.5 — 385 slavonska po 378.5 — 380; turščica (slov. postaja, navadna tarifa, plač. 30 dni): baška, promptna po 290 do 292.5, za marc po 295 — 297.5, za april po 300 — 302.5, za maj po 305—307.5, činkvantin, promptni po 305 — 312.5; ajda: zdrava, rešetana, suha, plačljiva v 30 dneh po 300; moka: «0g», fco Ljubljana, plačljiva po prejemu po 530 — 535.

Novosadska blagovna borza (12. t. m.) Tendenca mirna. Pšenica: baška, 78-79 kg 335 — 340; sremska, 77-78 kg 335—340; gornjebanaška, 78-79 kg 330 — 335; promet 1 vagon. Rž: baška, 72 kg 310 — 313. Ječmen: baški, 66 kg 295 — 305. Turščica: baška, sremska in banaška 247.5 do 252.5; za marc - april 255—260; baška, za april - maj 257.5 — 262.5, promet 41 vagonov. Moka: baška «0g» in «0gg» 465 do 475; «2» 445 — 455; «5» 425 — 435; «6» 370 — 380; «7» 300 — 310; «8» 220 — 230; promet 4 vagone.

Iz življenja in sveta

Amanulahovo slovo

Berlin, 7. marca.

V Lustgartnu so zasedene vse klopi. Ljudje se grejejo na toplem pomladanskem solncu kakor martinčki. Živžav stoterih malčkov prekaša hupanje povorke avtomobilov na «Unter den Linden», kjer jemlje slovo Amanulah od Berlina in Berlinčanov. Odhod se je izvršil s prav tolikšnim pompom kakor sprejem in je pokazal, da zna mlada nemška republika zelo ceremonijalno sprejemati tuje vlastodržce in da se sprejemni program razlikuje od starega špansko-cesarskega samo po barvah zastav. Dostojanstveniki, prideljeni kraljevi suiti, zatrjujejo, da se je Veličanstvo poslavljalo kaj težko od Berlina in da bi najrajše ostalo še nekaj časa med Nemci, ki so kar tekmovali v načinu, kako bi kar najbolj počastili visokega orijentalskega gosta. Z dokaj veselejšimi občutki so spremili afganistanskega potentata na Friederichov kolodvor policijski uradniki in «zeleni», ki so bili neprestano na nogah, da očuvajo red in visoko osebo pred vsako eventualnostjo. S precej sličnimi občutki so gledali za odhajajočim vlakom tudi gospodje z Wilhelmove ceste, katere je visoki poset čisto okupiral, in novinarji, ki so si po neprestanem beganju za kraljevim avtomobilom prav oddahnili, ko jim je včeraj Veličanstvo v slavnostni dvorani dvorca princa Albrehta končno napovedalo svoj odhod in se jim istočasno zahvalilo za pozornost, s katero so ga obdajali in pisali o njem. Najbolj vesel pa je Amanulahovega odhoda gotovo blagajnik nemškega zunanjega ministrstva, ki je knjižil te tedne težke sto tisoče med izdatke za sprejem in pogostitev afganistanskega maziljenca. Saj je bilo treba šteti le za najemnino palače princa Albrehta 1.400.000 dinarjev.

Če je napravil kralj pri odhodu obračun porabljenega časa, si je pač lahko dejal, da v Berlinu ni izgubljal dni. Kajti Nemci so si pač mislili, če že moramo tako drago plačati poset pravega kralja, potem moramo ta poset pošteno izrabiti in nudili davkoplačeva'cem za njih denarje tudi kaj komedije. In so tako sestavili program, da kralj poleg programsko določenih točk skoro ni mogel izvršiti tudi opravil, združenih z nevladarskimi in nereprezentativnimi posli. Saj so zbog tega tudi avtomobili drveli s kraljem in spremstvom od banketa do banketa z minimalno brzino 60 km na uro.

Nemci so prevzeli kot učenci Američanov od sinov dežele demokracije poleg nacijonalizacije tudi rekorderstvo. In tako so z velikim veseljem konstatirali, da so odnesli po številu in vrednosti Amanulahu podarjenih predmetov rekord, za katerim stoje daleč zadaj rimski darovi in pariški pokloni. Bilo jih je brez Junkersovega avijona za cele tri vozove, v katerih prevažajo pohištvo. Brez osebne prtljage Veličanstev, v kateri so dragocenejši pokloni. V Londonu in v Moskvi se bodo morali sedaj že kaj potruditi, če bodo hoteli nemški rekord potolči.

Berlinčani pa že razmišljajo, kako bodo sprejeli sedaj prvega kronanega potentata, da bo sprejem še impozantnejši. Nekateri predlagajo, da se naj v prihodnjič zapali v počaščenje kak predel starega Berlina, drugi pa si s takšnimi skrbmi nočejo beliti glav in se raje pripravljajo na šestdnevno dirko v «Sportpalast», ki se prične 9. t. m.

Andrej Verbič.

Francija ne izroči sovjetom ladij

Apelacijsko sodišče v Parizu je odbilo pritožbo sovjetske vlade glede izročitve ruskih ladij, ki so l. 1917. iz Odese pobegnile v Marseille. Kakor je znano, je sovjetska vlada z dekretom proglasila te ladje za sovjetsko državno lastnino, apelacijsko sodišče pa utemeljuje svojo razsodbo, češ da francosko pravosodje podpira tuje zakone le tedaj, ako niso nasprotni principom splošnega mednarodnega pravnega reda.

Nove rimske izkopanine v Italiji

Po poročilih italijanskih listov je izkopavanje ostalin antičnega Rima na forumu dalo nepričakovano bogate rezultate. Največja znamenitost, ki je bila izkopana, je brez dvoma mavzolej cesarja Oktavijana Avgusta. Obenem je bil odkrit krasen stebrenik, ki ga je cesar postavil na čast svoji sestri Oktaviji; pri tem delu je prišlo na dan tudi gledališče Marcela. Nič manj pomembni so uspehi izkopavanja na forih drugih cesarjev. Odkrit je portikus Markovega svetišča, kjer je cesar Avgust zakopal Cezarjev meč in Trajanov forum, tako da je zagledal beli dan cel okraj cesarskega Rima iz dobe od Avgusta do Trajana.

Tudi izkopine v Herkulanumu napredujejo; doslej so odkopali višje ležeči del mesta z lepim gledališčem in mestno kopeljo. V Pompejih je najzanimivejša pridobitev popolno odkritje tako zvane «skrivnostne vile». V tej vili se nahaja dobro ohranjena serija slik prizorov iz rimskega kopališkega življenja, ki spadajo med najlepše starorimske kulturne spomenike. V vili so našli mnogo srebrnih kipcev in orodja, ki predstavljajo lepa dela rimske umetne obrti.

Vlada se bo nadalje lotila dela, da dvigne iz jezera Nemi obe razkošni ladji Kaligulovi. Ta dela se bodo začela v najkrajšem času, ker so bogati zasebniki na lastne stroške najeli zanje večje število delavcev ter preskrbeli tudi inženjerje in potrebne stroje.

Letalec Bert Hinkler
je dospel te dni po 16dnevnem poletu z Angleške v Avstralijo.

Byrd pripravlja novo ekspedicijo

Ameriški letalec Byrd, ki se je proslavil s svojim poletom preko severnega tečaja in s preletom Atlantskega oceana, preizkuša letalo za polet preko južnega tečaja. Obenem je pod nadzorstvom zdravnikov s svojima spremljevalcema napravil tudi preizkušnjo glede prehrane v polarnih krajih. Letalci uživajo sirovo meso, ker se samo na ta način lahko zavarujejo da v polarnih krajih ne obole za skorbutom. Poleta se bo poleg letalcev Byrda, Benuetta in Balchena udeležil tudi zdravnik dr. Dubois, da opazuje, kako se bo obnesla ta dijeta.

Italijani o Julesu Verneu

Še za življenja velikega pisatelja so v Italiji splošno mislili, da je ime Jules Verne samo psevdonim za veliko družbo, ki piše fantastične romane. Nihče ni smatral za mogoče, da bi ena sama oseba imela tako izredno bujno fantazijo in da bi mogla sploh toliko napisati. Spor je dosegel višek, ko se je pisatelj Edmondo de Amicis odločil, da sam na licu mesta preišče stvar. Odpotoval je v Amiens, ali stari gospod ga je sprejel tako nevljudno, da je bil de Amicis uverjen, da gre za prevaro. Medtem je posegla v razgovor Verneova žena ter poravnala vso stvar. Razkazala je Amicisu delovno sobo pisatelja in njegove rokopise, Verne sam pa je obširno govoril o delih, ki jih namerava še spisati in ki so pozneje res izšla. Tako je Amicis ugotovil eksistenco pisatelja Vernea, ki je bil že pripravljen, da da Amicisu isti odgovor, kakršnega je dal nekoliko let pred tem nekemu židovskemu poizvedovalcu. Iz te Verneove šale je nastala bajka o njegovem židovskem pokolenju.

Višek profesorske raztresenosti

V London je prispel pred kratkim profesor I. E. Aldermann s sidneyske univerze v Avstraliji, da se udeleži nekega kongresa. Zaman je profesor iskal in spraševal, kje da se vrši kongres, nazadnje pa je iz povabila razvidel, da se bo zasedanje tega kongresa vršilo šele v marcu l. 1929., kar je učenjak spregledal. Profesor Aldermann bo imel eno leto časa, da temeljito pripravi vse potrebno za zborovanje.

20 let na potovanju okoli sveta

Te dni je dospela v Plymouth, svoje rodno mesto, šestdesetletna Miss Benhamova po dvajsetletnem potovanju okoli sveta. Novinarjem je med drugim povedala sledeče: «Pred dvajsetimi leti sem se napotila v Švico. Veličastna lepota njenega gorovja me je tako prevzela, da sem se odločila spoznati naravne lepote vsega sveta. Ker so bila moja sredstva za takšno potovanje v običajnem stilu premajhna, sem bila prisiljena odpraviti največji del poti peš. Potovala sem vedno sama. Ker so bile moje zahteve maleńkostne, sem svoj namen izvršila. Najbolj nevarno uro sem doživela l. 1913. v Afriki. Nekoliko neprevidno sem se upala v puščavo in sem stopala toliko časa, dokler nisem od utrujenosti padla. To bi bila gotovo moja zadnja postaja, da ni prišla mimo slučajno neka karavana. Sedaj hočem preživeti ostanek svojih dni v miru in v spominu na nepozabne vtise svojega potovanja.» Gospa Benhamova je še čvrsta in bo lahko dolgo časa uživala svoje spomine.

Jezik starih Etruskov

Profesor bolonjske univerze Alfredo Trombetti, ki se že par desetletij peča z razreševanjem etruških napisov, javlja učenemu sveu, da se mu je posrečilo doseči povoljne uspehe na tem polju. Za podlago jezikovnega študija o etruščini mu je služilo kakih 8000 do 9000 doslej znanih besedij iz jezikovnega zaklada prebivalcev srednje Italije v predrimskih časih. Te besede so učenjakom znane iz raznih napisov in predvsem iz nekega rokopisa na 12. platnenih trakovih mumije, ki so jo izkopali v Aleksandriji in ki je sedaj last zagrebškega muzeja. Ta platneni rokopis sam vsebuje okoli 1500 etruških besed. Težkoča razrešitve tega prastarega jezikovnega problema obstoji v tem, ker so do malega 80 odst. znanih tekstov nagrobni napisi, od teh pa zopet 9-10 besedij odpade na lastna imena. Profesor Trombetti pravi, da bo vsled tega znatno število besedi ostalo za vedno nepojasnjeno, kar pa mu je uspelo razrešiti, bo poročal na filološkem kongresu 10. do 14. aprila v Haagu. Trombetti je znan učenjak in pričakujejo filologi od njegovega poročila velikega napredka na polju študija predantičnih jezikov.

Sonja Henie,
ki je lani dosegla proti slavni dunajski sportnici Szabo-Jarosovi prvič svetovno prvenstvo v umetnem drsanju dam. Letos je zopet postala svetovna prvakinja na tekmi v Berlinu, pri zimski olimpijadi v St. Moritzu pa je odnesla olimpijsko prvenstvo. Sonja Henie je Norvežanka. Zadnja poročila vele, da namerava odpotovati v Kanado, kjer se bo udeležila novih tekem.

Dr. W. P. Coolidge,
znameniti ameriški fizik, ki je izumil katodno cev za napetost 900.000 voltov.

Charles Levine in Miss Mabel Boll
sta dospela z letalom v Havano po neprestrgani vožnji na progi 2250 km, ki je trajala 14 ur.

Umor zaradi radijskega aparata

V ljeningrajskem predmestju Kalpini sta živela dva 13letna dečka, dva izmed neštetih izgubljenih in ostavljenih otrok, ki postopajo po sovjetskih mestih ter se preživljajo z beračenjem in s tatvinami. Zmislila sta si, da bi si nabavila radijski aparat. Denarja seveda nista imela. Tedaj sta napadla ponoči staro žensko in ker jim ta denarja ni hotela dati, sta jo umorila. Že drugega dne ju je policija prijela, baš ko sta aparat kupovala. Odpravili so ju v zavod za nepoboljšljive otroke, kjer bržkone ne ostaneta dolgo časa. Sovjetske statistike ugotavljajo, da ubeži tretjina takšnih zaprtih otrok že v teku šestih mesecev.

× *Kradla je najubožnejšim.* V Berlinu so aretirali neko 26letno Erno Stegemannovo, ki je bila specijalizirana za tatvine pri starih ljudeh. Znala se je uvajati k njim in pozvedeti, kje imajo svoje prihranke. Pod pretvezo, da bi rada kozarec vode, jih je spravljala iz stanovanja in jih okradla. Dokazali so ji kašnih 100 podobnih tatvin.

× *30 rudarjev zasutih.* V mehikanskem rudniku Teksintlan v državi Pueblo je eksplozija jamskih plinov zasula 30 delavcev. Reševalna dela so močno otežkočena, ker se nevarni plini še vedno razvijajo in vsled tega ni mogoče prodreti do ponesrečencev. Reševalna akcija ima malo nade, da bi se posrečilo zasutim delavcem rešiti življenje.

× *Smela letalka.* V soboto se je dvignila z londonskega letališča Croydon pilotka lady Bailay, da obišče svojega soproga v kapskem mestu. Letela bo preko Francije, Malte, Egipta in Sudana.

× *Leteče kolo.* Tvornice podjetja «Fiat» v Milanu se pečajo z izdelavo letečega biciklja, ki bo dobival pogon na isti način kakor sedanje kolo na kopnem. Kako daleč je napredovalo delo, še ni znano, pač pa se poroča, da je utemeljena nada na popoln uspeh.

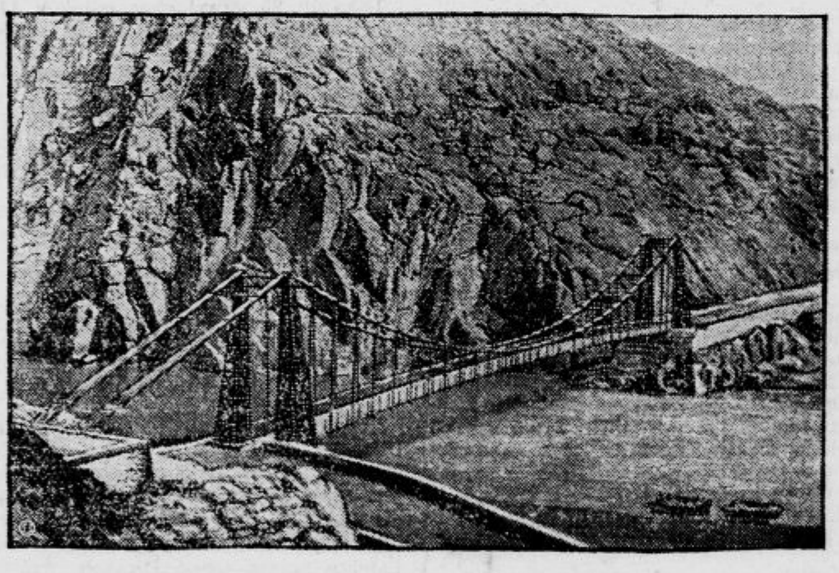

Moderna tehnika v Afganistanu
Slika nam kaže velemoderen most preko neke gorske reke v Afganistanu. Kralj Amanulah se trudi na vso moč, da bi prometna sredstva v svoji državi moderniziral in razširil, deloma tudi iz strategičnih razlogov.

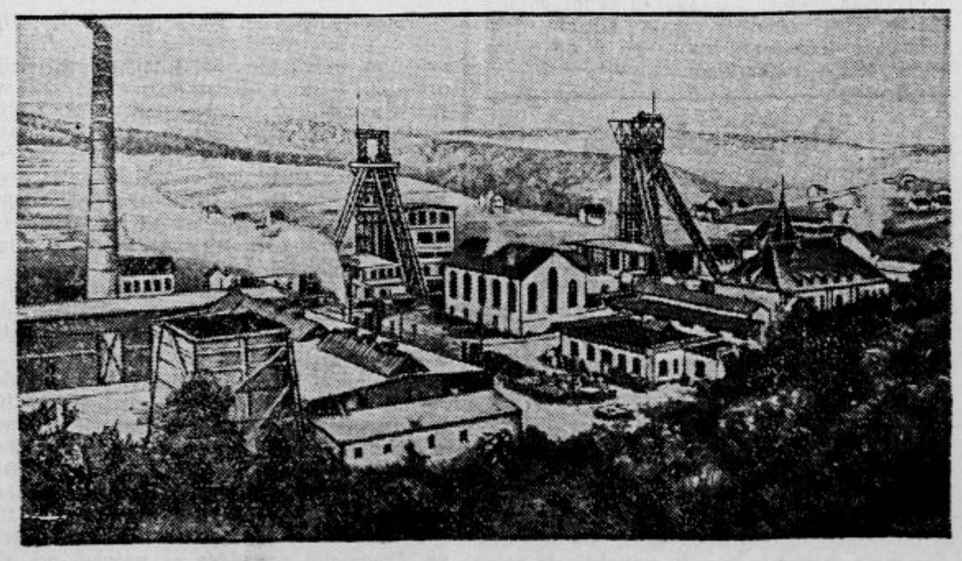

Posaarsko premogokopno ozemlje

Kakor smo poročali, je zavladala v posaarskih rudnikih težka kriza, zaradi vedno manjšega števila konsumentov. Odpuščenih je bilo že nad 4000 rudarjev. Slika prikazuje premogokop Quierschied med Neunkirchen in Saarbrücken.

Berlin, 12. marca. (be.) V znak protesta proti slabemu ravnanju je izbruhnila v saarskem ozemlju delna rudarska stavka.

Kaj vem? – Koliko znam?

Odgovori na nedeljska vprašanja.

1. Pod imenom »Sicilska vespera« (Sicilske večernice).
2. Cesar Avgust (63. pr. Kr. do 14. po Kr.).
3. Nobem. (V starem veku Evropa še ni poznala krompirja; dobila smo ga šele z odkritjem Amerike.)
4. Bili so si bratranci.
5. Po lordu Derbyju (ki jo je osnoval okrog l. 1780).
6. Krogla.
7. Pod Slavolokom (Arc de Triomphe de l'Etoile) na Place de l'Etoile.
8. Salomon.
9. Quousque tandem, Catilina, abutere patientia nostra? (Doklej, Katilina, bočeš še izrabljati našo potrpežljivost?
10. Dvorjana iz »Hamleta« Shakespeara (1564 do 1616).
11. Mestic je mešanec belca in rdečekožca, mulat je mešanec belca in črnca.
12. Faktotum je človek, ki za vse skrbi (fac totum = naredi vse!).
13. 20—25.
14. Drevo spoznanja.
14. Elektromotor pretvarja električno energijo v mehanično, dinamo pretvarja mehanično energijo v električno.
16. Najdaljša stranica v pravokotnem trikotniku. (Zanje velja takzv. Pitagorov izrek: $c^2 = a^2 + b^2$.)
17. Železniška družba Paris-Lyon-Méditerranée.
18. Robespierre (1758—1794), Danton (1759 do 1794) in Marat (1744—1793).
19. Hanibal proti Rimljanom (216 pred Kristusom).
20. Don Quixote.
21. Arhimed: dos moi pu sto kai kinó ten gen (daj mi oporišče in premaknil bom zemljo).
22. Volga, Dunav, Dnjepr.
23. Človek.
24. V bitki pri Crécyju (v Franciji; stoletna vojna med Anglijo in Francijo).
25. Rodolpho Alfonso Raffaello Pierre Filibert Guglielmi di Valenitia d'Antonguolla (1895 do 1926).

Šah

Šahovski turnir na Dunaju

Réti krepko vodi

Dunaj, 12. marca. g. V današnji deseti rundi šahovskega turnirja je Döry remiziral s Tartakoverjem, Wolf z Iglom, Spielmann z Grünfeldom. Réti je porazil Becherja, Lichtenstein Glassa, partija Takacs-Müller še ni končana, Beutum in Kmoch pa nista igrala, ker je Kmoch zbolel. — Stanje: Réti 8 in pol, Lichtenstein in Tartakover 6 in pol, Spielmann 6, Grünfeld 5 (1).

Turnir na Dunaju

Neposredno po berlinskem turnirju, kjer je, kakor je našim čitateljem znano, zmagal Niemcovič, se je na Dunaju začel nov šahovski turnir, ki ga prireja šahovski odsek sportnega kluba «Hakoah». Ta turnir je brez dvoma še manjšega pomena kakor berlinski, in je zanimiv le v toliko, ker so na njem bore «profesijonali» za svoj prestiž napram amaterjem in — kar je najzanimivejše — ne baš uspešno. Profesijonale zastopajo: Tartakover, Spielmann, Grünfeld, Réti, Lichtenstein, med amaterji se pa odlikujejo zlasti profesor Becker, ki je v prvi polovici turnirja stalno vodil in se še vedno vztrajno drži na drugem mestu, ter Igel, Müller in Döry.

Žreb je tekmovalcem določil tale vrstni red: Takacs, Döry, Kmoch, Wolf, Réti, Becker, Igel, Beutum, Tartakover, Müller, Glass, Grünfeld, Lichtenstein, Spielmann. Že v *prvem* kolu sta se bili primerili dve veliki senzaciji: Spielmann je izgubil napram Takacsu in Tartakover proti Beckerju. Očividno sta si mojstra bila malce preveč v svesti svoje moči. Tudi Réti je z Müllerjem samo remiziral. Wolf je podlegel Glassu, partije Döry-Lichtenstein, Kmoch-Grünfeld, Igel-Beutum so se končale remis. V *drugem* kolu so se vsi trije favoriti osvestili in osvetili za točke, ki so jih bili izgubili v prvem srečanju: Spielmann je odpravil Beutuma, Tartakover Igla in Réti Glassa, Becker je od Müllerja dosegel le polovičko, takisto tudi Takacs napram Döryju, Lichtenstein napram Kmochu in Grünfeld napram Wolfu. *Tretjo* rundo so zmagovito prestali Tartakover (Beutum), Lichtenstein (Wolf), Becker (Glass) in Igel (Müller), remizirali so pa Takacs-Wolf, Döry-Spielmann in Kmoch-Takacs. *Četrto* kolo je bilo v znamenju pomirljivosti; zmagal je le Müller (nad Beutumom), vse ostale partije (Spielmann-Tartakover, Réti-Lichtenstein, Becker-Grünfeld, Takacs-Wolf, Döry-Kmoch, Igel-Glass) so se končale remis. Tem več «mrličev» beleži zato *peto kolo:* Becker je moral položiti orožje pred Lichtensteinom, Takacsa si je privoščil Réti, Kmocha Spielmann, Müller je izgubil proti Tartakoverju in Glass proti Beutumu. Ostali dve partiji (Döry-Wolf, Igel-Grünfeld) sta se končali remis. Tudi *šesto* kolo je bilo favoritom naklonjeno: Réti je z lahkoto odpravil Döryja, Becker je zmagal nad Takacsem, Tartakover nad Glassom in Spielmann nad Müllerjem. Kmoch in Grünfeld sta si pridobila prvo zmago; prvi v boju proti Wolfu slednji proti Beutumu. Igel je remiziral z Lichtensteinom. V *sedmem* kolu nadaljujejo Réti, Becker in Lichtenstein svoj zmagoviti pohod; dobili so po vrsti proti Kmochu, Döryju in Beutumu. Takacs je odpravil Igla, Müller Glassa, Tartakover in Spielmann sta se pa morala zadovoljiti z remijem (napram Grünfeldu odn. Wolfu). — Ob koncu prve polovice turnirja vodi *Réti s 5 in pol*, pol točke za njim Becker, Tartakover in Lichtenstein, dočim je Spielmann zaostal za celo točko.

V *osmem* kolu je Réti z zmago nad Wolfom še bolj zvišal diferenco napram svojim tekmecem; Spielmann je sicer tudi porazil Glassa toda momentano mu še ni opasen. Tartakover in Lichtenstein, ki sta bila le pol točke za Rétijem, sta si drug drugemu vzela polovičko, Becker jo je pa oddal Kmochu. Takacs je zmagal nad Beutumom, Döry je remiziral z Iglom, Müller pa z Grünfeldom. V *devetem* kolu so bile partije Kmoch-Igel, Glass-Grünfeld in Müller-Lichtenstein prekinjene, slednjo bo najbrž dobil Müller. Senzacija kola je bila zmaga Rétija nad Spielmannom, ki je zagrešil težko napako in izgubil figuro. Tartakover je s Takacsem zgolj remiziral, Becker je pa v lepem stilu porazil Wolfa. Partija Döry-Beutum se je končala remis.

B. S. A. MOTOCIKLI najnovejših modelov 1928,
svetovno znane tvrdke **Schmel Armis Ltd. Birmingham** **so najboljši!**
Zahtevajte cenike in ponudbe! **Rezervni deli vedno v zalogi.**

Promptno iz skladišča Vam nudi zastopstvo za mariborsko oblast:
Automobiles-Motocikles, Maribor, Trg Svobode 6
Za ljubljansko oblast:
Pavel Stele, Ljubljana, Poljanska cesta 3. Tel. 2942

Naši onstran granic

Manjšinski boj

Seiplova obramba nemškega življa v Poadižju je živahno odjeknila v Primorju. Fašistični voditelji hodijo okoli pa povdarjajo, da naj se nikar nikdo ne udaja iluzijam. Fašizem bo še bolj pritisnil, ako se bo večalo inozemsko poseganje v notranje italijanske zadeve. Pozna pa se fašistični gospodi velika skrb, kako bodo izvedli vse svoje načrte, da se izvrši asimilacija drugorodcev na tak način, da ob.nolknejo pred njo Dunaj, Berlin in Beograd. Fašistični trud za poitalijančevanje Nemcev v Poadižju in Jugoslovenov v Primorju je sicer ogromen, uspehi pa nikakor niso taki, da bi se moglo reči, da je trud poplačan. Listi pretiravajo in pišejo o sijajnem pohodu fašistične ideje nad drugorodce pred vsem zato, da bi inozemstvu natvezili misel, da je drugorodni življ ves srečen pod fašističnimi režimom in da opušča vsak stik s svojim narodom v svobodni državi. Fašistično prizadevanje ne drži.

Kot mrzel curek so padle Seiplove besede na razgrete fašistične glave in Mussolini se je bil tako ohladil, da je še le po dolgem času prišel do sape. Na njegovo izjavo padajo trpki očitki in iz Berlina so mu jasno povedali, da naj Rim nikar ne misli na dobre odnošaje z Nemci, dokler se povoljno ne reši južnotirolsko manjšinsko vprašanje.

Ošabno odgovarja milanski »Corriere della Sera«, izvajajoč, da gre asimilacija svojo pot dalje. Šola in vojaška služba pretvarjata drugorodce v dobre Italijane. V šoli se poitalijanči duh, pri vojaških vajah pa telo, tako da je drugorodni fant kmalu pristen Italijan! »Corriere« poroča, da je padel na bojišču v Libiji te dni neki mlad Nemec iz Poadižja, ko je vodil oddelek Eritrejev v boj proti upornikom. Tevton z italijansko dušo! Tako veže fašizem nase drugorodno mladino in po tej poti hoče nadaljevati asimilacijo. Manjšinskega vprašanja ni in Nemčija, Avstrija in Jugoslavija naj pustijo v miru ljudi, katere je Italija sprejela v svoje meje in pod svoje širokogrudne zakone.

Milanski »Corriere« je dalje očital Nemčiji, kako je postopala z manjšinami pred vojno, posebno s Poljaki. Res je, da je bilo to škandalozno, ali res je pa tudi, da je sedanja Nemčija napram manjšinam krenila na nekoliko drugačna pota in se sedaj Italija pogreza v barbarsko ravnanje z drugorodci. »Corriere« mora beležiti, da imajo Poljaki samo v Gor. Šleziji 24 svojih šol in da se drugodi poljski otroci učijo čitati in pisati poljsko ter da imajo verouk v svojem maternem jeziku. Kako pa je v Italiji? Vse jugoslovenske šole je odpravila italijanska vlada in sedaj izganja iz njih še verouk v domačem jeziku. Kakšna razlika med Nemčijo in Italijo! V Primorju se nihče ne protivi temu, da se otrok v šoli uči tudi italijanščine, ali slovenščina mora biti učni jezik za slovenskega otroka, kakor je italijanščina za italijanskega. Pedagogi, tudi italijanski, govore tostvarno dovolj točno.

Nasilna asimilacija dá le navidezne uspehe. To kaže baš Nemčija, ki ima danes manjšine, kakor jih je imela pred vojno. Pa kako so kričali Nemci, da je njihov državni obseg brez drugih narodnosti! Slično vpijejo Italijani, dasi vsa evropska javnost ve, da sta v Italiji dve veliki manjšini: jugoslovenske in nemška.

Manjšinski boj se nadaljuje in se bo izbojeval s porazom Italije. Zgoditi se mora tudi to, kar je želel socijalistični poslanec Petejan v beograjski skupščini: Avstrija, mala država, je imela pogum, da je povzdignila svoj glas v obrambo nemške manjšine na južnem Tirolskem. Tako je želeti, da se tudi jugoslovenski parlament spomni in zavzame za jugoslovensko manjšino v Italiji, ki je obsojena na gospodarski in narodnostni pogin in ki je v zadnjem času izgubila ondi svoje priimke.

Za južnotirolskimi Nemci stoji ves nemški narod, za Jugosloveni v Primorju mora stati enako ves jugoslovenski narod!

---

p— *Trst je Mussoliniju zelo pri srcu* in s pravo ljubeznijo gleda nanj. Pri Mussoliniju je bil zopet tržaški fašistični tajnik Kobol skupno z generalnim tajnikom Turatijem. Razpravljali so o raznih stvareh, ki se tičejo vse dežele, posebno pa Trsta. Položaj je tak, da je treba zopet Turatijeve prisotnosti v Trstu, da pomiri duhove, ker se širi spoznanje, da fašizem upropašča Trst. Turati poseti Trst dne 25. t. m. Prisostvoval bo rednemu letnemu zborovanju tržaškega fašija in fašističnemu naboru. To bo zopet velika parada. Številni mladi ljudje zapravljajo dragoceni čas s pohodi in ceremonijami, ki se prirejajo tako pogostoma! Mussoliniju bodo zopet predloženi problemi, zadevajoči Trst. Z deputacijo pride tudi prefekt. Mussolini je izjavil, da mu je Trst zelo pri srcu... Tržačani žele dejanskih dokazov.

p— *Italija brez manjšinskega problema.* Zblazneli «Piccolo» piše: «Italija je dežela z nad 48 milijoni Italijanov, ki je, k sreči brez manjšinskega problema. Polotok je obljuden kompaktno po enem samem rodu. To je resnica, ki nasvetuje drugorodcem, da se smatrajo le za Italijane drugega jezika. Čez par let izgine tudi ta obris.» «Piccolo» je razpravljal o jugoslovenski manjšini že zelo obširno, včasih celo precej obzirno in ji je priznaval tudi pravico do slovenskega pouka v šoli. Sedaj je doba, v kateri kratkomalo taji manjšino. Pa pride čas, ko jo bo moral zopet priznati in se znova ne bo protivil slovenščini v osnovni šoli!

melostjo kakor med drugorodci! Če se bo Parmeggiani še kaj zgražal nad temi stvarmi, se lahko zgodi, da ga konfinirajo ali pa vržejo v norišnico, kakor so storili z reškim advokatom Stiglichem!

p— *Smrtna kosa.* Umrl je gospod Matija Penko, bivši dolgoletni župan v Šempetru na Krasu in soustanovitelj tamošnje hranilnice in posojilnice. V Gorici je umrla v starosti 84 let grofica Karla Coronini-Cronberg vdova po grofu A. Coroniniju, ki je bil svojčas državni in deželni poslanec. Truplo so položili v grobnico na «Cingrafu» nad Placuto.

p— *Ogromno množino tobaka je uničil požar* v tržaškem pristanišču v soboto zjutraj. Ogenj je izbruhnil v hangarju št. 9. Nočni čuvaj v javnih skladiščih je opazil požar, ki je bil že razvit. Prišli so ognjegasci, katere je čakalo veliko delo. Škode je na stotisoče.

p— *Ponarejene stolirske bankovce* so zasledili v Gorici. Na poštnem uradu v Podbrdu so te dni med stolirskimi bankovci našli en ponarejen bankovec.

Dopisi

ŠMARTNO OB PAKI. Veliki župan mariborske oblasti je dovolil občini Šmartno ob Paki dva nova živinska in kramarska sejma. Vršila se bosta vsako leto 22. marca in 21. novembra.

STUDENEC-IG. V nedeljo 11. t. m. so vprizorili tomišeljski fantje na sokolskem odru burko »Trije tički«, ki je zelo lepo uspela. Občinstvo se je do solz nasmejalo. Vsa čast vrlim Tomišljanom, ki so vso vstopnino prepustili v korist našem odru!

MURSKA SOBOTA. Dne 16. t. m. ob 20. uri bo v gostilni pri kolodvoru izredni občni zbor krajevne organizacije SDS. Takoj za tem se bo vršil v istih prostorih skupni sestanek pristašev SDS in HSS zaradi ustanovitve poslovnega odbora KDK. Somišljeniki, pridite!

KOZJE. Pred dnevi je našega rojaka, g. župnika Frana Agreža v Širjem pri Zidanem mostu ubila bukva. Ko so Kozjani in njegovi tukajšnji sorodniki doznali za njegovo tragično smrt, so nesrečneža zaradi njegovega milega značaja vsi obžalovali. G. dekan Tomažič je bil naprošen, da bi se za rajnim zvonilo, seveda proti plačilu, kar pa je g. dekan odklonil, rekoč, da noče ljudi navaditi, da bi se tudi za takimi zvonilo, ki niso tukaj umrli. Na ponovno prošnjo, da vsi sorodniki želijo, naj bi tudi naši zvonovi naznanili faranom tužno vest, da je njihov rojak duhovnik umrl tragične smrti, se je g. dekan končno deloma udal, rekoč: »Nu, bom pa pustil enkrat zvonit!.« Imamo nove zvonove, ki smo jih vsi farani, tudi sorodniki rajnega pomagali plačati in ni ravno dobro, spričevalo krščanske ljubezni, če se odreče tragično preminulemu duhovniku zvonenje, ki bi bilo samo ob sebi brez prošnje na mestu, dočim se je za posvetnjaki, ki niso tukajšnji rojaki, niti niso tukaj umrli dosti zvonilo. Rajni župnik Fran Agrež je pred kratkim prišel iz Istre v Jugoslavijo in dobil faro Širje, kjer ga je zalotila prezgodnja tragična smrt. Bil je vedno vesele narave in dober duhovnik, za katerim žalujejo vsi tukajšnji sorodniki in farani. Pokopan je bil v Širjem. Bodi mu slovenska zemljica lahka!

Razširjajte „Ponedeljek“

Železniškim upokojencem, invalidom in vdovam

Društvo železniških vpokojencev obvešča svoje člane, da jim kljub vsemu prizadevanju doslej ni moglo priboriti krvavo zasluženih pravic. Vse naslednstvene države bivše Avstro-Ogrske so že davno uredile to perečo zadevo, samo naša država tvori častno izjemo. Naši železniški vpokojenci, invalidi in vdove trpe največje pomanjkanje in mnogi so že segli v obupu po samomorilnem orožju.

Društvo opozarja svoje člane, naj ne segajo po skrajnih sredstvih, marveč naj se raje obrnejo z družinami na občino, kamor spadajo. Občina mora vzeti te nesrečneže v zaščito in oskrbo. V onih občinah, kjer imajo železniški vpokojenci na račun njihovih fondov zidane hiše, naj se iste izpraznijo, da se bodo mogli vseliti oni, ki so za hiše največ prispevali. To so nedvomno vsi stari vpokojenci, ki na stara leta niti strehe nimajo, dasi so dolga leta prispevali v razne fonde. Županstva bodo primorana obrniti se na vlado z vprašanjem, kje so ti fondi in zakaj država ne izplačuje vpokojencem pokojnin odnosno nezgodnih rent, ki jim po zakonu pripadajo. Vprašati bodo morala tudi vse narodne poslance, zakaj se ne zavzemajo za stare vpokojence, ki so vestno opravljali težko in odgovorno službo ter plačevali prispevke za pokojnino, zdaj, ko so omagali, morajo pa prositi občine, da se jih usmilijo.

Grajilno apno

prodam v vagonskih nakladah, v poljubni količini po brezkonkurenčnih cenah.

Franc Lebič,
Celje, Ljubljanska cesta 26

Prvovrstno
GRAHOM-moko
razpošiljam po poštnih paketih po kg franko povzetje po Din 45.
Domovinska industrija Milan d. d.
Vel. Bečkerek (Banat).

VABILO
na VI. redni občni zbor
Zadruge za izvoz jajc, r. z. z o. z.
ki se vrši v četrtek, dne 22. marca t. l. ob pol 9. uri v zadružni sejni dvorani v Sv. Juriju ob južni železnici.

DNEVNI RED: 1. Otvoritev občnega zbora. 2. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva o poslovanju v l. 1927 ter zastopnika v inozemstvu. 4. Sklepanje o računskem zaključku za l. 1927. 5. Dopolnitev načelstva in volitev nadzorstva. 6. Izpopolnitev pravil. — 7. Slučajnosti.

Glasom § 31 pravil sklepa občni zbor veljavno, ako je zastopanih najmanj deseti del zadrugarjev. V slučaju nesklepčnosti se vrši čez pol ure na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih ali zastopanih zadrugarjev.

V Sv. Juriju ob j. ž., dne 10. 3. 1928.
Načelstvo.

Sveže namočeno
POLENOVKO
kakor tudi tedensko dvakrat domače žgano *KAVO* vseh vrst po najnižji ceni Vam nudi tvrdka
Fran Bergant
trgovina z mešanim blagom. Ljubljana, Sv. Jakoba trg štev 6.
Naročila na namočeno polenovko se sprejemajo. — Poskusite, da se prepričate!

80.000 Din
je zadela srečka
štev. 41.304
pri zadnjem žrebanju drž. razredne loterije pri Zumbuloviću, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12.
Izrabite priliko in sodelujte pri žrebanju v zadnjih mesecih. Največji dobitek 1,200.000 Din v gotovini.

Zahvala.
Za vse dokaze sočutja ob smrti naše nepozabne sestre, svakinje in tete, gdč.
Fani Jamnikove
ter za spremstvo na njeni poti bod izrečeno vsem prijateljem in prisrčna zahvala.
Ljubljana, 12. marca 1928.
Rodbina Jamnik

Vzorčni velesejem v Pragi
18.—25. marca
ZNIŽANA VOŽNJA
za posetnike pri osebnih in brzih vlakih: Jugoslavija 25 ×, Čehoslovaška 33%, Avstrija 25%.
BREZPLAČNI VIZUM.
Pojasnila in legitimacije po 22 Din daje:
Čehoslovaški konzulat, Ljubljana, Breg, Aloma Company, Ljubljana, — Aleksandrova 2. — Češka industrijska banka, Marijin trg. »Putnik« Dunajska cesta. Jos. Zidar, Dunajska cesta.

A IV 69/28 14.

Razglas.

Po predlogu dedičev se bodo iz zapuščine Ivana De Toma, trgovca na Dobrni na prostovoljni javni dražbi

dne 26. marca 1928 od 9. ure dop. naprej

prodajale razne premičnine kakor: manufakturno, specerijsko, galanterijsko blago, pohištvo, perilo, kuhinjska oprava, sodi, vozovi, trije konji in raznovrstne druge gospodarske potrebščine in sicer na licu mesta na Dobrni.

Okrajno sodišče v Celju, odd. IV.,
dne 9. marca 1928.

STROJEPISKO
perfekno zmožno glatkega tipkanja po slovenskem in nemškem diktatu in slovensko tenografije iščemo.
Prednost imajo one, ki so zmožne nemške stenografije in vsaj delno francoščine.
Ponudbe z kratkim opisom o predizobrazbi in dosedanjem službovanju je nasloviti na ogl. odd. Jutra pod „Marljiva“

Štev. 3276

Razglas.

Na podlagi § 2 kranjskega vodopravnega zakona z dne 15. maja 1872 dež. zak. štev. 16 prepovedujem vsako nadaljno pridobivanje mivke, peska in gramoza ob mostovnih kompleksih na Savi od Tacna do Sv. Jakoba in sicer pri tacenskem mostu kompleks do konec vas Tacena pri črnuških mostovih od izliva Gameljščice do 300 m pod železniškim mostom in pri Sv. Jakoba mostu do 1.200 m nad mostom, to je do vštric sredine vasi Obrije. Na ostali savski progi med Tacnom in Sv. Jakobom je do preklica dovoljeno pridobivanje mivke, peska in gramoza.

Prepovedani rajoni so označeni s tablicami na vidnem mestu.

Prestopke te prepovedi bodem kar najstrožje kaznoval po § 11 ces. naredbe z dne 20. aprila 1854 drž. zak. štev. 96 z globo do 1000 Din ali z zaporom do 14 dni.

Sreski poglavar v Ljubljani
dne 2. marca 1928.
Dr. Ferjančič l. r.

ZAHVALA

Ob priliki smrti našega moža in očeta
gn. Vladimira Čebotarerja
smo dobili številne dokaze toplega sočutja od prijateljev in znancev naših in korporacije železničarjev, zato izrekamo vsem našo najiskrenejšo zahvalo.
Rodbina Čebotarjeva.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

†

Presunjeni velike žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je naš preljubi soprog in oče, gospod

dr. med. univ. Franc Smerdu
okrožni zdravnik v Črni

dne 11. t. m. ob tri četrt na 11. uri dopoldne s tolažili sv. vere, mirno in tiho v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek 13. t. m. ob 15. uri iz mrtvašnice splošne bolnice na Magdalensko pokopališče na Pobrežju. Sv. maša zadušnica se daruje v sredo 14. t. m. ob 6. uri v Magdalenski cerkvi.

Prosimo tihega sožalja.

Maribor-Črna, dne 11. marca 1928.

Amalija Smerdu, roj. **Zalokar,** soproga **Franjo Smerdu,** cand. med., **Mirko,** štud. gimn., **Rado** in **Milanček,** sinovi. **Ljubica,** dijakinja II. trg. ak. in **Lona,** dijakinja III. mešč. hčerki.

Brez posebnega naznanila.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša srčno ljubljena, dobra mati, stara mati in tašča, gospa

Frančiška Deu

dne 11. t. m. ob pol 3. uri po kratkem, mučnem trpljenju v 76. letu s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek ob 3. pop. iz še žalosti Mokronog.

Mokronog, dne 12. marca 1928.

Žalujoči ostali.

Zane Grey: 75

Železna cesta

Roman

Igrali so samo trije — Hough, Durade in še eden. In v tem, ko je Allie gledala, je tudi ta igralec vrgel svoje kvarte na mizo ter je molče vstal in se pridružil ostalim črno oblečenim gledalcem, ki so stali za Houghom. Črna barva njihovih oblek je čudno nasprotovala bledosti obrazov. Izgubili so bili dokaj zlata, a to jim ni šlo preveč do živega; njihova resnoba je imela globlji pomen. Igralci so se bili združili v zvezo zoper sleparsko igralno beznico.

Durade je bil izgubil imetje, a vendar še ne vsega svojega bogastva. Na oko je bil videti samo še prepadena, belooka razvalina nekdanjega elegantnega Španca. Njegovi lasje so bili mokri in razmršeni, njegov ovratnik odpet in roka mu je mahedrala. S spodnje ustnice mu je curljala kri. Videl je le še zlato in kvarte in tega sivolicega, neizprosnega Hougha z jeklenimi živci. Za njim so se vrstili njegovi opričniki, nervozni, vzburkani, blazni od vročice, z očmi uprtimi v zlato — očmi, polnimi sovraštva in morilske krvoločnosti.

Allie se je ukrala v svojo sobo in je pustila vrata priprta; nato je hodila sem in tja, čakaje konca, ki se ga je bala gledati na svoje oči. In zdajci jo je zamrazil glasen in dolg vzdih — val težkih dihljajev v igralni sobi. Stol je drsnil po tleh in šumno prerušil tišino ki se je takoj spet zgrnila na omizje.

«Končani ste, Durade!» je rekel mrzli, zvonki glas Placea Hougha.

Allie je stekla k vratom in je pogledala skozi režo. Durade je sedel kakor zvezana zver. Hough se je sklanjal nad ogromnim kupom zlata, ki je ležalo na mizi. Ostali so strmeli kakor prikovani.

»To, kar tu leži, je imetje,« je nadaljeval Hough. »Vse, kar sem imel jaz — vse, kar so imeli najini soigralci — in vse, kar ste imeli vi.«

Duradove oči so visele na medlo se leskečočem kupu kakor prilepljene; niti toliko se ni mogel premagati, da bi jih bil dvignil do strastnega, hladnega Hougha.

»Da, vse!« je prišlo iz njegovih ust kakor odmev.

Nalik kragulju, ko udari na svoj plen, se je nagnil Hough preko mize k Špancu. »Durade. ali imate še kaj, kar lahko zastavite?«

Durade je bil edini, ki se je ganil. Počasi je vstal, tresoč se po sem telesu; šele, ko je stal na nogah, je odtrgal oči od žoltega kupa.

»Senjor — ali me hočete zasmehovati?« je zasigal s hripavim glasom.

»Ves svoj dobitek vam ponudim — za dekle, ki ga imate pri sebi!«

»Meša se vam!«

»Kakopak... Samo brž, brž! Ali pristanete?«

»Te devojke, senjor, ne prodam za vse zlato, kar ga premore Indija,« je brez pomišljanja odvrnil Durade. Nikakega omahovanja ni bilo videti, nikake neodločnosti. Houghova ponudba je bila brez mika za tega Španca, ki je bil storil že toliko zločinov zaradi zlata.

»Toda igrali boste zanjo!« je vzkliknil Hough; posmeh je zdaj slišno zvenel v njegovem glasu. S širokim gibom roke je porinil svoj dobitek na sredo mize. Zlato mu je rezko zažvenketalo pod prsti. Bil je igralec in nasprotnikova duša je bila zanj odprta knjiga.

Duradove čeljusti so se krčevito premikale; z naporom vseh sil je krotil svoje mišice da bi mogel izpregovoriti. Tisto, česar ne bi bil prodal za noben denar, je hotel s čudno vero, ki jo ima vsak igralec v moč naključja, postaviti na usodo kvarte.

»Ves moj dobitek proti dekletu.« je neusmiljeno nadaljeval Hough. Zaničevanje, porogljiva drznost in zvita lokavost so se družile s strastno silo njegove ponudbe. Umel je spraviti človeka v ogenj. Kvartopirec Durade je bil v njegovih rokah kakor slabič v velikanovi pesti. »Brzo! Ali pristanete?«

Durade je planil kvišku, kakor da ga je izpreletela struja, ki se ji ne more ustavljati.

»Si, senjor!« je zaklical z mogočnim, radostnim glasom. V tem trenutku, ki je bil gotovo največji v njegovem igralskem življenju, se je nehote vrnil k svoji materinščini.

Kakor po skupnem nagibu sta Hough in Durade oba namah sedla za mizo. Ostali so pritisnili bliže. Fresno je pridrsal z zlobnim lesketanjem v očeh. »Vedel sem, kaj Hough namerava,« je rekel svojemu sosedu. »Zagledal se je v deklino!«

Igralca sta vzdignila, da bi se odločilo, kdo bo dajal. Hough je dobil višjo karto. Jel je mešati. Njegove roke so bile bele, prijetno oblikovane, popolne kakor ženske roke. Kako čudovito naglo so se gibale — tako naglo, da jim oko ni moglo slediti. In brezprimerna spretnost, s katero je delil kvarte, je pričala o njegovih igralskih umetnijah. Slepar Durade je bil našel nasprotnika, ki mu je bil kos, nasprotnika, v čigar rokah je bil igrača. Nikakega upanja ni imel. Nobeno človeško oko in nobena človeška roka ne bi bila mogla zasačiti Hougha pri najmanjšem pregrešku zoper zakone poštenja. Toda vse na tem možu je v tem napetem trenutju dokazovalo, kako silen igralec je.

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek Jutra, Ljubljana Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi

Use pristojbine je vpošiljati ki obenem z naročilom, sicer se oglasi ne objavijo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11.842

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občinstva veljajo beseda 50 par — Najmanjši znesek Din 5·— Pristojbina za šifro Din 3·—

Zaročitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·— Najmanjši znesek Din 10·— Pristojbina za šifro Din 5·—

Obrt

Popravila klobukov
za dame in gospode sprejema modni salon Stuchly Maške v Ljubljani 7441

Kostume in plašče
za dame in otroke izdeluje po zmerni ceni modni atelje v Ljubljani, Mestni trg št. 25/I. 8145

Ure in zlatnino
popravlja poceni in hitro D. Marinko, urar, Ljubljana, Florijanska ulica 31. 8111

Motorna vozila

«Jugomot»
Jugoslov. motorne delavnice. Tržaška cesta št. 4. — Mehanika in strojno ključavničarstvo. 7172

Avto «Puch»
tipe VIII — 14/38 HP, prodam. Na ogled v garaži «Stara pošta» v Kranju. 8037

Službo dobi

Pošteno dekle
zdravo in snažno, staro od 20—30 let, katero razume kuhati dobro meščansko hrano ter zna opravljati tudi druga hišna dela — sprejmem takoj v boljšo hišo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra» 8012

Hotelskega vratarja
vešč. nemščine in italijanščine, kavcije zmožnega, z dobrimi spričevali, sprejme hotel Strukelj. 7862

Spretnega vrtnarja
samca ali oženjenega brez otrok, iščemo za večji vrt v industrijskem kraju — Event. damo vrt v najem. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Spreten vrtnar». 7630

Vrtnarja
samskega ali oženjenega, brez otrok, ki je izurjen in spreten, sprejmem v stalno službo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Pošten vrtnar». 8091

Trg. pomočnika
vojaščine prostega, samostojnega, s kavcijo, izurjenega v delikatesni trgovini, sprejmem v večjo delikatesno trgovino kot popolnoma samostojnega voditelja, proti dobri proviziji. — Ponudbe s prepisi spričeval na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vodja delikatese». 7853

Za strojno pletenje
sprejme pomočnico Evg. Bonač, Sv. Petra cesta 61. 8144

Učenke
sprejmem za strojno pletenje proti plačilu, za štiri tedne, ko se sigurno nauče vsega dela, od žemperjev do nogavic itd. Po izučenju jamčim za službo. Stanovanje v hiši. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 8137

Prodajalko
mešane stroke, zmožno tudi knjigovodstva, sprejmem v lepem kraju na deželi. Vstopi lahko v 2 mesecih. Ponudbe s sliko na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Prvovrstna». 8146

Čevljar, vajenca
sprejmem. Prednost imajo oni, ki so se že učili. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 8128

Učenko
sprejmem za strojno pletenje. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 8076

Učenca
iz poštene hiše sprejmem takoj v pekarno, s hrano in stanovanjem. Ponudbe pod «Zanesljiv vajenec» na oglasni oddelek «Jutra». 8088

Pletiljo
z lastnim strojem sprejmem za izdelovanje volnenih pesnikov. Najnižje ponudbe na naslov, ki ga da oglas. oddelek «Jutra» 7827

Postrežnico
rabim za pospravljanje sob, snaženje obleke in pranje perila. Dal bi stanovanje in hrano, prosti čas porabi ročljivo za šiviljo ali pletilko zase. Posebno priporočljivo za šiviljo ali pletilko. Tudi omožena lahko dela to, samo mora stanovati v bližini. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 8117

Elektrotehnika
strokovno sposobnega za instalacijo radio aparatov sprejmem. — Oni z vlogo imajo prednost. Ponudbe pod «Radio» na oglasni oddelek «Jutra». 8104

Zaslužek

Potnike
samo trezne, iščemo za vse pokrajine v državi. Zaslužek 2—500 Din dnevno. Za kolekcijo potrebna kavcija ali garancija. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Razpošiljalnica Vetra» 7959

Zastopnike
za Celje in Ptuj sprejme za «Plamen». — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 8149

Gospod
sprejme delo v pisarni za 2 uri popoldan, kot postranski zaslužek. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vesten 88». 7388

Šivanje
damskih in otroških oblek, kakor tudi raznovrstnega perila, sprejmem po najnižji ceni na dom. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 8099

Službe išče

Mesarski pomočnik
in nakupovalec živine, spreten, išče za takoj službo. Ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod «Prevalje» 8068

Katera lesna tvrdka
bi hotela sprejeti v službo 23 let starega mladeniča, da spopolni prakso v lesni stroki. Vešč slovenskega italijanskega in nekaj nemškega jezika v govoru in pisavi ter tudi drugih pisarniških poslov. Sprejme tudi drugo kakršnokoli službo. Pripravljen dati natančnejša pojasnila. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Življenje». 7861

Posredovalnica za službe PAVLA OGRINC
Ljubljana
Sv. Petra cesta 33
preskrbi najboljšo privatno in hotelsko služinčad za Ljubljano in izven ter odlaja službe kuharicam, natakaricam, blagajničarkam, sobaricam, služkiniam itd. 6525

Gospodinja
vajena meščanske kuhinje, želi službe k samostojnemu gospodu ali dami. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 7700

Deklica
želi iti k boljši gospe, da se priuči kuhi. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 8153

Gospodična
z večletno prakso v špecerijski in delikatesni trgovini, želi službe. Cenjene dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Zanesljiva 78» 7882

Agronom
z večjo prakso, želi namestenja. Gre tudi k trgovini ali za kletarja. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Agronom» 7849

Samostojna kuharica
vajena meščanske kuhinje in drugih hišnih del, želi službo pri manjši družini v Mariboru ali Celju. Ponudbe na naslov: Kroneger — Konjice, poštno ležeče. 8132

Mlajša šivilja
želi primernega zaposlenja kot pomočnica pri kaki boljši šivilji, event. gre tudi h kakšni družini. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Štev. 215». 8127

Čevljar, pomočnik
zmožen vseh del, sprejme primerno službo Ferdinand Lisec, Boštanj-Sevnica 8097

Deklica
stara 15 let, hčerka boljše železniške rodbine, se želi učiti v kaki trgovini, pri kakem fotografu, zobotehniku ali kot frizerka — z vso skrbo v hiši. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Hčerka železničarja». 8101

Elektromonter
želi delo za krajšo dobo. Event. prevzame samostojno kako montažo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Samostojen delavec». 8109

Pouk

Jecljanja
se temeljito in trajno odvadite. Najboljše priznalnice in reference. Prijave vsak dan od 9—11 in od 2—8 v Ljubljani Beethovnova ulica 4, pritličje — Pavla Kovač, specijalistinja za govorilno gimnastiko 43

Prodam

Vreče
nove in rabljene vseh vrst ter
juto za embalažo
ima vedno v zalogi
MIRKO MLAKAR
Ljubljana Slomškova ul. 11

Drva
hrastova parketne odpadke, suhe tramove, mehka drva po nizki ceni dostavlja na dom parna žaga V. Seagnetti Ljubljana za gorenjskim kolodvorom 96

Motvoz
špago kupite najceneje direktno v tovarni Mehanična predilnica in tkalnica Grosuplje 861

Najboljši koks
Cebin, Wolfova ulica 1/II 111

Premog, drva, koks
in ogije nudi družba «Ilirija» Dunajska cesta 46 (poleg Iv Zakotnika) Telefon 2820 806

Moške čevlje
št. 40, dobro ohranjene in gorske čevlje štev. 41 ter več različne, skoraj nove moške obleke prodam — Istotam naprodaj zložljiv športni otroški voziček. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 7800

Terovega olja
za impregniranje lesa prodam po 3 Din za kg. M. Kančič, Zg. Šiška 125. 8062

Okna
rabljena, ugodno naprodaj: 170 × 108 cm z roletno, 132 × 100 cm, z mrežo, 108 × 102 cm, z mrežo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 7974

Biljard
s 6 kroglami in 12 palicami ugodno naprodaj v kavarni Leon v Kolodvorski ulici. 7968

Drva in žaganje
prodaja dokler traja zaloga po polovični ceni parna žaga v Škofeljci Fran Martinec. 7743

2 perzijski preprogi
originalni in razno pohištvo radi odpotovanja prodam v Mariboru, Dr. Vrstovškova ulica 4-a/I. Na ogled od 10. ure dalje. 8148

Gonilnih jermen
rabljenih, prodam večjo množino. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod šifro «Jermeni». 8154

Lovski brek
z oljnatmi osmi — skoraj nov, prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra» 8083

Kinopodjetje
ljubljanske okolice prodam ali oddam v najem. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Kino». 8081

Sadje

Hruške in jabolka
pritlikavce, boljše vrste — nudi v poljubni množini Maretič, Ljubljana, Gerbičeva 7. 7344

Pridelki

Krompir
zdrav, za jelo in trgovino, kakor zgodnji roza za seme, kupim — Ponudbe z oznako cene na naslov: H. Novak, Zagreb, Maksimirska 64. — Telefon 20-60 7789

Kupim

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana Wolfova ulica 3 8

Stare moške obleke
in drugo kupujem ter plačam najbolje. Dopisnica zadostuje, da pridem na dom. A. Drame, Ljubljana, Gallusovo nabrežje 29 7999

Steklenice
1½litrske, kupim. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 8142

Otroško posteljico
dobro ohranjeno in čisto, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Posteljica 20». 8120

Polnojaremnik
500/550, dobro ohranjen — najnovejše tipe in 300 m tračnic kupim. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 8085

Voz zapravljivček
kupim. Ponudbe z navedbo cene in naslova na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Zapravljivček». 8077

Hrastovo psiho
kupim. Naslov na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Psiha». 8079

Posest

Lepo posestvo
v Savinjski dolini, 20 oralov zemljišča, hišo z opeko krito, vse v dobrem stanju prodam zaradi bolezni. Naslov pove oglasni odd. «Jutra», Celje. 8052

Hišo
na Marijinem trgu štev. 1 prodam z vso zalogo in inventarjem, vsled opustitve trgovine, samo do 7. aprila 1928. 8114

Nc I 486/28—1 7812

Razglas
Okrajno sodišče v Novem mestu bo potom prostovoljne javne dražbe prodalo enonadstr. hišo v Novem mestu Sv. Florijana trg 123 obsegajočo 3 stanovanja in pripravno za marsikatero obrt, dne 17. aprila 1928 ob 10. uri dopoldne, soba 3 — Vzklicna cena 100.000

Majhno posestvo
3 orale, lepa zidana hiša 5 prostori, za 20.800 Din takoj proda V. Fleisch — Zbelovo pri Poljčanah — Slovenija. 7834

Novozidano hišo
krasno, z 1 oralom zemljišča, pol ure od postaje Račje-Fram, pripravno za vpokojenca, takoj proda po ugodni ceni Josip Predikaka, Podova št. 19 — pošta Račje. 8151

Gostilno z mesarijo
pri farni cerkvi za 250.000 Din in plodonosno, 32 oral. **kmetijo**
z živino za 165.000 Din proda Zagorski, Maribor, Tattenbachova ulica št. 19 8098

Posestvo
krasno in rodovitno proda po dogovoru Ludovik Preložnik, Podova štev. 13 — pošta Račje. 8152

Parcele
vogalne, z materijalom v zemlji, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 7349

Lokali

Lokal
rabim za manjšo trgovino na prometnem mestu v Ljubljani (event. tudi z inventarjem). Ponudbe pod «50 tys» na oglasni oddelek «Jutra». 7947

Prostor
v sredini mesta oddam za lokal ali pisarno. Pojasnila v oglasnem oddelku Jutra 7809

Restavracijo
z dobrim prometom prodam radi družinskih razmer zelo ugodno v centru Zagreba. Potreben kapital 80.000 Din. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 7835

Svetel lokal
pripraven za pletiljo, šiviljo, krojača ali čevljarja, takoj oddam po zmerni ceni. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 8131

Trgovske prostore
velike, oddam s 1. majem 1928 v mestu na hrvatsko-štajerski meji, z vso opremo in stanovanjem 2 sob, kuhinje in s pripadajočimi pritiklinami. Poleg trgovskih prostorov tudi velika soba, pripravna za gostilno. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Dobar posao» 7

Ob Th. Rotman

Debelinko ni razumel tega učenega pomenka. Sklenil je, da pojde sam iskat. Medtem ko sta se doktor in lastovka prepirala, se je tiho splazil iz sobe. Kmalu je našel ozke stopnice, ki so vodile še više v drevo. Oprezno se je vzpel po njih in je pogledal preko zgornjega roba. Joj, kako se je prestrašil!

Na oni strani so bile spet stopnice, a tam je sedel stražar z veliko sulico. Nevarnosti se očividno ni nadejal, zakaj spal je kakor polh. «Zdaj bi pa skoro rekel, da je očka tu,» je pomislil Debelinko. In dasi mu je srčece od strahu razbijalo, je vendar smuknil mimo stražarja in jo je ubral navzgor.

V najem

Pekarno
dobro idočo, na prometni točki vzamem v najem v mestu ali na deželi, event. kupim pod dobrimi pogoji. Ponudbe z natančnimi pogoji na oglasni oddelek «Jutra» pod «Pekarna». 7925

Hišico z vrtom
vzamem v prometnem kraju (kjer rabijo krojača) v najem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 8092

Sobe

Opremljeno sobico
solnčno, takoj oddam gospodični. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 8036

Mirna dama
želi veliko, čisto, prazno sobo ali sobo in kuhinjo za 1. april. Ponudbe pod «M. S.» na oglasni oddelek «Jutra». 7860

Sostanovalca
sprejmem s hrano in vso oskrbo za 650 Din mesečno na Sv. Jakoba trgu št. 5. 8140

3 gospodične
sprejmem na hrano in stanovanje v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 8156

Preprostega sostanovalca
sprejmem za 150 Din mesečno. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 8118

Opremljeno sobo
lepo in solnčno, parketirano, z elektr. razsvetljavo in posebnim vhodom ter 2 posteljama oddam v centru mesta s 1. aprilom. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 8082

Sobo
lepo in zračno, z elektriko in separiranim vhodom — poleg drame takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 8133

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam takoj v mestu. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 8125

Lepo sobo
oddam takoj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 8122

Prazno sobo
iščem za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Takoj rabim». 8130

Sobo
v centru Ljubljane, z vhodom iz stopnic in razgledom na park oddam s 1. aprilom. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 8113

Opremljeno sobo
lepo, v sredini mesta oddam solidni stalni stranki. Na željo tudi prazno. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 8116

Preprost moški
(delavec) dobi stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 8084

2 opremljeni sobi
želo svetli oddam za april na Poljanski cesti 18/I — levo. 8074

Lepo sobo
z elektriko, parketom in separiranim vhodom oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 8080

Opremljeno sobo
z elektr. razsvetljavo oddam s 15. t. m. solidnemu gospodu. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 8078

Sobo
s strogo separiranim vhodom in oskrbo želim za takoj. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod «Stalnost 134» 8134

Prazno sobo
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo želi gospod. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «V. Z. 14» 8115

Sostanovalca
sprejmem na hrano in stanovanje v sredini mesta. Cena nizka. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 8103

Prazno sobo
v pritličju ali visokem pritličju, separirano, ulično, z vhodom iz veže ali ulice želim v bližini glavnega kolodvora. Ponudbe z opisom in ceno takoj poslati na naslov: F. Tratar, Zagreb, Maksimirska št. 30. 8102

Opremljeno sobo
s kuhinjo oddam. Na ogled od 8.—9. ure in od 3.—5. ure popoldne. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 8106

Sobo s hrano
oddam 2—3 osebam na Ahacljevi cesti 5 (gostilna) 8168

Stanovanja

Opremljeno stanovanje
s kuhinjo želita 2 osebi za nekaj mesecev s 1. majem t. l. Ponudbe pod «W 75» na oglasni oddelek «Jutra» 7918

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin želi mirna stranka s 1. majem v sredini mesta. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «800—1000 Din» 7757

Stanovanje
3 sob in kuhinje išče boljša stranka za maj v centru, v I. ali II. nadstropju. — 1000 Din izplača takoj kot nagrado. — Ponudbe na poštni predal 122. 8139

800—1000 Din
mesečno plačam za primerno stanovanje v mestu — obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritiklin. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Stan 800». 8147

Stanovanje
2 sob in kuhinje, po možnosti s kopalnico išče mirna stranka 3 oseb v sredini mesta. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «1000 Din». 8121

Stanovanje
4 sob in pritiklin. Želi mirna stranka. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Čisto stanovanje». 8100

Prehrana

Katera
usmiljena oseba bi vzela ubogega trimesečnega, čednega fantka za svojega, ali proti manjšemu plačilu v oskrbo. Cenjene ponudbe na naslov: Marija Gaberšek, Laško 51. 8094

Abonente
po 14—15 Dn dnevno sprejme gostilna Maver na Ahacljevi cesti 5. 8102

Ženitve

Trgovec
samostojen, na deželi, z lastno špec. trgovino, želi radi ženitve znanja z resno gospodično, čiste preteklosti. Dopise s sliko na oglasni oddelek «Jutra» pod «Diskrecija». Tajnost častno zajamčena. 8136

TOMO SVETINA
TRGOVEC
SLAVICA SAJOVIC
POROČENA 11. MARCA 1928
BLED MEDV DE

Naznanjamo cenjemu občinstvu, da smo prisiljeni vsled prevgromnih taks ustaviti do nadaljnega vsak kino obrat. Vsem našim cenjenim obiskovalcem se za dosedanjo naklonjenost najtopleje zahvaljujemo.
Ravnateljstvo Elitnega kina Matice

Elektromonterja
zmožnega samostojnega popravljanja motorjev in napeljave, ter pisarniško praktikantinjo (stenografinjo), sprejme večja tovarna blizu Ljubljane.
Ponudbe pod »Tekstil« na oglasni oddelek »Jutra«.

Dopisi

N. N.
Dvigni pismo v oglasnem oddelku «Jutra». 8150

Gdč. z dežele
iz dobre hiše, trgovsko naobražena, čiste preteklosti, stara 26 let, želi znanja s starejšim (50 let) gospodom trgovcem ali gosti nicarjem — event. gre tudi v službo k istemu. — Izključen niso vdovci z enim otrokom. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zapuščena». 8141

Rešitev
Pismo oddano. 8123

«Čuk na palci»
list za humor in satiro, izhaja vsako drugo nedeljo in stane celoletno samo 30, polletno pa 18 Din — Za inozemstvo 1 dolar ali 50 Din. Naroča se: Uprava «Čuka», Celje. 8096

Maminka
Pridi. Čakam Te. 8112

Dotično damo
ki je pri meni naročila posteljno prevleko in namizni prt za mesec april 1926 — prosim, da pošlje po naročeno delo tekom 14 dni, sicer ne odgovarjam za naročene predmete. August Pavle, tapetnik. 8086

Osamljena dama
želi znanja s starejšim gospodom. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Resno». 8110

Uradnik
35 let star samec, želi znanja z gospodično od 23—27 let staro, večje postave in lepe zunanjosti. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Vse mogoče». 8105

Kapital

Družabnika
agilnega, veščega vsaj deloma v tekstilni stroki, s ca. 200.000 Din gotovine sprejmem takoj v že dobro vpeljano trgovino v večjem mestu Slovenije. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Sijajna prihodnjost 156 K». 7978

Družabnika
sprejmem v prvovrstno trgovsko hišo na Gorenjskem, v razširjenje trgovanja na debelo — Potrebno minimalno 50.000 Din, čem več tem bolje! Stanovanje etc. v hiši. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Merkur-Triglav» 7793

Družabnika
sprejmem zaradi produkcije dobičkanosnega predmeta, ki ga dosedaj izdelujejo samo v inozemstvu. Potreben kapital ali žiro 60.000 Din. Ponudbe na oglas. odd. «Jutra» pod «Vpeljano-inozemstvo». 8071

Glasba

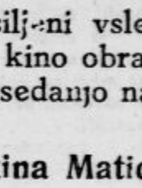

GRAMOFONE
in najnovejše, električnim potom posnete plošče (najnovejše šlagerje) nudi
Ed. Fischer, Zagreb
Jurišićeva ul. 6/II
Zahtevajte specijalno ponudbo in popis vseh plošč! III

Vardian, Sisak 54, Hrv.
priporoča kot stara izdelovalnica svoje najboljše tamburice vseh vrst. Cenik na zahtevo. 184-a

Star klavir
naprodaj po zelo nizki ceni. Cesta v Rožno dolino 43. 8143

Pianino
črn, dobro ohranjen, kupim. Pismene ponudbe pod šifro «J. B.» na oglasni oddelek «Jutra». 8089

Živali

Kože
stare in mlade, naprodaj v Mariboru, Meljski hrib 338 7867

Filatelija

Znamke drž. SHS
samo večje vrednosti kupujem v vsaki množini. — Ponudbe z navedbo cene in količine na naslov: E. Seči — Filatelija, Subotica. 8090

Filatelisti
Prodam lepo urejeno zbirko znamk. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 8075

Razno

Pokraj. zadruga kleparskih, instalacijskih in kotlarskih mojstrov v Ljubljani
javlja, da se vrši vajeniška preizkušnja v petek, dne 30. marca. Prošnje poslati do 24. marca. — Odbor. 8135

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovorca Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.